

شہر چہ ند
غہ مہ کانت زور بیت.

Y

هەرچەند غەمەكانت زۆر بىت.

نۇوسىنى

عىصام كەرەم توخى

وەركىپانى

مەسعود مەممەد شىۋەرەشى

خانه‌ی موکریانی بۆ چاپ و بلاۆکردنوە

● مام پوژا

- نووسینی: عیاصام کەردەم توختی
- ودرگیرانی: مەسعود مەھەد شیوه‌رەشی
- نەخشەسازی ناوەوە: گۆران جەمال رواندزى
- بەرگ: ھۆگر سدیق
- نرخ: (٣٠٠٠) دینار
- تیراش: ٥٠٠ دانە
- چاپی: ٢٠٢٠
- چاپخانە: ماد
- لە بەریوە بەرایەتی گشتییە کەن ژمارەی سپاردن: (٦٣٢) لە سالى (٢٠٢٠) ي پىئىداوە.

زنجیرەی کتێب (١٠٤٥)

مالېر: www.mukiryani.com

ئىمەيل: info@mukiryani.com

پیشگهشه ..

بە ھاوسرى ژيانم ، گلهېي و گازاندەكانى لە ناخى خۆى
خواردۇتەوە نەيوىستىيە دلى منى پى زامدار بکات ، بە جگەر
گۆشەكانم ئەوانىش بەرھەمى ژيانمانن ...

پیشەگی ..

هەرچەند ئاستەنگەكان ، شىكستەكان ، غەم و بى ئومىدىيەكان ئۆزۈر بىت ، بەربەست و ئاستەنگەكان وەلا بنى كوت و زنجىرى دەستەوەستانىت بېچىرىتىنە ، دەنگ ھەلبىرە نارەزايىيەكان ئەردوون راپگەيەنە ، گۇرانىكارى لە ناخ و خودى خۇت بکە پىيى راپگەيەنە ئەوھى نەهاتووه چاكتەرە ئەوكتاتانەي بەزانستيانە مامەلە لەگەل دەرروون و واقىعىدا دەكەيت بەرچاوت پۇون و ئايىنەت گەشاۋەتر دەبىت .

هەرچەندى غەمەكان ئۆزۈر بىت چەند پەيامىكى تىدایە بۇ ئەو تاكانەي لە ژيان بىئۆمىدىن ، ژيان بەچەقبەستۇرى دەبىن ، واپىر دەكەنەوە ئارىشەكانيان گەيشتۇتە لوتكە لە خالى كۆتايىدان . بۇ يە پىيوىستە ئەو كەسانە ئالاي ياخىبىدون بەپۇرى ئارىشەكانيان بەرزا بکەنەوە ئەو ئارىشانە ژيانيان پەردەپۇش دەكتە و رېڭاكانى داهىتانايان ئەستەم دەكتات .

ئەوانەي بەدواى رېڭاي راست و تەندىروستدا دەگەپىن ھەنگاوى ئەرىييانە بۇ سەركەوتىن دەهاوېىژن لە تواناياندا ھەيە رەفتارى نەرىيىنى و بەربەستەكان وەلا بنىن نەخشە رېڭاي نوى بۇ خۆيان و چواردەوريان و نەوھى ئايىنەش بکىشىن ، ئەوھش ھەول و ماندوبۇونى دەويىت نابىت لىلى ساردبىبىيەوە چونكە تىايىدا زەرەرمەند نابىت .

ئەم كىتىيە زادى بىرۇبۇچۇونى نوسەرى بەتوانان (عسام كرم الطوخى) يە من بەھەندى دەستكارى و گونجاندىوە وەرمگىراوەتە سەر زمانى شىرىينى كوردى بۇ ئەوھى تاڭى كوردى بىتوانىت سوود

لەم بۆچوونانە وەربگریت و جۆرە ئىرادەيەكى بە هېز لەناخى خۆيدا دروست بکەن ، بۇ دۆزىنەوەي پىگەچارە بۇ گرفت و كىشەكانى ھەنگاوى راستەقىنه بگرىيەپەر ، لەم رۇژگارە كىشەكان زۆر و ھەممەچەشىن ، بۇ يە پىيوىستە پىگاچارەكانىش ھەممەچەشىن بن ، لەھەر ھەنگاويكىش پشت بە خوداي گورە ببەستن ، چونكە ھەمىشە ئەو پالپىشت و ھاولەلتە ھەرگىز لىي بىئومىتىو بىئاكا مەبن .

ھيوادارم ئەم چەند وتارە كورتە پەيامىكى گرنگى پىدابىت و بنچىنەيەكى لەناخ و خودى تو دروست كردىت ، ھەروەها لىرەدا دەممەويىت سوپاسى جگەرگوشەكانم بکەم كە زۆر لەگەلم ماندو بۇون و يارمەتىانداوم ، سوپاسىكى زۆرى ھاوبىي خوشەويسىتم مامۇستا (عىيد خدر گۈمەشىنى) دەكەم كە پىنۇوس وزمانەوانى گرتەئەستۇرى خۆى ..

مەسعود مەممەد شىوهرىشى

ھەولىير ... ٢٠٢٠

متمانه به خوبیونت نوی بکه وه ..

ههندیکجار ههست دهکهیت به جهستهیه کی پهکه وته بهدهوری خودی خوتدا دهسورپییته وه، هاوسه نگیه که ت لهنیوان منی بالا و توانا و بیهیزیه که ت لهدهستداوه، بهه موو هیز و توانایه کت ههولده دهیت بونی غازی گهندلی و بهدهوشتی ههلمژیت، گوپرایه لی بیروکهی ناته ندر وستی پوچانی خود ده بیت، خوت ده خهیت ناو گیژه لوکهی ده ریای بی بن.

ههست دهکهیت پیگای راستی جیهانی خوتت و نکردووه، خهونه کانت له سه ر لم دروست کردووه و شهکانی خودای گهوره ت له یاد کردووه، ئاوی یاخیبوونت خوارد و تهه، قهناعه ت لهدهستداوه و ته نیایی و یاخیبوونت بق ماوه تهه. له بپی تیشکی پوچانکی بی ئومیدی و سه راب ده بینیت، جیهانی ماد دیت ههلبزارد و بروایت به خوت نه ماوه له بهربه ره کانیکردن ده ترسیت.

ئهوهی ههستی پی دهکهیت به ئازاره، بهلام پیگا مهده تووشی سه رنه که وتن بکات و بروایت به خوت نه مینیت، وا ههست بکه له ناخی هه ریه که له ئیمه ئامیریکی کوله ری ههیه به رده وام کار له سه رچاوهی راستیه کان ده کات به قوولی به دوای گه و هری ناوه وهی مرؤف ده گه ریت و گرنگی به جیهانی ده ره وهی نادات.

مرؤفی متمانه به خوبیوو باوه ری ته و اوی به پهروه ردگار ههیه، ههست ده کات هه مان توانا و هیزی مرؤفه کانی دیکهی ههیه، خودی

خۆی ده ناسیت و له ناخەوهدا هەست بە رازیبیوونی خود دەکات، ھیز و تو انکانی دەزانیت و گەشەیان پىددەدات، بە ھاوسمەنگى و بە بىدەنگى کار دەکات، پىشوازى لە رەخنەگرتنى زانستيانە دەکات، چاوى له سەر ئامانجە كەيەتى و بەپىي سروشتى ئەو كۆمەلگە يەي تىيدا دەزىت گرنگى بە لايەنكانى ژيانى دەدات.

له ناپلىقىيان پرسى چۈن توانيت متمانه بە سوپاکەت بېھەختىت؟
لە وەلامدا وتى : من وەلامى سى پرسىيارم دەداوه، ئەوهى گوتباي
ناتوانم، پىيم دەگوت هەولبىدە، ئەوهى گوتباي نايىزانم، پىيم دەگوت
فيئربە، ئەوهى گوتباي ئەستەمه پىيم دەگوت تاقى بکەوه..
پىويىستە سەيرى پۇزىانى راپىدووت بکەيت چۈن بەرىت كردۇوه،
ئىستات چۈن بەرىيە دەبەيت و ئارەزۈووی چى دەكەيت لە دواپۇزىدا..

پوپوش (ده مامک) ..

جیهانی خراپه کاری و ساخته کاری خودی تاکه کانی کونترول
کردوه و به رهه له ناوبردنی ده بات، پوپوشاری فریشته کانمان بو
خومان هلبزاردوه و شهیتان ئاراسته بیرون اکانمان ده کات و
پابهندی ده بین، چیز له ئازاری تاکی به رامبهه و هر ده گرین، ئاگری
(ناوبانگ ده رکردن) له ناخماندا گری گرتلوه..

ئه وهی په روهردگار پیی به خشیوین به دلماں نییه، ساخته کاریه کان
به راست ده زانیین و راستیه کان به درق تیده گین بیر
له وه ناکه ینه وه، ژیان بریتیه له گه رموگوری ههست، له ناخماندا
پووی راسته قینه مان به ساخته کاری پوپوش کردوه، ههست تاکه گین
پیش ئه وهی ساخته کاری له گه ل که سانی دیکه بکه گین، به پوپوشاره
درؤینه کانمان له گه ل خومانمان کردوه، چاره سه ری کاتیمان بو
خومان هلبزاردوه، تا دیوه جوانه که مان به خه لک رابگه ینین، دل و
ده رونمان له هه موو جوانیه ک دامالیوه، چاوه برسیه کانمان عاشقی
ته نیایی و خوپه رستی کردوه، پوشانکی چاکه مان هلبزاردوه بو
به ده ستھینانی چلیسیه کانمان..

بو ئه وهی ناخمان له ساخته کاریه کان دوور بخه ینه وه، پیویسته
لا په ره یه کی نوی له گه ل (منی بالا) هلبده ینه وه و به رگی گورانکاری
راسته قینه پیوه دیار بیت.

هه موو تاکه کانی سه رزه وی قابیلی ئه وهه هله بکه ن، به لام
گرنگی له وه دایه سوود له هله کان و هربگرین و دووباره یان نه که ینه وه،

بە راستگویانه گورانکاری لە ناخ و دەرۈوندا بکەین گەر بەشىوه يەكى لە سەرخۇش بەرىيەت بچىت، گرنگ لە وەدایە ھەنگاوه کان راستگویانە بن، تاوه کو بتوانىيەن شانازى بەپۇوخساري راستەقىنەت خۆمان بکەين..

دەبىت ئەوە بىزانييەن ئەوكاتانەت پۇوپۇش (دەمامك) بەكار دەھىنەيەن مەبەستىمان دوور كەوتتەوە يە لە رووى راستەقىنەت خۆمان، لەوكاتەدا ھەر بەتەنیا لاي تاكى بەرامبەر كەسايەتى خۆمان لە دەست نادەين، بەلكو خودى خوشمان لە دەست دەدەين، لە يەكترى دەچىن لە رۆللىنىدا و كەسىتتىيە كەمان لە دەست دەدەين و ئەو پرسىيارە لە خۆمان دەكەين:

من كېم ؟ ..

تیبگه.. بهر لوهه تووره بیت ...

زورجار یهکینک له ئىمە کاتى گلەبى لە كەسانى تر دەكەت و بىزازى بەرامبەريان دەردەپرىت، تووشى تۈرپبۇون و هەلچۇن دەبىت، بېرىارى دووركەوتتەوە دەدات، لەوانەيە مافەكى پەواى خۆى بىت لەدەركەرنى ئەم بېرىارە، بەلام لەوانەيە ھەلسەنگاندىنمان بۇ بارودۇخەكە ناتەندروست بىت و تاوانىكى پېشوهختەمان ئەنجام دابىت، ھەستمان بە رەھەندى (ابعاد) ھەلوىستەكە نەكردبىت.

ئەگەر ئارەزوو دەكەيت كەسى بەرامبەرت ھاوارا و ھاوبۇچۇونت بىت، پېوىستە لەسەرتادا تو ھاوارا و ھاوبۇچۇونى ئەوان بىت، گۈى لە بىر و بۇچۇونەكانيان بىگە و بەھەندى وەربىگە، ئىنجا لەدۇوايدا بېرىارىان لەسەر بىدە، خۇت لەشۈينى ئەواندا دابنى، چى دەبۇو ئەگەر تو لە شوين و ھەمان بارودۇخى ئەوان دابۇويات، لەو کاتەدا چىت دەكىرىد؟

لەوانەيە ھەست بىكەيت بىرادەرىيكت ياخود ھاوسىيەكت پقى لېت بىبىتەوە و مامەلەكردن و پەفتارەكانى لەگەل تودا نەشىياوه بىت، بەلام تو زور باش مامەلەي لەگەلدا دەكەيت و خۇشت دەھۋىت و پەفتارەكانىت بەرامبەر ئەو ئاسايى و سروشتىيە، ھەرچەندە لەبەر ھۆكارى رووداوىكى تەمەنلىكىت و ھەندى ھەلسوكەوت و رەفتارى ئەوكات ئەوان رېيان لەتو بىبىتەوە، بېچاوىكى دوژمنكارانە سەيرت بىكەن، ئەوكاتانەي زورلىييان نزىك دەبىتەوە ئەوهەت بۇ پۇون

و ئاشكرا دهبيت كهوا ئهوان لهگهـل كـهـسانـى تـريـشـدا بهـهـمان شـيـوهـ
مامـهـلهـ دـهـكـنـ.

بـيـنهـ خـهـيـالـى خـوتـ، كـهـسيـكـ لـهـ وـيـستـگـهـىـ شـهـمـهـندـهـفـهـرـيـكـ دـايـهـ،
شـويـنهـكـهـ هـيـمنـ وـ ئـارـامـهـ، چـهـنـدـ كـهـسيـكـىـ تـريـشـ لـهـهـمانـ وـيـستـگـهـدانـ،
يـهـكـيـكـيانـ پـهـرـتوـوـكـيـكـ دـهـخـويـنـيـتـهـوـ، ئـهـوـهـىـ تـريـانـ بـهـهـيـئـنـىـ وـ
لـهـسـهـرـخـوـ لـهـگـهـلـ هـاـورـيـكـهـىـ دـهـدـوـيـتـ، ئـهـوـيـشـ لـهـ شـويـنـيـكـ دـادـهـنـيـشـيـتـ
وـ چـاـوـهـرـوـانـىـ دـهـكـاتـ، لـهـ پـرـپـيـكـاـ چـوارـ منـدـالـ دـهـرـدـهـكـوـنـ وـ يـارـىـ دـهـكـنـ
دهـنـگـيـانـ بـهـرـزـ دـهـكـهـنـوـهـ باـوـكـيـشـيـانـ بـهـدـوـاـوـهـيـانـهـ، هـيـلاـكـىـ وـ
ماـنـدـوـوـبـوـوـنـيـكـىـ زـورـ بـهـرـوـخـسـارـيـيـهـوـ دـيـارـهـ لـهـلـايـ بـرـادـهـرـهـكـهـ
دادـهـنـيـشـيـتـ وـ سـهـرـىـ نـزـمـ دـهـكـاتـوـهـ بـقـ سـهـرـ زـهـوـىـ ، منـدـالـهـكـانـ
وـيـستـگـهـكـهـ بـيـزارـ دـهـكـهـنـ، هـهـموـوـ بـيـزارـ وـ تـورـهـ دـهـكـهـنـ، بـرـادـهـرـهـكـهـ بـهـ
هـيـئـنـىـ رـهـوـشـتـيـكـىـ بـهـرـزـهـوـهـ بـهـ باـوـكـيـانـىـ گـوـتـ، دـهـزـانـيـتـ منـدـالـهـكـانـتـ
خـهـلـكـيـانـ بـيـزارـ كـرـدوـوـهـ؟ـ .

باـوـكـهـكـهـ لـهـهـلـامـداـ گـوـتـ، بـبـورـهـ ئـيمـهـ تـازـهـ لـهـ نـهـخـوشـخـانـهـ
هـاـتـيـنـهـوـهـ، منـدـالـهـكـانـ دـايـكـيـانـ مـرـدـوـوـهـ ئـهـوـانـيـشـ نـايـزانـ.ـ
ئـهـگـهـرـ سـهـيـرـىـ نـاـوـهـرـوـكـىـ ئـهـمـ بـهـسـهـرـهـاتـهـ بـكـهـينـ بـوـمـانـ
دهـرـدـهـكـوـيـتـ، تـاكـهـكـانـىـ نـاـوـ كـوـمـهـلـكـهـ لـهـبـيرـكـرـدـنـهـوـ وـ بـقـجـوـونـداـ
جيـاـواـزنـ بـقـ چـارـهـسـهـرـكـرـدنـ وـ تـيـگـهـيـشـتـىـ كـيـشـهـ وـ ئـارـيـشـهـكـانـ،
هـهـريـهـكـهـ وـ بـهـ بـيـرـوـبـوـچـوـونـىـ خـوـىـ رـافـهـيـانـ دـهـكـاتـ، لـهـوـانـهـيـهـ ئـيمـهـ
وابـيـرـ بـكـهـيـنـهـوـهـ كـهـواـ باـوـكـهـكـهـ كـارـدـانـهـوـهـيـهـكـىـ ئـهـرـيـنـىـ نـهـبـوـ بـيـتـ وـ
منـدـالـهـكـانـىـ بـهـبـاشـىـ پـهـرـوـهـرـدـهـ نـهـكـرـدـ بـيـتـ، بـهـلـامـ كـاتـيـكـ لـيـنىـ نـزيـكـ
دهـبـيـتـهـوـ گـوـيـيـسـتـىـ قـسـهـكـانـىـ دـهـبـيـتـ لـهـ بـيـدـهـنـگـىـ وـ هـهـلـسوـكـهـوـتـهـكـىـ
بـوـتـ ئـاشـكـراـ دـهـبـيـتـ، بـهـوـپـهـرـىـ سـوـزـهـوـ بـهـشـدارـيـ كـيـشـهـكـهـىـ دـهـكـهـيـتـ،
چـونـكـهـ كـيـشـهـكـهـ بـهـ شـيـوهـيـهـكـىـ دـيـكـهـ دـهـرـكـهـوـتـ .ـ

بۆیه زۆر کیشە ھەیە لەلایەنی خاوهنەکەی گەورەن، بەلام ئەگەر
بارودوچ و سروشتى کیشەکەمان راڤە كرد و مامەلەکردنىكى
زانستيانەمان لەگەلدا كرد ئەوکات چارەسەركردنەکەي ئاسان دەبىت.
چىنيەكان دەلىن (1) يەك گەوچىك ھەنگۈين، كارى يەك بەرمىل تالى دەكات
)، ئەگەر بىھەويىت سۆز و خۆشەويسىتى و سەرنجى تاكىك بۇ خۆت
رابكىشىت، پىيوىستە سەرەتا بەبىر و بۆچۈونى خۆتى ئاشنا بکەيت
كە تو ھاورييەكى دلسۆزى ئەۋى و كەوچكە ھەنگۈينەكەيت، تا جىڭايى
خۆت لەناو دل و دەرەونى بکەيتەوه، ئەۋەش تاكە رېيگايە بۇ گەيشتن
بە دلى كەسانى دىكە، تاك ئارەزووى ئەوه ناکات بىرورا كانى خۆى
بگۈرىت، دەتوانىت لە بىرى تۈورپەيى و ھەلچۈون گەورەكردنى ئارىشە
و گرفتهكان، بە نەرم و نيانى و ھىمنى، خۆشەويسىتى بەدەست
بەيىنرىت...

تو گۆرانى راستەقىنەيەت ...

گەر ھەست دەكەيت لە يارىيەكانى ژيان بىزار بۇويت و لە كۆتايىيەكانى يارىيەكە داي، گەر حەز دەكەيت لە سەرسامى ساختەكارى دەرۈون رزگارت بىت فرييىدان قبول نەكەيت، گەر دەتەویت ھەناسەيەكى قۇول ھەلمژيت و لە داد و بىدادى شەرانگىزى خۆت پاڭ بکەيتەوە، ئەوكاتەي ھەستت كرد تو سەرسامى رپالەتە دەرەكىيەكان بۇوى و كارىگەرى لەسەر دەبىت، حەز دەكەيت دەمامكى ساختەكارى لەسەر پووخسارت لابېيەت، گەر دەتەویت لە رەفتارە نابەجىيەكان (شاراوه كانت) كە وەكۇ حەربا شىوهى خۇيان دەگۇرن رزگارت بىت، گەر دەتەویت كردىوە درېنداھەكانى دواى تولەسەندنەوە و غەدر و ناھەقى، كە وەكۇ پىوېيەكى فيلىاز خۇيان شاردۇتەوە پەسەند نەكەيت بە ھەلەيان بىزانتىت، گەر دەتەویت كارە نەرىئىنەكانى وەك ترس و بى ئومىدى و خەم و گومان و پق و كىنە بەباش نەزانىت.

كەواتە تو بەدواى گورانكارىيەكى راستەقىنەدا دەگەرىتىت و كار بۇ بەدەستەينانى دەدەيت.

غاندى دەلىت ((تو ئەو گورانكارىيە بە، كە بۇ ھەموو دونىاي دەخوازىت)).

پووخسارت به ئاوى دلسۇزى و راستگۇرى پاك بکەوه بۇ ئەوهى
چلکى گەندەلى خۆت پاك بکەيىتەوه، تاوىك بەدواى پاكى ھىمنى و
راستەقىنە و كامەرانىدا بگەپى، كاتەكانت لە بەرژەوەندى خۆت بەكار
بەھىنە و سوودىيان لى وەربىگە بۇ گۈرانكارىيەكانت، فەرەنگىكى نوئى
بۇ ژيانىت دابىزىزە و بىيكە بە بنەماى سەركەوتتەكانت، بۇ ئەوهى
بتوانىت لەگەل خودى خۆت و ئازىزانت نزىك بېيتەوه بىن بەھاوبىزى
راستەقىنە.

لەبەر ئەوهى تو گۈرانگارىت ھەلبىزاردۇوه و ھەولى بۇ دەدەيت،
كەواتە تو لە جەنگىكى بى كۆتايىت بۇ سەلماندى بۇونى خۆت لە
ژياندا ...

پىداگرى گەمژانە ...

بەردهوامبۇون لەسەر ھەلەكىدىن بىرۇكەيەكى شەيتانە، ئەو بەھەموو توانايەكىيەوە بۇ مەرقۇنى دەپازىيېتىهە و بەردهوام چاودىرى دەكتات، تا ئەوكاتەي گەشە دەكتات و لە دەرروونى كەسە سىست و لاوازەكان بەته واوى پىتەگات، ئەو تاكانەي زانىارى تەواويان لەسەر ژيان نىيە، بەردهوامبۇون لەسەر ھەلەكىدىن لەلای ئەم تاكانە جۆرىكە لە نەزانىين و بەرھەلىستىكىدىن، وا لەكەسى بەرامبەر دەكەن بەبىر و بۇچۇونەكانى ئەوان راپىز بىن ھەرچەندە دەرئەنجامى كوتايىشى نەشياو و نەگۈنجاۋ بىت، لەسەرتادا بىرلەپتەن وايە بىر و بۇچۇونەكانى شەيتان عەقىدەيەكى نەگۇرە، ئامۇزىگارى و پىنمايىەكان قەبۇل ناكەن و كە لەسەر ھەقىن، ئەم بەردهوامبۇونە دەبىتە ھۆكارىيەك بۇ گەندەلى ناخ و دەرروون و كوتايىھەنان بەلايەنە رۆحىيەكان، ھەلەكانىش لاي ئەوان دەبنە راستى.

شەيتان پۇحى ياخىبۇون و ھەلەكىدىن لە ناخمان پەروەردە دەكتات، واماڭ لىتەكتات تەنیا گۈئى لە ناھەقى ناخمان بىگىن و تووشى شەپىكى چارەنۇرسىزمان دەكتات لەگەل بۇونى پەيوەندىيەكى كەم بۇ باوهەپەيىنان بەخوداي گەورە، لەلايەنە پۇحىيەوە لاي شەيتان عىيادەتكىدىن شىۋەيەك و رووخسارىكى وشكى ھەيە، ئەمەش لەكتاتى تاوان و گوناھكىدىن بەرە بەرە دەست بەزىيادبۇون دەكتات، كارەكەش لەسەرتادا نەزانى و ناشارەزابۇونە لە راستى ناخى خۆى

و ئەو شتانەی بروای پى ھەيە، بەھۆى تىنەگەيشتىتى لە ناودەرۆكى
كاروکرده وەكانى..

ھېتىن گىلىر دەلىت (كەسانىيەك ھەن دەبىستن، بەلام گۈپۈرلەن نىين، سەير
دەكەن، بەلام نايىن، ھەستەكەن، بەلام پىنى نازانن، بۆيە كۈرى كۈرى دەن
نەوهەك كۈرى چاو) .

بۆيە گەر ئارەزۇو دەكەيت لە كەموكۇرى گەمژانە رىزگارت بىتت،
پىتويسىتە گورانكارى لەگەندەلىيەكانى ناخ بکەيت، بىانگۇرېت بە
بىرۇكەي پاست و دروست گەشەيان پى بىدىت، تا بە ئومىيەدە وە
زۆرەوە لە ژيان بەردەواام بىت، ھەرچەند كەوتتەكانت لە ژياندا زۆر
بىت ئەوا دەرەونىكى ھىلاك ماندووتر دەبىت، بە ئيمان و
متمانە بە خۆبۇونى بەھىز بگەرىيە لاي خودا و بۇ رىزگاربۇون لە
ژيانى كەلەرەقىتى و لاسارى تەوبەيەكى راستگۈيانە بکە، ھەنگاونان
بەرەو ژيانىكى پىر لە رەزامەندى و شوكرانە ..

بىرۇكەكانت بىغۇرە ژيانت دەگۆرىت

ده توانی شکست به ترس بینی ...

ترس، سیبه‌ری مرؤفه، مرؤف لهه‌ر شوینیک بیت هاودهم و هاوپی ده بیت، هه میشه به دوای پینگه‌یه کی هیمن و ئارام ده گه‌ریت به تاییه‌تی به دوای دله بیهیز و شپر زه‌کان، وردہ وردہ لایه‌نه گهش و رووناکه‌کی تاریک دهکات و بـهـرـدـهـوـامـ وـاـیـ لـیـدـهـکـاتـ لـهـدـوـخـیـکـیـ نـیـگـهـرـانـیـ وـ دـلـهـراـوـکـیـ ژـیـانـ دـابـیـتـ، تـرسـ چـهـکـیـکـیـ دـوـوـسـهـرـهـیـ وـ رـیـزـهـیـیـهـ لـهـمـرـقـقـیـکـهـوـ بـوـ یـهـکـیـکـیـ دـیـکـهـ جـیـاـواـزـهـ، لـهـوـانـهـیـهـ زـگـماـکـ وـ سـرـوـشـتـیـ بـیـتـ وـهـکـ تـرسـانـ لـهـخـوـدـایـ گـهـورـهـ وـ هـهـوـلـدانـ بـوـ بـهـدـهـسـتـهـیـنـانـیـ رـهـزـامـهـنـدـیـیـهـکـانـیـ ئـهـوـ ..
رـوـزاـ بـارـکـسـ دـهـلـیـتـ ..

به دریزایی ته‌نم فیری ئه‌وه بوم، گه‌ر تاک له‌سهر شتیک مکور بیت و نه خشہ بکیشیت بـوـ بـهـدـهـسـتـهـیـنـانـیـ ئـهـوـ ئـامـانـجـهـیـ خـواـزـیـارـیـهـتـیـ لـهـ ژـیـانـ ئـهـواـ تـرسـ تـیـکـ دـهـشـکـیـنـیـتـ وـ ئـامـانـجـهـکـهـیـ بـهـدـهـسـتـ دـهـهـیـنـیـتـ وـ تـرـسـیـشـ لـهـنـاـوـ دـهـبـاتـ، چـونـکـهـ زـانـیـنـیـ ئـهـوـهـیـ ئـهـنـجـامـیـ دـهـدـهـیـ دـهـبـیـتـهـ هـوـیـ لـهـنـاـوـبـرـدنـیـ تـرسـ ..

له‌وانه‌یه ترس نه خوشی بیت، لم کاته‌شدا ترس ئارامگه‌یه ک بـوـ خـوـیـ درـوـسـتـ دـهـکـاتـ وـ گـومـانـ وـ وـهـسـوـاسـیـ وـ خـهـیـالـهـکـانـیـ نـاخـیـ زـیـاتـرـ دـهـکـاتـ وـ دـهـبـنـهـ پـالـهـرـیـکـ بـوـ کـارـیـ نـاتـهـنـدـرـوـسـتـ لـهـژـیـانـیدـاـ. گـهـرـ مـرـؤـفـ رـیـگـایـ بـهـ تـرسـداـ لـهـنـاـخـیدـاـ جـیـگـایـ خـوـیـ بـکـاتـهـ وـهـ وـیـسـتـهـکـانـیـ دـهـگـوـرـبـینـ وـ دـهـبـنـ بـهـسـهـرـکـیـشـیـکـ لـهـنـیـوـانـ خـودـ وـ ژـیـانـیـ

سروشتنی، لیرهدا پشت به تاوانه کانی ده به سنت و ، تا کوتایی تمهنه نی چیریکی ساده و سانا ده بیت.

شاعیر ابو القاسم الشابی ده لیت:

و من یتهب صعود الجبال یعيش أبد الدهر بين الحفر

بؤیه ترس له ناو ئه و دله تاریکانه دوورن له میهره بانی و به زهی په روهردگار جیگای خوی ده کاته وه، گه ر ئاره زووی شنه بای هیمنی ئاسووده بی ده کهیت، دان به گوناهه کانت دابنی و راستگو به له گه ل ناخ و ده رونت و داوای لیخوشبوون له په روهردگار بکه تا له ده ریای ترس و گوناه رزگارت بکات.

لویسا مای ئه لکا ده لیت:

من له باویوران ناترسم، چونکه فیرى ئه وه ده بم چون کەشته کەم له نگەر پېیگرم..

ترس له په روهردگار له ترسی ده رون و ژیان پاکمان ده کاته وه، هست به متمانه بیوونی خود ده کهین، به به رده و امی ژیانمان نوی ده بیت وه، بؤیه پیش ئه وهی خوت بناسیت خودا بناسه، رەحمەت و بەخشندە بی خوی هەل ده کات و دله کان پاک ده کاته وه و له تاوانه کان خوش ده بیت، خەمبaran بەخت و هر ده کات، هەموو ئه و کەسانه رزگار ده کات که خویان له ئەشکەوتی تاوان و ياخیبووان بەند کردووه ..

رەخنەی رووخيىنەر ...

ھەندىك لەتاكەكانى كۆمەلگە لەكتى مامەلە كىرىدىنە كانيان لەگەل كەسانى دىكە بەرددەوام رەخنەي وىرانكار بەكار دەھىتن، رەخنەي زور توند ئاراستەي بەرامبەرەكەيان دەكەن، وەك ئەوهى لە جەنگ بن پىويىستە سەركەوتى بە دەست بەھىن، تەنيا ئەو كاتە ھەست بە ئارامى دەكەن كە رقى ناخيان ئاراستەي كەسە سەركەوت تووهكان دەكەن، بەھەمو شىوازىيکى ئاشكرا و نەھىنى ھەولى شىكست پىھىناني كەسانى دىكە دەدەن، لەبارودۇخ وەردەگەرن بەئەنقەست گاللەجارىيە كانيان لە لەتۈرى وىرانكارى كۆدەكەنەوە، سەركەوتى كەسانى دىكە بە پىكەوت دەزانن، وابير دەكەنەوە ئەوان شايەنى ئەوه نىين، لەگەل ھەر ھەنگاۋىيکى بەرەو پىشچۇونىيان، رەتكەيان زىياتر دەبىت .. دەبىت ئەوه بزاپتى بەقدە جوانى خەونە كانت كەسانىك دەخوازن ھەنگاۋەكانى سەركەوتى لەناو بېن، وەك چۈن خۆيان ھەر لەسەرتادا رادەستى تىكىشكان و دەرئەنجامەكانى كىردووھ..

جۇن ورد دەلىت :- (أڭىنگى زىياتر بەكەسايىھەتىت بەد، نەك ناوبانگ دەركىدىن، چونكە كەسىتى ئاۋىنەي ရاستىيەكانە، بەلام ناوبانگ دەركىدىن يېرۇراو بۇچۇونى كەسانى دىكەيە).

ئەوكاتى گرنگى بە جۇرە كەسانە دەدەيت و ھەلیان بۇ دەرەخسىيەت تا وىرانت بکەن و ورد و خاشت بکەن، كاتىك گرنگى بە كەسانە دەدەيت زولم لەخودى خۇت دەكەيت بەرامبەر خۇت

نارهوا ده بیت، چونکه هه رچهند گرنگی پیشدهیت ناتوانی دهمیان بگریت، به لکو واباشتره خوتیان لى دوور بخهیتهوه و بهردہوام بیت له سهه
به ئەنجامگە ياندنی کارهکانت، بهدوای ئەوکارانهدا بگەری کە ئیراده و خۆراگریت به هیز دهکات بهرامبهر خهونهکانت، هەلەکانت راست
بکەوه خهونهکانت لا به نرخ بیت، لیکدانه و ھېکى ورد بۇ دەرروونى
خوت بکە، چونکه تو بەرپرسیاریه تېکى گەورەت لە ئەستۆیەدایه ..

هنرى وارد دەلیت :-

بەرپرسیاریه تېکى گەورەتر لهوه هەلبگەر کە خەلک چاوهەروانیت
دهکات، ئاگادار بە کاتیک ویستت ھەموو خەلک رازى بکەیت، خوت
دەخھیتە ناو توئینیلیکی تاریکی بى كوتایی، ئەستەمە ھەموو تاکیک لیت
رازى بیت و تویان خوشبوویت، بەلام گەر بە ھیمنى و له سەر ھەمان
ھەنگاوى كەسانى سەركە وتۇو ھەنگاۋو بنیت و بهردەوام بیت
دەگەیتە ئامانجەكەت، بىنگومان تو خاوهنى ئیمان و باوهەرپیکى
گەورەیت کە كەسانى دىكە لىيى بىبىهشىن، بەيارمەتى ئەو ئیمان و
باوهەرەي لەناخى لە تۆدا ھەي دەتوانیت بەردى پق و بقدارى
وردوخاش بکەیت ..

بروسى بارتونیش دەلیت :-

(ئەو كەسانەي ئازايەتى باوهەرداريان ھەيە، ھېزىتكى پادەبەدەر لەناخىياندا
ھەيە و دەتوانن بەسەر بارودوخى خراپ و نەخوازراو ڈال بىن، ھەر ئەوانن
دەتوانن كارى سەرسورھېنەر ئەنجام بىدەن

تو خاوهن برياريٽ ..

ئاره زووی چ جوره ژيانىك دەكەيت بۇ خوت؟ ژيانىكى داماوانە و تىكشكاو، ياخود ژيانى نويخوازى و كەسانى رىگاي گەشبينى؟! .
ژيانمان نقومى دەرياقەي كىشە و ئارىشە بىكوتاكان بۇوه، ئەوانەي دەبن بەبەربەستى يەكپىزى و گەشبينى، ئەوانەي دەبنە ھۆكارى گرژى و نائارامى و دەمارگىرى، بەلام دەبىت بىانىت تو يەكم و كۆتا كەس نىت لەم گەردۇونە فراوانەدا، بەدەست ئەم ئارىشە و كىشانە سەرگەردانىت، بەلكو چەندان كەسى دىكە بۇونەتە نىچىرى ئەو كىشانە، ئەوهش بەكارىكى سروشتى دادەنرىت، ناسروشتىيەكەي برىتىيە لە شىوهى تىروانىن و چۆننېتى مامەلەكىدىن لەگەليان، كەسانىك هەن لەكتى مامەلەكىدىن لەگەلياندا توشى ھەللى گەورە و كوشىنە دەبن و لە خۆيانى گەورە دەكەن و ئالاي سېپى بەپۈچەوانەوەش ئەو تاكەي زانيارى لەسەر ژيان ھەبىت، دەزانىت ژيان لەسەر يەك هيئى و بە شىوهى ئاسوبيي ناروات، بەرامبەر ئارىشە و كىشەكان خۇراغىر و ورەبەرز دەبىت، بەھىمنى كۆنترۇلى كارەكانى دەكات، ژيرانە و دوور لەگرژى و ھەلچۈون بەئيرادەوە بەرەنگاريان دەبىتەوە و بەسەرياندا زال دەبىت ..

د . ولیام جیمس دلیت :-

لهژان مهترسه، متمانه و برووا به خویونت به هیز بیت، متمانه و برووا به خویونه که ت یارمه تیدرت ده بیت بؤیه دهستهینانی ئهو واقعه‌ی دهخوازیت.
به دهستهینانی سه رکه وتن به ریکه وتن نیه، به لکو ماندو بوبون و
هه ولدانی دریز خاین و برد هوا می ده دهستهینانی خونه کان،
که سانیک هن به بیرق که یه ک جیهانیان گوریوه، بیرق که ش
له سه ره تادا له خه یال و سه راب (تراویلکه) چووه، چونکه برواییان پی
هه بوبو بؤ به دهستهینانی ئامانجه کانیان و به ره نگاری هه ممو
ئاسته نگه کان بونه و که ریگربوون له سه رکه وتن کانیان، ره خنی
ویرانکاریان پشتگوی ده خست و له کوتاییدا ناوه کانیان له میزو و تومار
کرا ..

بؤ ئه وهی که شتی ژیانت به ریوه بیهیت، پیویسته خوت بناسیت و
پرسیار له خوت بکهیت تو کیتیت و تو انکانت چهنده؟ بؤ ئه وهی ریگا
ر است بگریت، ده بیت بزانیت له ریگادا تووشی باوبوران ده بیت و
ئاسته نگ ده نیه ریگات، ناییت ئوه له یاد بکهیت تو کابتنی
که شتیه کهیت، هه رتوش به رپرسیاریت له روود اووه کت و پره کان و
ئه نجامه کانیان، تو ئه و که سهیت پیویسته که شتیه که به سه لامه تی
بگه یه نیته که ناری دل نیایی ..

له وانه یه بیرق که یه کت به میشک داییت، و هک به هر هدارانی میزو و
لیهاتو نیت بؤ به ریوه بردنی که شتیه که، به پیچه وانه وه تو ش و هک
ئه وان خاوه نی هیز و تو نای بیه او تایت پیویستیت به وه هه یه له خه وی
قوول به ئاگا بیت وه.

ئورسن ماردن دەلىت :-

لهناخی ههموو مرؤفيکدا هیز و توانایه کی پکراو ههیه، هیزیکه نهگهار به ریکی به کاربھینریت خودی که سه که سه رسام دهکات، هیزیکی ههست پی نه کراوهه و کاتانه ریکی ده خات و به کاری ده هینیت شورشیکی گرنگ له زیانی مرؤف دروست دهکات..

بروایت به خوت هه بیت تو خاون عه قل (ئاوه زیکیت)، به لام ته نیا
به س نییه بوژیان، گرنگ له و دایه چون به کاری ده هینیت و ریکی
ده خهیته و تاوه کو له گه ل ئامانجە کانتدا بگونجیت، له گه ل ئه و هشدا
پیویسته سوزیکیشت به رامبهر ئامانجە کانت هه بیت، تا بیت به
هاند ریک بز به دسته نیانی خه و نه کانت.
گرنگ نییه مرؤف چهند زانیاری له سه ر ژیان هه یه، گرنگی
له و دایه تاچ را دیه ک پابهندی ده بیت پنیه و ..

یه ک هنگاو بُو پیشەوھ ...

کاتیک هنگاویک بەرھوپیش دەچیت، لهوانەیه ئەو هنگاوه به تەواوەتى رېرەوی ژیانت بگۇریت بەرھو ژیانیکى پر لە ئومىدت بیات، بەلام ئەوھ کاتیک پوودەدات گەر هاتوو لهسەر بەمای لۆزیکیانە بىت، سەرەرای بۇونى تواناۋ كارامەيى لە ھەلبىزاردىنى بېرىارى گۈنجاودا، وەك ھەولدانىك بۇ گەراندەوەي متمانە بەخۆبۇون، بى بىرکىردنەوەو رېكخستتەوە پلانە دارپىزراوەكانت ماندووبۇونت بېھودە و مانا و سوودى نابىت، بەلكو له بازنىيەكى بەتالدا دەخولىتەوە، ئەوكات بېرىارنەدان دەبىت بە نەرىتىكى ئاسايى و دوودلى دەبىت بە نىشانەيەكى سەرەكى لەكەسىيىدا، بەردهوام ئەتكات بە كەسىكى پەشۇڭا و نىكەران، كەسانىكى يەك هنگاو لهسەر كەوتىن دوور بۇونىنە، بەلام بەھۆى پابەند نەبۇونىيان بەكارەكانىيان ھاوسەنگى خۆيان لەدەستداوە و تاكو كۆتايى بەردهوام نەبۇونە.

تۆماس ئەدىسۇن دەلىت:

زۇرىھى دۆخەكانى سەرنەكەوتى تاك لەزىاندا ھۆكارەكەي بېرىتىيە لەھەدە ئەوان ھەستىيان بەھەدە ھۆكارەكەوتن نىزىن، ھەر لەسەرەتادا تەسلىمى واقىع بۇونىنە ..

کاتیک تاکی باوه‌ردار بروای بهبیرونکه یه ک ده بیت، ئو بیرونکه یه
ئاسووده‌یی لى هله‌گریت خو له‌چوانی ناکه‌ویت، ئوکاتانه نه بیت
خون و هیواکانی ده بن به واقعیتکی ئاشکرا و هست پیکراو، چونکه
پابه‌ند بووه به بو به‌ده‌ستهینانی ئامانج‌که‌ی.

ده بیت بزانیت ئه‌گه رهاتوو له‌کاتی هولدانه‌کانت ئامانج‌که‌کانت
نادیار و شاراوه بوون و نه‌خشی پیویستت بو دانه‌رشتیت، وک
ئوه وایه هنگاو بو شوینیکی نادیار به‌اویت و هیچ زانیاری‌یه‌کت
له‌باره‌ی ئه‌و شوینه نه‌زانیت، پیویسته گرفت و ئاریشه یه ک له‌دوای
یه‌که‌کانت چاره‌سهر بکه‌یت.

زجل ده‌لیت ..

زورجار تاک له‌کاره‌که‌یدا سه‌رکه‌وتتو نایت، هوكاری سه‌رنه‌که‌وتنه‌که‌ی بى
توانی نییه، به‌لکو به‌هوى پابه‌ند نه‌بوونه‌وویه ..

تاکه‌کان خون به‌شته‌ک ده‌بینن هنگاوی ئیجا‌بیانه‌ی بو
ده‌هاویژن، ته‌نیا خه‌ونیکه‌و هیچیتر نییه، ده‌توانیین بلین ئومید و
ئاره‌ززووه، بیرونکه‌که له‌ناو بازنه‌ی ئومیده‌وه له‌دایک ده‌بیت، چونکه
نازانت له‌سهره‌تادا له چ خالیک ده‌ست پی ده‌کات و له چ خالیک
کوتایی پیدیت، بویه پیویسته یه‌کم هنگاو ئوه بزانیت چون بیر
ده‌که‌یته‌وه و به‌چ شیوه‌یه‌ک پلانی گونجاو بوه‌نگاوه‌کان دابریزیت
وهک رینمایی بو به‌ده‌ستهینانی ئامانج‌کان ..

هه‌ولبده دوخنیکی یه‌کسان له‌نیوان ئه‌کاره‌ی بروات پیی هه‌یه و
ئه‌وهی گرنگی پیده‌دهیت بخولقینیت، تاکو بیت به‌پالن‌ه‌ری سه‌ره‌کی و
به‌هیز بو هنگاوی یه‌که‌مت، دواتر به‌ده‌ستهینانی ئامانج‌که‌کانت له‌سهر
زه‌وى واقع ..

یوهان جوته ده لیت ..

هه موو بیروکه یه کی حه کیمانه چه ندان جار بیری لق کراوه تمه وه، بؤیه
پیویسته نیمه ش چه ندان جار بیر له بیروکه که کی خومان بکهینه وه بو نه وه
ره گه که کی له قوولایی تاقیکردن وه کانمان بچه سپیت ..

هه نگاو هه یه په شیمانی له دواییه، له بر شار اووه یه که کی له برووی
ده روونیه وه تو ان او هیزیکی له بن نه هاتووی ده ویت، له تو ان اتا نیه
به ئاسانی به سه ریدا سه ربکه ویت، بینه و به رده کانی ژیان زورن و
گه نده لیه کان زور به هیزن، ده بیت له گه ل ده رووندا هه نگاوی دیکه کی بو
بنیت و بوكیرانه وه هاو سه نگی سروشتی و بیت هاند هری
وه وکاری چاکه کانت.

دووباره هه ولبده پاریزگاری له هاو سه نگیت بکهیت و متمانه بو
خوت بگه رینیت وه و جیگیریه که کت پاریزیت، هه ست به گرنگی به و
هه نگاوه بکه که ده یه او ویزیت، له وانه یه هه موو ژیانت بگوریت ..

ساخته‌کاری ناخ ...

کاتیک جیهان پیمان پیده‌کنیت، پی سه‌رسام ده‌بین له‌ناخ‌ماندا ژایرۆسیکی زیانبه‌خش گه‌شه ده‌کات، جیگای خوی ده‌کاته‌وه واده‌کات شیتانه گیرۆدە بین، لە‌حەز و ئارەزووەکان تیرنابین، ئاشکرايە ئە و ژایرۆسانه نیه‌تیکی شه‌یتانن له‌رەگ وریشه‌وه بۆگەن لە‌گەل رەشەبای ياخیبووندا جیگای خویان له ناخدا کردۇتەوه، ئاوی پاک و خاوین دەخوینەوه لە‌کوتاییدا بومان پوون دەبیتەوه کە سویرە هەرچەن بیخویتەوه تینویتیمان پى ناشکیت، بەلکو تینویتیکە زیاتر ده‌کات.

پەيوه‌ستبوونمان به‌شتانه‌ی کە هەست ده‌کەین به‌خته‌وه‌رمان ده‌کات و لە‌دوايدا بولونیان نامیتت، ژیانمان پازاندۇتەوه پرمان کردووه لە شتى جوان و گرانبه‌هاکان، هەست ده‌کەین شیوه‌ی بلورینیان ھەي، كەسانیک ھەن بېبىرۆكەكانیان سه‌رساممان ده‌کەن و سه‌رنەكەوتتەكانیشیان بى ھیوامان ده‌کات، بېرۆكەی شه‌یتانى و مەزه‌بى نقومى دەريای ژیانیان کردووین، كويىر بولوين و رىگا راستەكانمان ونکردووه، خراپەکارى و ساخته‌کارى وەكو شەپقلى دەريا ھەل‌دەچن، سەولى كەشتىيەکە لە دەستمان دەلەرزیت،

لووتبه‌رزیتیمان ریگا نادات ئەو ساخته‌کاری و زۆر و زۆرداریانه لهناو ببئین ...

توفانی تووره‌بوونی دهروونمان به‌ردەوام له‌زیاد بووندایه، ساخته‌کارییه‌کان له ئیمانماندا رەنگانه‌وهی هەیه، دهروون له‌توانایدا نییه جله‌وی کەشتی پزگاربوون بخاته ئەستوی خۆی، هەرەشە له و رۆژانه‌مان دهکات کە له‌ژیان ماوین ..

کى ده‌توانیت له گەندەلی ویژدان و سەرلیشیو اوی ژیان پزگارمان بکات، خراپه‌کارییه‌کانمان دابمەركىتىتەوه و له تاوان پزگارمان بکات؟ ئەی پەروه‌ردگاره جگە له‌تو کەسیترمان نییه؟!

دوورکە‌وتنه‌وهمان له تو، واى له ژیان کردۇوه خۆی بۆمان برازىتەوه خەيالمان له زھوی خۆمان رۇواند سەرابىش له ده‌رەوون، له بازنه‌ی دلنىايى دەرچۈۋىنە و بەساخته‌ی نەفس سەرسام بۇوينە.

دوودل مەبە له لىدانى دەرگاي پەروه‌ردگار، چونكە له‌نیوان تو و خودا يەك هەنگاوا هەیه، لووتبه‌رز مەبە لهم دەرگايى بىدە بۇ ئەوهى له ساخته‌کارىي و توفانى ویرابىوونى ده‌رەوون پزگارت بىت، گرى هەوهس و ئارەززۇومەندى له‌ناخت دابمەركىتىتەوه و ياخىبوون رابگەيەنە، ئىمە بى يارمەتى ئەو پزگاربوونمان مەحالە، خۆت له گوناھە‌کان پاك بکەوه و دلنىايىبۇونت دىيارى بکە، بۆشايىه‌کانى ده‌رەوونت به بەتالى جىئەھىلە، ئىنجا چاوه‌رپوانى كۆكىدە‌وهى بەرەبۇومى شىرىئىنە‌کەى بە..

سیحری وشه ...

وشه سیحریکی تایبەتی خۆی ھەیه لە دیاریکردنی کەسیتى مرۆڤ، بى وشهى جوان نیعەمەتىکى گەورە لەدەست دەدەین، ئامرازىکى کارىگەرە بۇ دەربىرینى ھەست و سۆز و گۈرپىنیان بۇ ھەلسۈدەكەوتىرىن لەگەل كەسى بەرامبەر، ھەر بۆيە کارىگەری ئەرينى دەكاتە سەر ژيانى تاڭ.

ھەلبىزادنى وشهكانت کارىگەری ئەرينى و نەرينى دەكاتە سەر ھەست و سۆزت، بۆيە بەردەوام بەدواي وشهىيەكدا بگەرى پىيى سەرسام بىت، کارىگەری زىندۇوئى ھەبىت لەپۇوخۇشى و دەرۇون و خەيال، چونكە وزەبەخشە و توانا دەبەخشىت و ھاندەرېك دەبىت بۇ بەدەستەنەنلى ئامانجەكان، لەھەمانكاتىشىدا دەبىت تاڭ خۆی لەو وشه نەرينى و ویرانكەر دۇوربىخاتەوە كە دەورەيان داوه..

ئاسايىھ كاتىك تاڭ قىسە دەكات ھەست بە تىرۋانىنى خۆى بکات بۇ ژيان و شىۋازى مامەلەكردى لەگەل بەرامبەرەكەي بۇ ئەوهى شارەزايى پەيدا بکات.

مارک توین دهلىت :-

وشهی راست و پهوان هوكاريکى به هيژه، كاتيک رووبهرووي يهكىك لەم
وشانه دەبىنهوه كارىگەرى ماددى و مەعنەوهى خىراي دەبىت.

ئەلدوس هيكسلى دەلىت :-

وشهكان دەزۇون شارەزايمان پى دەچن..

مېژۇو بۆمان دەگىرىتىهەو كە خەليفەي عەباسى (ئەبوجەعفەر ئەلمەنسور) داواى لە ئىمامى (ئەبى حەنيفە نواعمان) كرد دەسەلاتى دادوھرى وەربىرىتە ئەستقى خۆى، بەلام ئەو داواى لېيوردى كرد، خەليفەش بېيارى بەندىرىنى بەسەردا سەپاند، بە تۆمەتى جىئەجى نەكىرىنى بېيارى خەليفە، رۆزىك خەليفە بانگى كرد و پرسىيارى لىكىرد ئايا تو بەھە رازى نىت كە ئىمە دەمانەۋىت ؟ لەوەلامدا وتى جەنابى خەليفە من شايەستە ئەم جىڭايم نىمە، بەتۈورەبى وتى تو درۇم لەگەللا دەكەيت ! ئەويش بە حەكىمانە و ھىمنى وەلامى خەليفە دايەوە و وتى منت بە درۇزن تۆمەتباركىد، ئايا كەسى درۇزن شايەستە وەرگرتى دەسەلاتى دادپەرورىيە ؟ ئەگەر من درۇزن بىم شىاوى ئەم پۆستە نىم، ئەگەر راستگوش بىم ئەوە پىشىتر بەخەليفەم گۇتووه من شىاوى وەرگرتى ئەم پۆستە نىم، خەليفە ھىچ وەلامىكى لانەبوو بۇ پرسىيارەكانى، بۇيە بۇ زىندانى گەراندنهوه.

ھەر لەچركەى يەكەمدا ئىمام حەنيفە ئاگادارى ئەوە بۇو مامەلە لەگەل كى دەكات، بەبەلگەى بەھىز و پشتىبەستنى بەخوداي گەورە و ھىمنىيەكەى ئەو وشانەي ھەلىبىزارد خۆى پزگاركىد .

ھەروەها پىغەمبەر موسا داواى لەخودا كرد ھارپۇونى براي بکات بە يارمەتىدەرى، چونكە ھارپۇون زمانزان بۇو!

ئەو كەسەي شارەزايى ھەبىت لە كاريگەرى وشە بەرددەوام گەشبين و لە ژيان سەركەوتۇو، پېش ئەوهى قسە بکات بىر دەكاتەوە، ئەگەر يەك وشەشى دەربىرى وشەكانى وەك سىحرىك بەرامبەرەكەي بەختەوەر دەكات و بەهائى بەرامبەرەكەي دەزانىت.

هیمنی دله کان ...

که سانیک هن شوینی خویان له ناودل و ده رونماندا کرد قته وه،
له یاد کردنیان ئه ستمه، له هر شوینیک بن هست به راستی و
کاریگه ری و شه کانیان ده کهین، گوفتاره کانیان سه رساممان ده کهنه،
به بینینیان به خته وه ر و کامه ران ده بین، له کاتی دوور که و تنه وه دیان
فرمیسک له چاوه کانمان قه تیس ده بیت، ئه وان گه شیین و هه م Woo
که سیکیش به جوانی ده بین، به بونی دلی سافیان ناوه ناوه هیواو و
ئومید ده به خشننه به رام به ره کهيان.

ئه وان به خته وه ری ده به خشننه خوشه ویستانیان، له هه ر با غیک
گولنیکیان پیشکهش ده کهنه، خه ونه کانیان گه شاوه تر ده کهنه، به کزه بای
رده حمهت غه م و ئاریشه کانیان که مده کهنه وه و دلیان دلنيا ده کهنه وه،
پیویستیمان به خوشه ویستی ئه م جوره که سانه نییه، به لکو ئیمه
پیویستیمان به دله کانیان هه یه چون خوشه ویستیمان پی ده به خشتیت.

که سانیکیش هن دله کانیان پره له ویرانکاری و و کینه و
رقداری، له گه ل یه که م بینیان هه ست ده کهیت ئه وان رقدارن،
به ئه نقه ست زامدارت ده کهنه، هه م Woo تاکه کان لییان دوور ده کهنه وه،

دوورکه و تنه وه لیيان و مامه لنه کردن له گله لیان دهستکه و تیکی
گه و رهیه، ئهوان چلیس و برسین به ئاسته م تیز دهبن، به رده و ام
دواى زیاتر دهکەن، لایه نی چاکە کاریان گەندەل کرد و کرد و یانه به
زولم و زورداری له ناخیان دور کە و توونه ته وه، به سروشی
ماددیین هەست به شانازی جوانی پله و پایه و پوسته کانیان دهکەن،
له دواى کوتایی هاتنى پله و پایه کانیان دهگەرینه وه هوشی خویان،
ئهوان جاهیل و نه زان و دوورن له پووناکی په روهر دگار.

چىز لە ژيان بىينه ...

زۇرجار ساتەكانى بىئۇمىدى خۆى دەخزىنیتە ناو پىكھاتەى كەسىتى مەرۆڤ و بەسەريدا زال دەبىت، بەھۆى ھۆكارى جۇراوجۇرەوە، لهانە پالپەستۇرى ژيان و كەسىتى و گرفتەكانى ناو خىزان ھەمووى واى لىدەكەن رقى لە ژيان بىتتەوە، ھەولى خۆكوشتن دەدات ھەست دەكەت جىهان بەتەنیا بۇ بەھىزەكانە ..

لەناخەودا دارماوه و خۆى پادەستى ھۆكارەكانى ناخ كەدووە،
ھىچ ھيوايىكى بە ژيان نەماوه بۇتە نىچىرىيکى سانا، بېيارى ئەۋەى
داوه بېھىز و شىكىت خواردووە لەھەموو بوارەكان سەرنەكەوتۇو،
پىشۇوهختە بېيار دەدات ھەركارىيک ئەنجامبدات سەركەوتۇو نابىت و
شىكىت دەھىنېت و جوانى و رووناڭى جىهان بە پەخشى دەبىنېت، ئە و
شايەستەى ئە و شويىنانە نىيە كە كەسانى تر تىيىدا سەركەوتۇو
بۇوینە ئە و بېرىكەوت ھاتۇتە ئەم جىهانە و بېشىوهەكى
ناتەندروستيانە ھەنگاۋ بۇ ئامانجەكان دەھاۋىزىت.

لەوانە يە بىركردنەوەكانى راست و دروست بن، زۇرى ئەوانەى
لەسەر كورسى دانىشتۇون شايەستەى ئە و نىيىن و لىھاتۇو نىيىن بۇ
ئەم شويىنە، بەلام كەسانىيک ھەن بە لەسەرخۇ و بەھىمەتەوە
چاوه روانى رووناڭىيەك دەكەن بۇ ئامانجەكانىيان.

بزانه ئەوەی بەئاسانى گەيشتۇتە ئەو شويىتە شايەستەي نىيە،
بەئاسانىش دەكەۋىتە بىنى بىر.

ھەلسەوە سەرپىي ھۆكارەكانى بىئومىدى لەناختدا مەھىلە،
لەناواھەي ناخ و خودت بگەرىت، توش ھەمان ھۆكارت ھەيە كە
كەسانى تر ھەيانە، خوت لەو ئاستەنگانە رېزگار بکە بۇ خوتت
دروست كردوون، ئومىد بەو ژيانە بخوازە كە خوت دەتەۋىت نەوەك
ئەو ژيانەي كەسانى دىكە دەيانەۋىت، ئەگەر ھۆكاري سەركەوتت
دەست ناكەۋىت، بە شىكتىش رازى مەبە.

بەردەوام بە، خۆشى ژيان لە گرفت و ئاستەنگ دايى، بەپىي
ھەولڈانت دەستت دەكەۋىت، گۈرانكارى لە ژيان بکە و نوبىي بکەۋە،
ئەگەر تەسلىيمى بىت تۆ تاكە خەسارەتمەندى دونيا و ئاخىرەتى، لەبىر
نەكەيت يەكىك لە خەسلەتەكانى خوداى گەورە دادپەرۇرىيە،
ھەرييەكە مافى ئەوەي ھەيە مافى خۆى وەربىگەرىت زۇر بىت ياخود
كەم..

بیروکه یه که م ۵۴ یه ...

ئەو کاتانەی مرۆڤ بەچرکەیەک لە چرکەکانى ژياندا تىدەپەریت، لەوانە یە ئەو چرکەیە بىيىتە مايەى گۇرانى ژيانى، نۇربەى بىرمەندان بەرامبەر ئەم چرکەساتە ھەلۋەستەيان كردۇ، چونكە ئەو چرکەيە ڕۇوناکى بەخشە زياتر لەلایەنیكى دەرۈون ڕۇوناک دەكتەوە، ئەوان بەدواى وەلامىكى حاشاھەنەگر دەگەرىن، ژيانيان بەبىرۇكەيەك سەرقال كردۇوە كە لەناو مىشكىيان خوللاوەتەوە، تا ئەو كاتەي گەيشتوونەتە راستى و دلىنايىبۇون.

پرسىاركىردىن لەسەر بابەتىكى ديارىكراو و سووربۇون لەسەر ئەوهى شارەزايى دەربارەي پەيدا بکەيت و لە گشت لايەنەكانى بکۈلىتەوە ئىلەمامىكى خودايىيە بۇ ئەوهى خۇت و كەسانى چوار دەورتى پى بگۈرۈت، پىگا مەدە ئەم جۇرە بېرۇكانە بەسانايى دەدەست بەدەيت، بەلكو لەگەل شارەزايىنى زانىست و زانىارى گەشە پىبىدەو گەتكۈرى لەسەر بکە تەنبا يەك ھەولڈانى پىويستە..

ئەنېشتايىن دەلىت:

پىويستە بەو شتانەي چواردەورمان سەرسام بىن، پرسىار لە بۇونيان بکەين، فەزولىيەت ھۆكارىيەكە لە بۇونيان، شاراوەيى دەورى ژيانيان داوه، مانەوەيان سەرسوپەتىنەری واقىعن، ھەموو مرۆفەكان سەرسام دەكەن، بەلكو دەتوانم بلېم لەكتى بىرکەرنەوە لەو شتانە ترسەكانمان زياتر دەورۇزىتتىت. زانىنى ھەندىك لە نەھىتىيەكانى

گه ردون بق مرقق، بقیه دهیت ئاگادار بین سه رسام بیونمان به
فرولیهت لە دهست نە دەین ...

ئەو کارانەی جىيەجىي دەكەيت كەسانى تر ناتوانن ھەمان كار
ئەنجام بىدەن، لەوانە يە بېرۇكە كەرى ئەوان پەيوەندى بە واقعە وە نەبىت،
بەلام لەوانە يە تو دەزۈويك بگىتە دەست و بېرۇكە كەرى پى
بەۋىنەتە وە بق دروستىرىنى كارىك كە شايەننېتى توپىت، لە تواناندا
ھەيە پەرەي پىتىدىت و تەواوى بکەيت ..
برنادشۇ دەلىت ..

كەسانىك ھەن بۇنى شتەكانى چواردەورىيان سەرساميان دەكات،
بەتاپىتەتى كاتىك بەكىدار دەبىين، بەلام ئەوهى منى سەرسام كردووە
شتەكان لەخەيالى منه پىشتر بۇنىيان نەبۇوه، وام لىدەكەن ئەو
پرسىارە لە خۆم بکەم، بقچى ئەو شتانە بەكىدار بۇنىيان نىيە؟؟
لەم ساتە وەختىدا لەگەل دەرۇنى خۆتىدا گفتۇگۇ بکە و
لىپرسىنە وەي لەگەل بکە زىاتر شارەزايى بە، ئايىا بەكام ئاراستە
ھەنگاۋ دەنیت، ئاراستە كەرى راستە و داۋى چى دەكات؟ چونكە
كۆنترۆلنە كەردىنى ناخى خۆت زۆرچار تاك تۇوشى شەرمەزارى
دەكات و تەمەنى لى دەدرىزىت بى ئەوهى ھەستى بى بکات، لە دوايىشدا
پەشيمانى داد نادات.

ئەي . م . جەرى دەلىت :

((كەسانى سەركەوتۇو نەرىتىكىيان ھەيە يارمەتىيان دەدات
كارەكانىيان بە سەركەوتۇوى ئەنجام بىدەن، سەرنەكەوتۇوان ناتوانن
ئەمە جىيەجى بکەن، مەرجىش نىيە ئارەزوو بکەن ئەنجامى بىدەن،
بەلام بق و كىنەي بق ئەنجامدانى يەكسان نىيە بەو ھىزەي دەبنە
پالىڭ بق جىيەجىكىرىنى)) ..

رەفتارەكانى خۆت بگۆرە ...

زۇرجار كىدار و مامەلە كىردىنە كانمان لەگەل تاكى بەرامبەر لەگەل ئاكارى ئىمە ناگونجىت، بەھۆى كاردانە وەى خىرا تووشى ئارىشەمان دەكەت، پرسىيار لەخۆمان دەكەين بۇچى بەم شىۋەيە پەفتارمان كرد پىويسىتى بەو سەرئىشەيە نەدەكىد؟ ! ئەو پەيوەندىيە نابەجى و نەشياوانە پەيوەندىيە مروقايەتىيەكان دووقارى هەلە و خراپەكارى دەكەت، پىويسىت بۇو بەدرىزىايى كات نەمابان و لەبىر كرابابان. بۇيە نابىت دوودل بىت لە ليپوردن بەرامبەر پەيوەندىيە نەشياوهەكان و شەرم لە داواى ليپوردن نەكەيت، ليپوردن لە زۇر ئارىشەت دوور دەخاتە وە.

بىر كلىر دەلىت :

((هاپتىيان ھەموومان با ھەلسىنە سەر پىى، بىزار بۇوين لە دانىشتن و كارە ناتەندروستەكان بىزازى كردىن)).

جار جارىش ھەست دەكەين ئەوانەى لە چواردهورمانن دەزانن چىمان ليپيان دەۋىت و ھەست بەو دۆخە دەكەن پىيىدا تىپەر دەبىن، ئەمەش واتلى دەكەت ليپيان دوور بکەۋىنە وە، چونكە بەئەركى سەرشانى خۆيان ھەلنى ستاون، ئەوەى پىويسىتە تو دۆخە كەى خۆتىيان پى رابگەيەنیت و گومانەكان دوور بخەيە وە. لەھەمان كاتىشدا مەھىلە كەسانى تر بىزانن چىان لە تو دەۋىت، لەم كاتەدا ھەندىك كار ئەنجام دەدەيت وَا دەزانىت بەرامبەرەكەت بەختە وەر دەكەيت، لەوانەيە ئەنجامەكەى پېچەوانە بىت، ھەموو كاتىك تەنبا نىيەتە باشەكان بەس نىيە.

نەرم و نیان بە، بەنەرم و نیانی خۆشەویست دەبیت و لە دلەکان
نزيک دەبیتەوە و خوت لە وشهى (منى بالا) بەدۇور بگەرە، چونكە
تو بەشىكىت لە هەموو، لەبرادەرى خراپ دۇور بکەوە مامەلە كىردىت
لەگەل ئەوان فىرى رەفتارى نەرىيانت دەكەن و ئەمەش رەنگدانەوەى
لەسەر كەسيتى خوت و بەرامبەرەكت دەبیت، بەدواى برادەى باش
بگەرى تاكو بىن بەسەرچاواھى رەفتارى شياوى ناو كۆمەلگە.

شويىنىكى بەتال بۇ دەرروونت مەھىلەوە كە تو جياوازلىرى لە
كەسانى دىكە، پەيوەندىيەكانت لەگەليان باش بکە، بەتنىا سەيرى
لايەنى ئەرىيەننەكەن مەكە، ھىچ تاكىكى بى عەيب نايىت، بەلكو لەلايەنە
پۇوناڭكەكى ناو دەرروونيان بگەپرى و ئەشكەوتى تارىكى دەرروونيان
پى رۇوناڭ بکەوە.

ئەوكاتانە بەرىگادا دەرۋىيت خوت لە ئازاردانى خەلک بەدۇور
بگەرە، بەزەيىت بەھەزاران دابىتەوە، بەجۇرىك مامەلە لەگەل تاكى
بەرامبەردا بکە، لەوانەيە ئەستەم بىت جارىكى دىكە بىيىنەوە و
خىرابە لە بەئەنjamگەياندىنى چاکە و چاکەكارى لەوانەيە دوain كارت
دەبىت لەزىيان، نويىزەكانت بەرىكۈپىكى ئەنjam بىدە، چونكە تو ناتوانىت
گۈرانكارى لە رەفتارە نەرىيەننەكەن بکەيت، گەر رەفتارەكانت بەرامبەر
خوداي گەورە بەدلسىزى نەبىت، ئەوانە هەمووى لەپىتاو
گەرلاندەنەوەى بەشىك لە رەفتارە نەرىيەننەكەن .

بەسەر دەرروونى خۆتدا زال بەو پەرژىنەكەنلى رەفتارى نەرىيەن
لەناخت دۇور بخەوە، پىيى راپگەيەنە ئىستا كاتى ئەوە هاتووە بۇ
نەخشەپىگايەكى نويىر، پىگای ھىوا و ئومىد و كامەرانى و
مامەلەكىردىن لەگەل بەرامبەردا بە خۆشەویستى و ئارەززووپىكى نوى
بۇ ژيانىكى نوى..

تاكىكى ئەرىنى بە ...

ئىمە زۇرېمان لەتمەنی مەنالى بە كاتە خۇش و ناخۆشەكان تىپەرىيۇين، بە درىڭايى رۇزگار بۇتە خەسلەتىك لە كەسيتىمان، ئەمەش بەكارىكى سروشتى دادەنرىت، بەلام ئەوهى سروشتى نىيە ئەوهى كاتىك تاڭ بىرەوەرىيە ناخۆشەكان بىر خۇى دەھىنەتەوە كارىگەرى خراپ دەكاتە سەر دەرۈون و خودى و لەدوار قۇزدا كارىگەرى دەكاتە سەر پىكەتەى كەسيتىي. تاقىكىردىنەوە ناخۆشەكان لە ئەقلى ناوهە جىڭىر دەبىت و لەدووايدا گورانكارى ئەستەم دەبىت، ئەمەش وا دەكات بەردەۋام لەگەل خودى خۇت لە گفتۇگۇدا بىت نەتوانى بەباشى كارەكانى بەئەنjam بگەيەنىت.

بەتايمەنى ئەوانە لە ويژدانىان جىڭىر بويىن، بەردەۋام دەلىت بۇچى من بىھىزم؟ فەراموش كراوم؟ چەندان پرسىيارى دىكەش .. ئەم جۆرە رووداوانە تاڭ بىھىز دەكەن تواناكانى سنوردار دەكەن و بىوابەخۇبۇنى لەلا نامىنىت، ھەست بە وەلامدانەوە دەكات لە كاتى دىيارى كراودا، راستە تو بىتوانا و بىھىزى، بەلام ھەولى ئەوەت نەداوه بارودۇخەكە بىگەرەت، بەھۇى توقاندى خود و پەرچەكىدارەكان، بەربەستت بۇ گورپىنى دۇخەكە دروست كردووه، بەلام ئەوكاتانە لەگەل دەرۈونت ئاشت دەبىتەوە و پىيى رادەگەيەنىت كە تو تاكىكى بەتوانى و بىروا و مەتمانە تەواوت بەخۇت ھەيە، دۇخەكە پىچەوانە دەبىتەوە، لەھەمانكاتىشدا بەپىچەوانەوەش راستە، كاتىك خۇت بىھىز و بىتوانا بکەيت ھەموو وەلامدانەوەكانت لەناو دەبات..

بِرُوات بَهْ خُودِي خُوت و دهروونی خُوت هه بیت و بهو په پری
به هیزیه وه پیزده وه راسته کانی ژیانت هه لبژیره، ئوانه وه ده بن به
هاندہرت بُوگورپینی بیروکه نه رینیه کان به بیروکه ئه رینی.
گوته ده لیت .. گومانبردن به دهروون کاریکی شیاو نیه و
گهوره ترین زیان به تاک ده گهیه نیت .

تو تاکه که سیت مافی ئه وهت هه یه ریگای بیرکردن وه کانت دیاری
بکهیت و جولینه ری سه ره کی که سیتیه که ت بیت و ده توانيت ژیانت
به خته وه ر بکهیت، هه رو ها ده بیت ئاگاداری و شه نه رینیه کان به
که دژی تو بکار دیت و له فه ره نگی ژیانت دورویان بخوه، تاکو
هه ست به ئارامی و ئاسو و دهی دهروون بکهیت ..
فرانک ئۇتلۇ ده لیت ..

چاودیزی بیروکه کانت بکه پقژیک دادیت ده بن به کردار،
چاودیزی کرده وه کانت به پقژیک ده بن به عاده ت، چاودیزی
عاده ته کانیشت بکه پقژیک ده بن به نه ریت، نه ریتیش تاکه پیکایه بق
دیاریکردنی چاره نووسی تاک..

بۇ نموونه، تو جگه ره کیش نیت، که سیکی جگه ره کیش جگه ره یه کت
پیشکەش ده کات، دوو ئه گەرت لە بەردە ستدایه، يا ئه وه ته
داوا کاریه کەی پەت دەکەیتە و یاخود ئه زورت لىدەکات، يان باشتىر
وايە بلېئىن ئيقناعت ده کات لىيى وەردە گریت و دەيکیشىت، لە كوتايىدا
پابەندى بیروکه نه رینیه کەی بۇويت، ئه وەش بۇوه عاده ت و
پەنگانه وەرى لە سەر کە سیتیه کەت دروست كرد، كاتىك نە خوش
دەكەويت يە كەم پرسىيارى دكتور ئە وە يە وا ز لە جگه ره کیشان دىنيت،
لىرىدا تو خاون بىريارىت بۇ دىاريکردنی چاره نووسى خوت ..

چون به سه رشکسته کان زال ده بیت ؟ .

له وانه يه ئه و کاتانه ي توشى پوودا و يكى نه خوازراو ده بیت
ههست به ترس و دلله را و كى بکه يت، ههست ده كه يت له تواناتدا نبيه
چاره سه ريه كى گونجاوی بو بدؤزىته وه، پيويسته خوراگر بيت
به رامبه ر گرفته کانی ژيان و په سهندی بکه يت، تو شوه و هر تاكى كى
ئاسايي كومه لگه رووبه رووی كيشه و گرفته کانی ژيان و
گورانكارى يه کان ده بىه وه .

به ناخت بلی ئه م گرفته کوتايي ژيان نبيه، چهندان تاكى كومه لگه
له سه ره تادا سه ركه و تورو نه بونه له ژياندا، بهلام له دوای دووباره
به خودا چوونه وه و هه ولدانی به رده وام و پيخته وه کاره کانيان
له جاران زياتر سه ركه و تيان به ده سته يناوه، گرفته که يان هوكاريک
بووه بو گورپيني پيره و ژيانيان و به ده سته ينانى سه ركه وتن .

پىي بلی تو هه رچيه كت له دهست هات ئه نجامتدا، نه رينى بويت و
به پىي توانا كانت به ره نگاري گرفته كه بويته وه، له گەل ئه و هشدا له وانه يه
بو خوت هوكاري گرفته كه بيت، پىيرابگەينه تو كولناده و له
هه ولە كانت به رده وام ده بيت، بوراست كردن وه هه لە كانت و
گەراندنه وه هاو سه نگى سروشتى بو به رده وام بونى ژيان، مەھيله
گرفته كه ت بىتتە ئاستەنگ بيت بو به ختە و هرى و گەراندنه وه هىوا و
ئومىد .

گوته ده لىت :

((واز له و شتانه بىتە تەنيا له كاته تاريكه کان ههستى پى ده كه يت و
پابهندى پوونا كى يه لە رزق كه كه ي ده بيت و ده پياريزيت، ئوهى له

نزيكه وه به رپرسياريه كه پيٽ سپاردر او ه جيٽه جيٽي بکه، کاتيٽك ئه وه ئه نجام دهد هيٽ به رپرسياريه تيه كى دوواي ئه و پوون و ئاشكراتر ده بيت ()).

پيٽي رابگه ينه هه سٽ ده كه يٽ تووشى بودا ويٽ بعويٽ و تواناي چاره سه رکردنٽ نيه و حاله ته كه ت به ره و خراپتر ده روات (بودا خانى خود)، نه ك ئه و واقعه ي چواردهورى په يوهندى به گرفته كه هه يه كه بودا و، چاوت له سه ر ئه وه بيت كه له زيان ماويٽ و ده زيت، ئه وه ده يخوازيت باشتراكدنٽ ژيانته و ودك هه رتاكىكى تر له وانه يه هه مورو کاتيٽك تووشى گرفت و كيشه بيت :

ئلبيٽت ئيلليس ده لٽيت :

((پيٽ ئه وه ده خوم به سه رنه كه ت و دابنیم، ده توانم ئاگاداري ئه گره باش و خراپه كانى ژيانم بکه م، چون ده توانم سوود له كاته كام و هربگرم سه باره ت به كيشه كان، بله، له وانه يه به ره نگارى كيشه و گرفت بيمه و، به لام ده بيت قه ناعه تى چاوه بوانكراوي ئه وه ئىستا هه مه چون بيت؟)) .

خودي خوت چونه ئه وها قه بولى بکه، بير و هزر و هه سته كانت هه لسى نگينه يارمه تى نه فسى خوت بدھو گورانكارى له بارودو خى خوت بکه تا دوخه كه ئالوز تر نه بيت،

له وانه يه ئه وه تى كارى له سه ر ده كه يٽ چاره سه رکردن نه بيت له گهل ئه وھ شدا هنگاو يكى ئيجابيانه يه بو رزگار كردنى ده روونت له بى ئومىدى و بودا خانى خود، ئه وه لە ياد نه كه ين خوداي گه ورە تواناي هه يه دوخه كان له ساتيٽكى كه مدا بگوريٽ بو دوخىكى ديكه .

گەر تو تاکەكەس بىت لەزىزىدا چى دەكەيت؟

ئەگەر قسە لەگەل دەرۈونى خوت بىكەيت و بىرۇرای خوتى پى رابگەينى، دەربارەي پۇوداوهكانى چواردەورت بىرۇكەيەكى بۆ باس بىكەيت و كەوا دۆخىتكى ترسناك لەئارادايە و زەنگى ئاگادار كردنەوە لىدەدات، كەسانىك چاوهپوانى تو بىكەن بىزگاريان بىكەيت، توش لهۋېپى دلىيابىدai بىرۇكەكەت راست و تەندروسته و بەلگەي حاشا هەلنىكەرت لە بەردەستىدai، بەلام كەسانى تر دلىيابىيەكەي تو بەناتەندروست و ناپاست و ناواقىعىيانە دەزانن و بەلۇزىكى نازانن.

ئايا لم كاتەدا ئالاي سېپى بەرز دەكەيتەوە و خوت لە تووېڭىردىن دوور دەكەيتەوە و خوت دەخەيتە لايەنگرانى ئەوان و قەناعەتىان بەو نىيە كە ئەنجامى دەدەيت؟ ياخود توش جەنگ رادەگەيەنیت و ھاۋپاي ئەوان نايىت و لەسەر بىر و بۆچۈونەكانى خوت مسۇر دەبىت، بەپىي بىر و بۆچۈونەكانى ئەوان دەبىت بەكەسىك بىر ھۆشى خۆى لەدەستدا بىت و ھەموو شىتىك لەدەست دەدەيت؟ ياخود تەنبايى ھەلدەبىزىرىت بۆ دوور كەوتتەوە لە شەرانگىزىان، بەپرواي تو ئەوە باشتىرين چارەسەرە؟ بەلام كى دەلىت تەنبايىكەت راست و دروستە، چونكە تو بەشىكى لم كۆمەلگەيە.

زانا گالىلۇ ھەمان شتى بەسەرھاتوھ، ئەو بۆ جىهانى سەلماند كە زھوى خرە، كەس بىرأى پى نەكىد و ھەموو لە دېزى وەستانەوە و ئەويش لەمالەكەي خۆيدا ماوە و تا كۆتايى تەمەنلى، لەدوايى مردىنى بۆ جىهان بۇون بۇوه كەوا زھوى خرە، بۆيە ئەو تاکە كەسىكى عاقل بۇو لەناو ئەوان.

گرانبه‌هاترين کهس ...

دایکی شیرینم ..

من باش دهزانم هه‌رجه‌ندی هه‌ولبدم خوم به‌که‌مته‌رخه‌م دهزانم
به‌رامبهر مافه‌کانی تو، به‌لام تو هوکارم بو بهینه‌وه، ناتوانم گوزارشت
له وشه‌کانم بکه‌م من له‌وان زیاتر پهی به هیچ شتیک نابه‌م، تاکو له
ریگایانه‌وه نیوچه‌وانتی پی ماج بکه‌م، بو رازیبوونی تو و ئه‌وه به‌زهیه
ئیلاهیه‌یی له دل و ئیراده‌ی تودا هه‌یه، هه‌روه‌ها له‌گه‌ل ئه‌وه پووباره
پر سوْزه‌یی تو سه‌رچاوه‌که‌ی.

دایکی شیرینم

له‌تو زیاتر که‌سیتر شک نابه‌م په‌نگه‌کانی ژیانم پر هیواو و ئومید
بکات، يه‌که‌م هه‌نگاوی ژیانم دیاری بکات، وینه‌یی رۆژانی ته‌مه‌نم
بکیشیت؟ ته‌تله‌یی زمانم بکاته‌وه و فیتری قسه‌کردنم بکات، شاره‌زاوی
ئه‌لف و بیی ژیانم بکات؟ ترسه‌کانم که‌م بکاته‌وه و که‌م وکورپیه‌کان
و هه‌لکانم داپوشیت؟ نزا له‌په‌روه‌ردگار بکات چاودیزیم بکات و
بمپاریزیت، له پشیوی و هه‌لکشیه‌کانم خوش بیت؟ .

دایکی شیرینم..

سه‌رزه‌نشته‌کانت، سه‌رزوه‌نشته خوش‌هه‌ویستی بی به‌رامبهره و
هوکاره، ترسه‌کانی تو بو من بیسنور و کوتاییه، فرمیسکه‌کانت

به نرخترین فرمیسکن، له تو زیاتر که سیتر شک نابه م ئارهزوو بکات ببم به مه زنترین مرؤفی سه رزه وی، داوای خوشەویستیم بق بکات، ده رگا کانی خوشەویستیم بق بکات و، ئەی سه رچاوهی سۆز و خوشەویستی، له تو زیاتر که سیتر شک نابه م له باوهشی نازم و نیانی سه رخه ویک بشکینم، بى شەرمکدن له به رامبەر تۇدا له پرمەی گریان بدهم، فرمیسکە کانم بق بسریتە و، وەکو کاتى مندالىم غەم و ئازارە کانی دەرەونم سارپىز بکات.

گەر بە درېئاى تەمەنم بۇ تو بنووسم مافى تو نادەمە و، غەمبار مەبە ئەگەر رۆژىيک لە رۆژان بە وشەيەك ئازارم دايىت، چونكە من بەرامبەر بە تو كەسيكى نەزان و كەمفەھم بۇوم..

هاوکاری کهسانی دیکه بکه ...

لەکاتى بىركرىدنه و نۇوسىندا راستگويانە و دلسۇزانە بىربكە وە و بنووسمە، كەسانىكەن بىرواييان بە راستگويى و دلسۇزى توھە يە، چاوهپروانى ئەوەت لى دەكەن دەستى يارمەتىيان بۇ درېيىز بکەيت ئومىيد و هىيواييان بۇ بگەرىنىتە وە.

كاتىكە مامەلە لەگەل تاكى بەرامبەردا دەكەيت، دلت بکە بە زەويىكى بەپىتى راستگويى و خۆشەويسىتى، كارىگەرلى ئەرىينى لە نىيۇ دل و دەرروونى كەسەكە بچەسپىتى، چونكە وشە جوانەكانت رەنگدانە وەي تايىبەتى خۆى دەبىت بۇ گۈپىنى پېرھەرى ژيانى، شىكتەكانى بۇ دەكەيتە سەركەوتىن، بى ئومىدى لاي دەبىتە هىوا و ئومىيد و بەچاۋىيىكى جىاوازتر سەيرى دونيا دەكات.

كاتىكە لە شەقامى فراوانى ئەم جىهانە دەرۋىيت، بىر خۆت بەھىنە وە كەوا تو پارچەيەكى جىانەبۇوهى ئەم جىهانەى، بە دلىكى خۆش و روويىكى گەشە وە بەرھو رووى كەسانى دىكە بېرۋە و پىڭا مەدە كاتىزمىرەكەت لە يەك شويندا بۇھستىت، خودايى گەورە نىعەتى بۇون و گەشەسەندىنى ژيانى بە تو بەخشىوو.

تاغور دهليت:

(گوله‌کان کو مه‌کوه بُو ئه‌وهی بيان پاريزيت، تو له‌سهر کاره‌کانى خوت به‌رده‌واام به، چونكه گوله‌کان به‌رده‌واام له‌پيگادا به‌گه‌شاوه‌هي ده‌مئنه‌وه).

ئه‌و کاتانه‌ي ده‌خويت و ده‌خويته‌وه و به‌هيمنى ئارامى ده‌خه‌ويت، نىعمه‌تە‌کانى خودا گه‌وره به‌بىرى خوت به‌ينه‌وه كه له ژمار نايەت (وان تعدوا نعمه الله لاتحصوها) كه‌سانىكى هه‌زار و بىنەوا و نه‌خوش چاوه‌پوانى ده‌ستى تو ده‌كەن يارمەتىيان بُو دريئز بکەيت، به‌پىتى توانا يارمەتىيان بده.

له (الاثر) هاتووه پياو چاكىك نويئز ده‌كات، له‌وكتەدا كه‌مئه‌ندامىكى سوالىكەر بەلايدا تىدەپه‌پىت، دواى ئه‌وهى نويئزه‌كەي تە‌واو ده‌كات ده‌ستى بەرهو ئاسمان بەرز ده‌كتەوه و ده‌لىت: خودايە تو خالقىت بۇچى كاريک بُو ئه‌وانه ناكېيت؟ خودا كه‌سانىكى دروست كردوه يارمەتى ئەم كه‌سانە بدهن.

كاتەكان زور بەخىرايى دەرۇن و هەستىشى پى ناكېيت، به هىوای ئه‌وهين بُو ساتىكىش بىت بگەپىئىنه‌وه دواوه، تاكو چاكە بکەين و ئه‌وهى لە‌تواناماندا نەبووه ئەنجامى بدهىن، خەونەكانمان ھەر لە‌سەرەتاي لە دايىكبۇونياندا بەسالاچۇووی بە رووخسارەوه ديارە، پىگاي راستمان ون كردوه، نەفس يارىمان پىدەكات، تاكو دل لە‌لەيدان بە‌رده‌واام بىت كه‌سانىكىش هەن پىويستيان به يارمەتى تو ھەيە، له تواناتدайه بى ئومىديه كەيان بگۈريت بُو هىواو كامەرانى، تەنيا وايانلى بکە لە‌خوتىان نزىك بکەيتەوه، له‌وكتەدا ده‌بىت به‌تاكىكى يارمەتىدەر و خوداي گه‌ورەش يارمەتىدەرلى تو ده‌بىت..

گابریل جارسیا دهليت :

(کەمیک دەخەوم، خەونى زۆر دەبىن، ھەست دەكەم ئەو كاتانى
چاوهكانت دادەخەم بۇ ماوهى (٦٠) چركە لە پۇوناكى بىتىھىش دەبم،
كاتىكى لە خەودىكە بە خەبەر دىيم، دەلىم ئەگەر خوداي گەورە زيانىكى
ترم پى بېھىشىت جوانلىرىن جل دەپقىشم و لەلايەنى پۇھىشەوھ خۆم
لەزۆر شت رىزگار دەكەم، بۇ خەلک دەسىھەلمىتم ئەوان بەھەلەداچوونە
كاتىكى دەلىن لەتمەنى بەسالاچوون عىشق نامىنەت، ئەوه نازانى
ئەوان ئەگەر عاشق نەبن زۇو پىر دەبن، باال دەبەخىشىمە مندالەكان
رېگايان پىتەدەم بەتهنىا بېرىن، بە بەسالاچوونەكان دەلىم مەرن بە^١
ھۆى پىرى پۇونادات، بەلکو بە ھۆكارى بىرچوونەوھ پۇو دەدات).
تو بېھ جىگاى رېز و ستايىشكىرىنى كەسانى دىكە، لە شەوه
تارىكەكان بېھ بە مۆم و مەھىلە خەندە لىرەكانيان بەجى بەھىلەت ...

نهفس (خود .. دهروون) ...

زورجار نهفس بیر دهکاته و په رژینیک نیه پاریزگاری لی بکات و بیپاریزیت، هست دهکات له مالیکی چوکراو دهچیت و گله گورگه کان لوره لوری تیدا دهکنه، له جیهانی ماددیهت و برسيتی و هژاریدا په رهی سهندووه و بهدوای سهربه خویدا دهگه راین، کویلایه تیمان دهستکه و ت، شته کان بهناوی خویان ناوانانرین و ناوی خوازراویان بؤ دوزراوه توه، شهه وهت و ئاره زووه کان رازاندراؤنه توه، توشی شهه رانگیزی بووینه، خالیقمان له بیر کردووه و حیکمه تی بوونی نازانین، چاوانی ئه و که سانه هی باسی پاستی دهکنه و دهیدرکینن به ستراوه توه.

شهیتان دله کانی تاریک کردووه، ناخو شییه کان زور و همه چه شن بووینه، به زمانی شهیتان دونیا ده خوینینه و به همه موو توانيه کی سه رنجی تاکه کان را ده کیشیت و کارو کرده و کانی خوی به وان جیبه جی دهکات.

بؤیه پیویسته نهفسی خوت به ئیمان و خودا په رستی بیپاریزیت و به وشهی (استغفار الله) نویی بکه یته و له گوناهه کان خاوینی بکه یته و ئاگری شهه ووه ته کان دا بمرکینیتی وه، داوای لیخوشبوون له خودا بکه و سنوره کهی بزانه و شورا کهی به هیزبکه و به رزی را بگره، له خراپه کاری خراپه کاران دوور بکه وه، له کاتی بیکاریدا

فهراموشی مهکه و بهشک و گومان ناوی مهبه، لهو کهسانه ببوروه
کهوا ئازاريان داويت و داوا لهخودا بکه هيدايهتىان بدان، لهكاتى
ناخوشىيەكان فيرى رازبىعون و خوابېرسى، فيرى خwoo و رەوشتى
ئەرينى بکه و پابەندى بکه بە داواكارىيەكانى خودا و جىبەجىكىرنىيان
و كە لهرۇڭى دوايىدا پزگاربۇون تىايىدا ئاستەمە.
له كوتايىدا ئەوهەت لهېير بىت شەيتان تواناي زالبۇونى بەسەر تۇدا
نېيە، گەر خوت يارمەتى نەدەيت و ئەو لهنار نەفس نزمەكان جىڭاۋ
شوينىيەك بۇ خۆى دەكاتەوە...

به چاویکی دیکه سهیری دونیا بکه ...

تاكه کانی ناو کومه لگه هریه کو به شیوه یه ک سهیری دونیا
دهکه ن، به پی ئه و بارودوخه پیتیدا تیده په ریت، ئه مانه همووی
کاریگه ری ئه رینیان ده بیت له سه ر ده رئه نجامی کوتایی.

گه ده ته ویت به ئه رینیانه سهیری دهوروبه رت بکه ت، له سه ره تادا
ده بیت له لاینه نه رینیه کانی ناخی ژیان خوت پزگار بکه یت و به سه ر
کار دانه و کانیاندا زال بیت، شکسته کانی خوت مه خه ره ئه ستوى
که سانی دیکه، له هوكاره سه ره کیه که دوور مه که و ده رونت
ئازار مده و سوود له شکسته کان و هربگره و مه یانکه به بره است له
به ده ستھینانی ئاواته کانت. بیر له رابرد و مه که و، خوت له گه ل
تاكه کانی کومه لگه به راورد مه که، تو به شیوه یه کی جیاوارزتر سهیری
ئه و شтанه ده که یت له ده ستداوه، به مه زولم له ده رونی خوت
ده که یت.

گه یشن به ئامانج و شاره زایی په یدا کردن بکه به بنه مای ژیان،
خوت خاوه نی ئه م بیر و بوقوه نه یت و تاكه کانی تر شاره زاییان
ده رباره نیه، به دواي ئه م بیرو بوقوه نه دا بگه ری و گرنگی پیتیده،
به چاوی خوش ویستی و بی فیزی مامه له له گه ل تاكه کانی ناو
کومه لگه بکه، به بی مه رجی پیشوه خته به شداری هیوا و ئومید و
خوشی و ناخوشیه کانیان بکه.

به دلتهنگی سهیری ژیان مهکه و رۆژانی تەمەنت مهکه به دۆزدەخ، خەمەکانت بکە به خەنە و پىكەنین، ناخ و دەرروونت و رووخسارت بە رەزامەندى و شوکر برازىنەوە، بۇ ئەوهى دلى بەرامبەرەكەت بۇ خوت رابكىشى، بەچاوايىكى تر سهيرى ئامانجەکانت بکە، چونكە ئامانجى گەورە پىويستى بە ماندووبۇونى زياترە و كاتى زياترى دەۋىت.

بەچاوايىكى سووک سهيرى كارەکانت مهکە، رۆژىك دىت ھەست بکەيت كارىكى گەورەت ئەنجامداوه و ھەروھا ھەست مهکە تو تاكە كەسيت لەزياندا تۈوشى كىشە و گرفت دەبىت، ئەوهى سهيرى گرفت و ئارىشەي كەسانى تر بىكەت سوپاسگوزارى خوداي گەورە دەكەت و بە ئارىشە و گرفته كانى خۆى راپازى دەبىت، سهيرى رووداوه ناخوشەكانى ئەمروت مهکە و مەلى بەيانى بەھۆيەوە كارەسات پوودەدات، چاوهپوانى پووداوهكان مهکە پېش پوودانيان، ئەوه كارىگەری دەكەت سەر دەرروونت.

وەك تاقىكىرنەوەيەك ئەم جارەيان بە شىوهيەكى تر سهيرى تاكەكان و شتەكان بکە، ھەرييەكە و نرخ و بهائى خۆى پى بېھخشە دوور لە ھەموو كارىگەرېيەكان، ئەنجامەكانى سەرسورمانى دەكەت، چواردەورەكەت ھەموو گۆرنكارى بەسەردەيت بە ھۆى گۈرانى رەفتارەكانت بەرامبەريان و لە كۆتايىدا سەركەوتتو بەدەست دەھىيىت..

قسه و قسه‌لۇكى خەلک ...

ھەركاتىك بىروايىت بەو كارانە ھەبىت كەوا ئەنجامى دەدەيت، بە بەرددوامى ھەنگاۋ بىنى و پىڭا بەكەس مەدە بەربەست بۇ ھەنگاۋەكانت دروست بىكەن، گۈئى بەقسەسى نەيارانت مەدە، ئەو كارەمى ئەنجامى دەدەيت ئەوان نەيانبىستوھ و گۆيىيان لى نەبووه، ھەمموو كاتىك پىشىبىنى دروستبۇونى قسەسى ئەوان بىكە، كاتىك تو ھەنگاۋەكەن بەرەپىش دەچىت، رق و كىنەرى ئەوان دوو ئەۋەندە زىياتر دەبىت.

لەسەر ھەنگاۋنان بەرددوام بە، تو ناتوانىت زمانى ئەوان بىگرىت، بەلام دەتوانىت ھېمنانە بەرددوام بىت لەسەر ھەنگاۋەكانت، كارەكانت بىكە ھۆكارييك بۇ وەلامدانەوەي نەيارانت، ئەوان لەناخەوە گرپىان گرتۇوھ وەلامدانەوەيان دۆخەكە ئالۋىزتر دەكەت، بۆيە ھېمىنى و بىدەنگىيەكتەت وَا دەكەت كەسانى دىكە لەناوەپرۆكى پەروداوەكان نەزانىن، وەلامدانەوەيان تەنبا بىر و ھزريان سەرقاڭ دەكەت و كاتى تو بەفيروق دەدات، بىروا بەو قسانە مەكە دەربارەى تو دەگۇتىرىت ئەوە كارى تو نىيە، كاتىك وەلاميان دەدەيتەوە زولمىيىكى زۇر لە خودى خۆت دەكەيت و كارىكى زىياتر لە تاقەتى خۆى پى رادەسپىرى و ھىلاك و شەكەتى دەكەيت.

خوت لهم جوره که سانه به دوور را بگره و نه بیته نیچیریکی
سانایان، ئه وکات لومه‌ی که س نه کهیت ته نیا خوت به رپرسیار ده بیت،
ئه وان رقزانه به دواى نیچیر و قوربانیه‌کی نویدا ده گه رین..
به بردە وامی هەنگاو بنی و متمانه‌یه‌کی زورت به خۆ ھە بیت داوا
لە خودای گهوردەش بکه يارمه‌تیبیت بدت، زمانی خراپه‌کاران لال
ده کات (ان الله يمہل لایهمل).

بۇونى جياوازى نىوان كەسەكان بە گوئىرە ئەم دۆخە دە بیت کە
پىيىدا تىپەر دە بیت، هەندىك لە تاكە كانى كۆمەلگە بە ئارامگىرن
سەركە و تۇو دە بىن لە ژيان، بە پىچەوانە وەش راسته.

جون وودن دەلىت :

(گرنگى زياتر بە كەسيتى خوت بده نە وەك بە ناوبانگى خوت،
چونكە كەسايەتى راستىيەكانى تويمە، بەلام ناوبانگ دەرکىردن بىر و
بۆچۈونى كەسانى بەرامبەرتىن).

بیروکه نهگه‌تیقه‌کان ...

ئاگاداری بیروکه خراب و نهگه‌تیقه‌کانی ژیانت به و ریگریبان لى
بکه خوشترین کاته‌کانی تەمەنت لهناو ببەن و بیر و هۆشت
پەرتەوازه بکەن و بى ئامانجت بکەن، بە ریکەوت لهژیاندا بژیت،
جیاوازى له نیوان دوینى و ئەمرق و بەیانیدا نهکەيت، بە زمانى بى
ئومىدى بدویت، لهناوه‌رۆكى شتەکان نهگەيت و پەنا بۆ كەسانى
ھەست نزم ببەيت و داواي يارمه‌تیيان لى بکەيت، برواييت پى بەھىن
کە دونيا هىچ نىيە و بەچاوىكى رەشىبىنانه سەيرى بکەيت، ئەمانە
دەبن بە ھۆكارى پەشىمانى و رېق و كىنه بەرامبەر تاكى بەرامبەر.

بیروکەى نەريىنى خەندە و پىكەنینەكانت لهناو دەبات، مۇمى
ئومىدىت دەكۈزۈنەتەوە، خوشىيەكەت دەگۈرىت بۇ ناخوشى، وادەكەت
لەژیان بىزار بىت، هىز و تواناكان له ناو دەبات بەرەو خۆكۈشتن
ھەنگاوت پى دەنیت.

خۇت لهو جۆرە بىرۆكانە پزگار بکە و ململانىيان لەگەل بکە،
خۇت بکە بەپاسەوانىكى دەرۋونت و دلرەق بەر بەرامبەرى،
فەرامۆشى مەكە، بىكە بەزەويىكى بەپىتى ئارامى ژیانت و پارىزگارى
لى بکە.

ماردون دەلىت:

(ئەگەر ئارەززوو دەكەيت سەرکەوتتوو بىت له ژيان، پىۋىستە وەك
سەركەوتتووپىك كار بکەيت و بىر بکەيتەوە و سەيرى خوشىيەكانى
ژيان بکەيت، نەك وەك شكسىخواردوپىك).

که‌سیکی شهرانگیز مه به ...

ئەوکاتانەی تاک تۇوشى سوکايىتى پىيىردىن دەبىت، بە سروشتى ئارەزووی تۆلەسەندىنەوە دەكەت و دەيەۋىت وەلامى بەرامبەرەكەي بىداتەوە، زۆر خراپتر بەرۇوی دەوەستىت و هەمۇو ھېز و تواناكانى بەكار دەھىنەت، سياسەتى ترس و توقاندىن دەگرىتە بەر، تاوهكۈ جارىيەتى تر ئەمە دووبارە نەكاتەوە و ئەوە بىزانىت ئەو تاكىكە و بۇونى ھەيە.

ئەستەمە تاک ئەو كەسە لەپىر بکات ئازارى داوه و سوکايىتى پىيىردوو، بۇيە تاكە بىركرىدنەوە تۆلەسەندىنەوەي.

لەوانەيە بىھىزى و توانايى وا لەتاڭ بکات وەلامى سوکايىتى پىيىردىنەكەي بىداتەوە تۆلە خۆى بکاتەوە، بۇيە پىيىستە لەو كاتەدا بىدەنگى ھەلبىزىت و تا ھەلى گونجاوى بۇ دەرەخسىت، گەر زانىشى ئەو بەھىزە و ھىزى لەسەرۇي ئەوە، دەبىت بە نزاو لەپىگاي ناوزپاندىن تۆلە خۆى بکاتەوە، بەھۇي ھاندانى شەيتان هەمۇو ھەولەكانى ئاشتىبوونەوە كوتايى پىيدىت.

پىگاكانى رق و كىنه و تۆلەسەندىنەوە بى كوتايى، بۇيە بەپىيىست دەزانىرىت بىيانوو و ھۆكار بۇ ئەو جۆرە كەسانە بەھىزىتەوە، لىيۇوردىيى سىفاتى دانا و زانايانە، خوداي گەورە بەگەورەبى خۆى لە گۇناھەكان خۆش دەبىت، نازانىن لەبەرچى ئىمەي مەرقى بىدەسەلات چەمكى لىيۇوردىيى نەكەينە بنەماي ژيان؟.

مرۆڤەكان خراپەى زۆر بەرامبەر بە خودا دەكەن، بەلام ئەو
بەزەيى پىدا دىت و پاساوهەكانى قەبول دەكات، بۆيە داوا لەخودا بکە
رۇحىيەتى لىبۈوردىتىت پېيىھەخشىت ياخود خۆمان فيرى ئارامگىرن
بکەين لەكتى ناخۇشىەكاندا، واز لە و شتانە بىنە دەگۇتىت و دەھىلەن،
بەلام بۆخۆت رېڭاكانى خوت بىزانە و بەرھو پېشيان بىه، رېڭا مەدە
بەرەست لە رېڭاي چاكە و چاكە كىرىنت دروست بکەن، ئەمەش
باشتىرين رېڭايە بۇ وەلامدانەوە خراپەكاران ..

وەك كەسىكى شەرانگىز رەفتار مەكە گەرنا تۆش جياوازىت لەگەل
ئەوان نابىت و لەسەر ھەلسوكەوت و خراپەى ئەوان دەرۋىت،
بەخۆشەويسىتى بىزى و بە خۆشەويسىتى بىر بکەوە، ژيان ئەۋەندەى
ناھىيەت و دلت پر بکە لە دەلىيى و بەرھو رۇوى دۇنيا ھەنگاو بنى و
دۇنياش بەرھو رۇوى تۆ ھەنگاو دەنىت، خىر كۆبکەوە و بىبەخشە
ئەوكەسانەپىويسىتىان پىئىه .

پووبه رووی راستی بیوه ...

هر تاکیک له تاکه کانی نیو کومه لگه خه میکی تایبیت به خوی هه یه، ژیانی ئاللوز کردووه، ئاره زووی شاردنوهی دهکات و هوکاری ناراست و نالوژیکی بُو ددهینیته وه، تا ئه واقیعه تالهی تیایدا دهزیت به جوانترین شیوه بُو دهروونی برازینیته وه خوی لیتی ناشاره زا دهکات بهمه بستی هیمینی و ئاسووده بیی، بهلام ئه وه هیچ له واقیعه که ناگوریت و چونه هر ئاوه هاش ده مینیته وه.

لهوانه یه بارودوخه که ناخوش بیت و توانای بەرگە گرتني ئسته م بیت، بهلام لەگەل ئه وه شدا بەرەنگار بیوونه وهی له بەردەوام بیوونه کەی باشتره، بەردەوام بیوون لەسەری و هوھینانه وه ناتەندروستیانه دوخته کە ئاللوز تر دهکات، بُویه پووبه روو بیوونه وهی و قەبۇولىکردنی بە باشتر دەزانزیت و لهوانه یه ئه وه بیتی سەرەتايیک بُو ژیانیکی نوی، گەر بەشیوه یه کى زانستیانه بەكارمان هینا بُو بەرژە وەندى خۆمان.

هەركاتىك تاک سەركە و توو نابىت له هەلبىزادە يەك له هەلبىزادە کانی ژيان، بەباش نازانزیت ناوی خوی بخاته ناو ناوی شكسىخوار دوowan، چونكە لەم كاتەدا دوخته کە كاريگە رى زياقى دەبىت، بەلكو داواي لييوردىن له خودى خوت و دەوروبەرەكەت بکە، بەشیوه یه کى هيىمن و زانستیانه ديراسەئ بابەتە كە بکە و بە بەپەرى توانتە وه بەرەنگارى بېوه، دلىيابىيە کى تەوات بە خودا ھەبىت، كە ئه و تاکه پىگايى بُو پزگار بیوونت لەم دوخته نالەبارەي بەرۇكى گرتۇويت.

دلنیایی ...

ئەگەر دەتەویت بەختەوەر بىت، ئىمانت بە خوداي گەورە بە هيىز بىت و بپواى تەواوت پىيى ھەبىت، ھەر لەسەرتادا كار و بەرنامەكانى ژيانى ديارى بکەيت، بۇ ئەوهى تۈوشى پەرتەوازىي دەرروونى نەبىت، كاتە بەتالەكانت ژيانى بەچاكەكارى پېبىكەوە، رىيگا مەدە شتە نامۆكان خۆيان بخزىننە ناو ژيانى و بىنە ھۆكارى لەناوچوونى ناخ و دەرروونت، ماندووترىن مرۆڤ ئەو مرۆقانەن لەزيان بى ئامانجىن.

رىيگا لە شتە نامۆكان بىگە و مەھىلە كاريگەرى لەسەر ژيانى ھەبىت، بەلكو ھەرگىز بىريانلى مەكەوە ھەست بە ناخشىيەكانى ژيان نەكەيت، تەنبا بىر لەو نىعەمەتە بى ئەۋمازانە بکەوە كەوا خودا بەتۈى بەخشىيە، چۈن پەروەردىگار تۈى بە جوانترىن شىيە دروست كردووە ئاوههاش بە جوانى بىمېنیيە و بەيانىش بە جوانترىن رۇزەكان دابنى.

لەگەل كەسانى تردا بىزى و خۆت لەوان بەگەورەتر مەزانە، تاكەكانى ناو كۆمەلگە لە بىرۇ بۆچۈوندا جياوازن، بۆيە پىويىستە مامەلە كىدىت بەپىيى ھەلسوكەوتى ئەوان بىت. هىچ كاتىك بىر لەوە

مهکهوه خهونه کانت نایهته دی و له شوینی خویان چه قبه ستون،
ئوهی له سه ر تقو پیویسته له جیبیه جی کردنیان بەردەوام بیت، ئه و
کاتانهی بەدەستیان دەھینیت هنگاویک بەرھو پیش دەچیت، برواییت
بەخوت و خودا ھېیت، ھەست بەرەزامەندی ناخ بکە، پق و کینه
بەرامبەر كەس دەرمە بپە، چاوه پیی کوتاییه کان بە، چاوه پیی
سوپاسگوزاری لەكەس مەكە، بە بەھیزکردنی پەیوهندی كۆمەلايەتى و
قسەی شیرین خوت لای ھەمووان خوشەویست بکە، جىگا و شوینیک
له دل و دەرەونىيان جىيەيلە.

تو بەربەره کانى و پیشپەركى دەكەيت بۆ بەدەستھینانى رەزامەندى
پەرەردگار، تو بەتەنیا بۆ ئه و دروست نەکراويت سەرەودت و
سامان كۆبکەيتەوە، ئه وانە ھەمووى کارى باشنى، بەلام ئەنجامدانى
عىيادەكانىت بەرىك و پىكى زىاتر لە خودات نزىك دەكەنەوە.

دژايەتى و بەربەره کانى ئه و كەسانە مەكە رقىان لىتىدەيتەوە،
مەيانکە بە ئارىشەي ژيان لە رادەي خۆى زىاتر گەورەتريان مەكە
دوعاي خىريان بۆ بکە و پشتگۈشىان مەخ، تو لەسەر پىگاي خوت
بەردەوام بە بىدەنگىيەكت باشترين وەلامە بۆ ئه و كەسانە، خەمبار و
دىتەنگ مەبە بۆ ئه و كارانەي نەتتowanىيە جىبىيە جى بکەي لە ژياندا، بير
لە رابردوو مەكەوه و ھەموو تاكىكى ناو كۆمەلگە قابىلى ھەلە كردىنە..

ناخ ھەموو كات مرۆڤ هان دەدات کارى نەشياو و ناتەندرۇست
ئەنجام بىدات، ئه و مرۆڤەتىوانى بەسەر ئارەزووھەكانى ناخى زال بىت
و كۆنترۇلى بکات سەرکەوتوو دەبىت.

داوا لە پەرەردگار بکە لە ناخەوهدا هيىزت پى بېھخشىت بۆ
بەردەوامبۇن لەسەر ئه و پىگايەي گەرتووته بەر، دەبىت ئه و بىانىت
پىگا داخراوهەكانى تا سەر بەداخراوى نامىتىتەوە، بە پشتىوانى خودا

بهشی خوت له زیان و هر ده گریت. کاتیک له زیان بیزار ده بیت،
له ویژدانه وه بگه پیوه لای خودای گهوره، به خته و هری ناخ تو بق
خوت دروستی ده کهیت، نه وک ئه و بارود خهی پییدا تیده په پیت،
که سانیک هن هه مهو بنه ماکانی به خته و هریان له لایه، به لام
به به رده و امی له ته نیاییدا ده زین، به پیچه و آنه و هش راسته.
راده هی به خته و هری ریزه بیه و به پیتی ئاره زو و هکان و
بیرکردن هکان له تاکیک بق یه کیکی تر ده گوریت، دلت پر بکه له
یه قین له ناخه و هه است به به خته و هری بکه .

ناظم حیکمه ت ده لیت:

(ئیمه هیشتا جوانترین پووبارمان نه بینوه، جوانترین په رتووکمان
نه خویت دیتە و جوانترین پۇزانى ژیانیشمان نه هاتووه).

به پیّی بیر کردنەوە کانت بژی ...

ئایا وا بیر دەکەيتەوە گۆرانکارى و پۇوداوهکانى ژيانىت بۇ زانىيىنى راستىيەكانە؟ ياخود بەرىكەوت دەۋىت و بە ھەموو شتىك پازى دەبىت، رقت لەوانەش دەبىتەوە بە عەقل و تىكەيشتن بير دەکەنەوە؟ ياخود تو جياوازتىرىت و ئاواز و عەقلى خۆت داوهتە دەست كەسانى دىكە و بە هيىز و بازووئ ئەوان دەۋىت و بە ئاسانى بېرىارەكانى ئەوان قەبول دەکەيت؟.

كاتىك بير دەکەيتەوە و ھەست دەکەيت تو لە كەسانى تر جياوازتىرىت، ھەست بەبوونى خۆت دەکەيت و لايمەنە نادىيارەكانى نەفسى خۆت دەدۇزىتەوە، ھەموو بېرىكىردىنەوە كانت دەخەيتە ژىر دەسەللاتى سروشت و گەردۇون، ئەمەش ئەوە بەديار دەخات كە ئىمە چەندە بى هېزىن بەرامبەر پەروەردگار، بەلام كاتىك كارەكانت بە دانايى بەرىيە دەبەيت ھەست دەکەيت كە تو چەند بەتوان او بەھېزىت پۇوبەر و بۇونەوەت كارىكى زەممەت و ئەستەم، دەتوانىت بېرۇرا و بۇچۇونەكانى بەرامبەر دەكتە بخويىنەتەوە و لايمەنە نادىيارەكانى ئاشكرا بکەيت، خۆشى و ئاسو دەبىي لە زالبۇون بەسەر ناخوشىيەكان دەبىنىين، ئەوەي بىر دەكانتەوە ئەستەم(مستحيل) لە ژيانىدا نابىت، بەر دەوام بەدواي شتى زياترە، بۇيە ئەگەر بە رىڭايىرىك و پىك و لۇرىكىيانە بير بکەيتەوە كەس بەسەرتدا زال نابىت.

قۇلتىر دەلىت:-

(هېچ ئارىشە و گرفتىك نىيە، بتوانى پووبەپپووی پەلاماردانى يادگەيەكى پىك و پىك بىيىتەوە).

ئەو مروققەي پەرودەردىگار نىعىمەتى بىركردنەوە و ئەقل و زانست و زانىيارى پى بەخشىوە، بە ئىمانىكى بەھىزە و بە ھاوسەنگى ژيان بەرى دەكتات و ئەوهى خۆى دەبىيىت كەسانى تر نايىين، لە توانانىدا ھەيە پۇوداوهكان بخويىتەوە و مامەلە ئىجابىيان لەگەل بکات، ھەرودەها چۆنىيەتى مامەلە كردن لەگەل ھەموو ئەو شستانە لە ئائىندە رۇودەدات. زۆرىك لەو ولاستانە بە هيىزى سوپا بەسەر ولاstanى تردا زال بۇونە، بەلام بەھۆى ھۆشىيارى ئەم گەلانە لە پۇوى ئايىدقۇرۇزيا و بىرۇباوهپەوە نەيانتونانىوە گۇرانكارى لە چەمكەكانى داب و نەرىتەكانيان بکەن.

فيكتور ھۇڭۇ دەلىت:-

(دەتوانرىت رېڭرى لە سوپا بکەيت، بەلام بەرگىرىكىدى فىكىر ناتوانرىت).

بۇيە دەبىت بەپىتى ھەنگاوهكانى دەيھاۋىيىزىن بىر بکەينەوە تاوهكۈ ئامانجەكانمان بەدەست بەھىنەن، گەرنا دەبىت بەناچارى بەپىتى واقىعىتى تال و ناخوش ھەنگاۋ بىنىن و بىر بکەينەوە.

بورجىيە دەلىت :-

(چۈن بىر دەكەينەوە پىيوىستە ئاواش بىزىن، گەرنا ناچار دەبىن بىر بکەينەوە چۈن بىزىن).

ئەو مروققەي نىعىمەتى بىركردنەوە لەژيانى نابىت لە نىعىمەتىكى خودا بىبىشە، بەردهوام سەرلىشىواوه و بى ئارامە و غەمى ھەموو دونىيى لاي كۆبۈتەوە، ھىز و توانى زۆرى ھەيە، بەلام ناتوانىت

چون و له چ شوینیک به کاری بهینیت، بیر بلاوه خودی فه راموش
کردووه به رددهوام له ئاماده باشیدایه بى ئوهی هستی پى بکات،
به رچاوی روون نییه، به هوی نه بونی به رنامه يه کی ریکوپیک له
زیانیدا و خۆی له بەندی نه فسی خۆی کردووه له بەر ئوهی توانای
بیرکردنەوەی نه ماوه.

ئومىيّد دواخراوه كان ...

كەسانىك ھەن كارەكانى ئەمپۇيان بۇ بەيانى دواھەخەن، بۆيە چىز لەزىيان نابىين، دواخستتى كار بەبەرددەوامى دەبىت بە خۇو و نارحەتى، وا لەتاك دەكات كۆنترۆلكردن لەدەست بىات، ھەست بەوه ناكات تەمنەن بەخىرايى دەرىوات، خەونەكان تەنبا ھىوا و ئومىدىن، دواخستتىان وەك خواردىنى ناو قوتىيان لېدىت، بەسەرددەچن و كاريان پىتاكىرىت، ھەر بۆيە ورددە ورددە دەپۈكىنەوە.

ئەوكاتانەي تاك ئارەزووى بەئەنجام گەياندىنى كارىكە، بەلكە و ھۆكاري ھەممەجۇرى بۇدەھېتىتەوە، لەگەل ئەوهى توانا و ھېزى تەواوى ھەيە بۇ بەدەستەتىنانى ھەنگاوى ئەرىيىن و بەرددەوامبۇون لە سەركەوتن، بەلام لەبنەرەتتا ئەوان خاوهنى ئىرادەيەكى بى ھىز و لاۋازن، لە سەركەوتن دەترىن و ھەنگاوى بۇ ناھاۋىيىن، بىر بلاو و پاران لە كارەكانىيادا، بەرددەوام ھەست بە پەشيمانى دەكەن، كەچى كەسانى دىكە ھەن زىرەكى و تواناو بەھەرەكانىان لەوان كەمترە، بەلام لەكارەكانىيان سەركەوتتون ژيانيان پەر لە ھىوا و ئومىيد، كارەكانىيان دوا ناخەن و پابەندى دەبن، ھەنگاوهەكانىان ھەمان ھەنگاوى سەركەوتوانە، ماندوو و ھىلاك دەبن بۇ بەدەستەتىنانىان، لەدواى خۆياندا شويىنهوارىيک جىيەدەھىلەن.

بۆشايى بۇ دەرروون جىمەھىلە تاھەنگاوهەكانىت بۆھەتا ھەتايە دوات نەخات، ھەر لە ئىستادا پەرژىن و بەربەستەكان لەناو بىبە زولم لە ھىز

و تواناکانی خوت مهکه، ئەگەر جارىكىش سەركەوتتو نەبووپت، تو لەھەولەكانى بەردەۋام بە و بېھ بە بەرھەلسەتكارى دواخستەكانى، سوود لەو تاقىكىرنەوانە وەربگە پېيىدا تىپەربۇپت، تو يەكجار لەزياندا دەھىت، تو لىپى بەرپىرىپارىت و لىپرسىنەوەشت لەگەلدا دەكۈت، ئاشتبۇونەوەكانى لەگەل كەسانى بەرامبەرت دوامەخە، لەوانەيە دەرفەتىكى دىكەي گونجاوت بۇ نەرەخسەت، ئەوكاتانەي لە دەرگاي سەركەوتىن دەدەيت دوودىل و بى ئومىد مەبە، دەرياي سەركەوتىن يەك ھەنگاۋ لە تو دوورە، پىيى مەلى (ئىستا كاتم لەبەردەستىدا نېيە، با بۇ ھەليكى تر بىت).

ئاشتبۇونەوە لەگەل دەرۇون و ناخى خوت ھۆكارى نزىكىبۇونەوەيە لە خوداي تاك و تەنبا، لەوانەيە ئەو دوايىن سانەكانى ژيانىت بىت و عىيادەتەكانى دوا مەخە و وشەي خۆشەويسىتى بېھ خشە خۆشەويسىستان، لەناو دل و دەرۇونىان جىڭىريان بىك، پىتىان راپگەيەنە. بىرۇكە و بېرىپارەكانى دوا مەخە لەوانەيە ئەوان ھۆكارىيەك بن بۇ بە مرۆققىك چاودەپىي تو دەكت دەستى يارمەتى بۇ درىز بىكەيت.

وشەي (نەخىر) بەكاربەھىنە دىرى ئەو كەسانەيى دەبن بە بەرەست و رېڭر لە سەركەوتتەكانى، ئەوانەيى لە جىڭاۋ شوينى خوت چەقبەستۈوت دەكەن و رېڭا نادەن خەون و ئارەزووەكانى بەدى بەھىنېھە خۆشتىرين كاتەكانى ژيانى ئالۋىز دەكەن ...

خوت رادهستی بی ئومیدی مەگە ...

مرۆڤى بى ئامانچ سەرلى شىواوه وەك بەلەمى بى سەولە، با و بۇران كارىگەرى لى دەكتات و تۇوشى شەپۇل و بەربەست دەبىت، ھەست بە بىزازى دەكتات بەرامبەر كارو كردەوەكانى، ھەركارىك ئەنجاميدات بەبى نرخى دادەنىت تۇوشى دارمان ھاتووه، ھەمۇو پۇژەكانى وەك يەكن و ھىچ گۇرانكارى لەزيانىدا نىيە، تاكە ئامانجى مانەوەيە لەزيان چاوهپوانى قەدەرى خۆى دەكتات، بەتەنبا ناتۇانىت بەرەنگارى ئارىشەكانى بىيىتهوھ ژيان بە ھەرەمەكى دادەنىت.

پىگا بەنەفست مەدە ھۇكارەكانى ئومىد و فراوانى گەشىپت بۇگەن بکەن، بېرۇكەكان لە بىزەنگ بەدە، باشەكانيان ھەلبىزىرە و لە زەۋى شاراوه بىدۇزەوە. خوت لە شوينىك جىڭىر مەكە لەوانەيە دۇوبارە دەست پىتىرىنەوەت خالى گىپانەوەي ھاوسمەنگى نەفس بىت، باوهش لەو تەمەنەي ماوته بەدە و كاتەكانت بە ھەدەر مەدە تا بى ئومىدى خۆى نەخزىنەت ژيانىت، بى ئومىدى شايەنى ئەوكەسانەيە دەستەوەستان دەوەستن، ئەگەر ئامانجىكى ھەبىت نازانىت ئەوەي لەدواوهەيە چۈن بەدەستى بىنېت. مرۆڤى تەندىروست باش ھەميشە ژيان چۈنە ئاوهەا پىي رازى دەبىت ھەست بەجوانى و گەورەيى دروستكارى دەكتات. تو پىدى پەرينىھەيت بۇ خۇپزگاركردن لە خراپەكارىيەكانى نەفس و فيكىر و كارو كردەوەكانى تاكو بىيت بەباشتىن، منافەسەي گەورەترىن خەلات دەكەيت ئەويش بىرىتىيە لە

بینینی په روهردگار و شادبوون به بهه شته کهی، مردن مهکه به کوتایی پیگات، به پیچه و انهو قوناغیکی تره بق مانه و هی هتا هتایی، له گه ل نهفس بدوى و پی رابگه ينه ماندوو بیت و ئارامى زورت گرت به په روشی دهرئەنجامى بەدەست بھینى هيلاك و ماندوبونه کهی لە ژيان، خەندەكانە لە ژيان لەناو مە به.

ببە به سوارچاکى بەدەستهيتانى خەونەكانەت، ببە به جەنگا وەرى بىرۇرەكانەت و ئارامگەر بە لەسەر خەمەكانەت، خۆت بکە به تىشكى رۇوناكى ناخ و دەرروونت، دلسوزى نەفسى خۆت بە ببە به پاسەوانىكى ئەمېنى تەمەنت، نرخ و بەھاي كەسيتىيەكەت بەرز رابگەرە ئاپر لە بى ئومىدى مەدەوه ژيانىت نوي بکە وە.

ئىمەلى دەكسۈن دەلىت :-

(ئەگەر دللىكى شكاوم چارە كرد ژيانم دېدقىنگ (عبىث) نابىت، ژيانم دېدقىنگ نابىت گەر لە ئازارى مەرقىيەكىم كەمكەدەوه ياخود يارمەتى بىچوھ بالىندەيەكمدا و كەپاندەمەوه هيلاڭەكەي خۆي.

ھەرچەند خەمەكانت زۆر بىت ...

ھەرچەند راپردووت ناخوش و پر لەناخوشى بىت تەنبا بىر لە لايەنە تارىكەكەي مەكەوە، بەلكو بەباش دەزانرىت لەكاتى بىركىرنەوە لە راپردوو تەنبا بىر لە لايەنلى ئىجابىيەكاني بىرىتەوە، لەوانەيە ساتەوەختىكى خوش ھەبۇو بىت مروق لەبىرى نەكەت، لەوەش جواتر ئەوهىيە گەشىبىن بىن بە بەيانى، خۆمان بە چاكەكاني پابەند بکەين، چونكە ئىيمە بەرپرسىيارى بەيانى نىيىن و ئەو ھىوايەكى نوئىيە بۇ نويىكىرنەوەي ژيان، كوشش بکەين بۇ بەدەستەتەتىانى خەۋەكەنمان، وەك زانراوە مروقى بى خەون مروقىيەكى سەركەوتۇوە نىيە.
ئەدوارد ئىفقل دەلىت:

(زىاد لە بارگرانىيەك مەخە سەرشانى خۆت و ھەندىك كەس سى بارگرانى دەخەنە سەر شانى خۆيان، خەمىك بەسەرچوو، خەمىك تىايىدا دەزىن و خەمىك چاوهپروانى دەكەن پۇوبىدات، تو كامەيان ھەلبىزىريت لەزيان و لەگەلەيدا دەزىت، راپردوو، ئىستا ياخود ئەوهى بەيانى چاوهپروانى دەكەيت كە هيشتا نەھاتۇوە؟) .

هه‌رچه‌ندی هه‌نگاوه‌کانت له‌سه‌رخوییت بۆ به‌ده‌سته‌هیانی ئامانج‌هکانت، ئه‌وه‌یان زۆر باشتره له‌وه‌ی له جینگای خوت و‌هستا بیت، هه‌ر هه‌نگاویک ببه‌اویزیت له ئامانج و خهونه‌که‌ت نزیک ده‌کات‌هه‌وه، گه‌وره‌تیرین هه‌لەش ئه‌وه‌یه بیرکردن‌هه‌وه له‌وه‌ی ئه‌نجامی ده‌ده‌ین شتیکی بی سووده، به‌ربه‌ستیک له نیو خوت و هۆکاره‌کانی دارمان دروست بکه و بیکه به پردیکی به‌هیزی نیوان خوت و خه‌م‌هکانت و ئه‌ویش دل‌نیایی بوونه به خودای گه‌وره که ئه‌وه‌ی له‌پیگاندایه و دیت باشتره له‌وه‌ی هه‌یه. هه‌رچه‌ند خه‌م‌هکانت، ئاریشه‌کانت و سه‌رنه‌که‌وتنه‌کانت زۆر بیت، گومانت له‌هدا نه‌بیت په‌روه‌ردگار یارمه‌تیده‌رت ده‌بیت، دل‌نیاییت پی‌دەدات پوژیکی خوشترا چاوه‌پروانیت ده‌کات.

نه خیز .. بُو لهناو بردنی خود ...

نه خیز ..

هه رئیستا ئەم وشەیه دووباره بکەوه بەرامبەر ھەموو ئەو ئاستەنگ و بەربەستانەی دەبنە ریگر بُو ژیانت، ساتە جوانەکانى پۇزەکانت لى بىذن، و كیانت بەھەزىن، خەونەكانت بخەنە مەترسیيەوە، مەتمانەت بە خودت نەمینىت.

لەو كارە دوور مەكەوه دەبىتە هوکارى شىكست پېھىنانت، دەرگاۋ پەنجەرەكان لەسەرخۆت دامەخە، بەلكو تاقىكىردنەوەكە نوى بکەوه و وانە لە تاقىكىردنەوەكانى راپىردو وەربىگە، گەيشىتت بە بىرۇكەيەكى نوى بېرەھوی ژیانت بگۈرىت. تەنیا خەون بە خود مەبىنە و لە بەندىخانەي خود بەندىيان مەكە، وەكۇ خواردىنى ناو قوتىيان لى مەكەوە هەركاتىك مىزۇوى بەسەرچۈونى كۆتايىيەت فەرەقىان بەدەيت، ئەگەر لە تواناتىدا نىيە سەركەوتىن بەدەست بەھىنەت خۆبەدەست شىكستەكان مەدە، ئەوە پىداڭرى و سووربۇونە بُو بە دەستھىنانى خۇود، رۇزىك دىت ئالاى سەركەوتىن بەرز دەكەيتەوە.

ریگا مەدە غەمەكانت بىن بە سىيىھەرت بەردەوام بە دواوەتەوە بىت، بُو خۆشت خودى خۆت لهناو مەبە و شتە جوانەكانى ناخت لهناو مەبە، بە ئاسانى خۆت تەسلىمى واقىع مەكەوە بەلكو بىه جەنگاوه رىيکى درېنە بُو بە دەست ھىنانى خەنەكان و ئامانجەكان و بىرۇكەكانت، بىرە راپىردوش مەكەوه.

خوت له شهري و همي و خهیال به دور بگره، چونکه کاري گهوره تر هه يه بق گرنگي پستان و گفتگو كردن، ئويش ئو ئيمانيه هه ته شتى گرنگ ده به خشته كه سانى تر نهودك ئه و به ربه ستانى خويان ده خزيتنه ناو خودت. ده ستنيشانيان بکه و خوت لييان بزگار بکه و گهوه ره کانى بدوزده.

ئه وهى لهرابرد وو ئه نجامتد اوه دووبارهيان مه كه و، چونکه هه مان ده رئه نجاميان ده بيت، به لکو هنگاوي نوى بهاويژه و دوودل مه به له وهى تمهنت رو يشتوه، به لکو هه موو کات وابزانه له سه ره تاي قوناغى گهنجيتنى، زور خوت ئازار مهده و خودا به رده وام پشت و پهناه به پارانه وه کانت، بى زانينى توانا و ويسته کانت پوو له هيج رپره ويک مه که، بيرؤكه کانت كۆ بکه و تا متمانه له دهست نه دهيت به رامبه خودى خوت.

دلتنهنگ مه به له و شتانى ده يانبيينىت، به لکو ههست به گهرم و گورى گه ردون بکه له ناخ و ده روندا و ئه وهى له ناو ناخدا هه يه بى گه يه نه كه سانى ديكه، بىانو بق هلسوكه و ته کانت مه هينه وه و راستكردن وهى هله کانت به پرژيکى نوى بزانه، بير له پيشبىنى خراب مه که و تا ههست به بى ئوميدى نه كه ييت، كاره كه ت بق کات به جي بهيله و بق ئه وهى ههست به بهخته و هرى بکه ييت، ئه وهى له دل و ده رونت هه يه بق ئه و كه سانه باس مه که نرخ و به هاي نازانن، تا ههست به شکست و بى هيوايى نه كه ييت.

درېغى مه که له بکاره ينانى و شهى جوان و له کاتى سه رنه كه و ته ته نيا لومه خوت بکه و مه به به هاوشىوه و لىكچووی كه سانى ديكه، ته نيا خودى خوت به..

خوت له هلهچوون و توروهبوون بهدور بگره بهرد هوام
لیبورو درده به هرامبه رکه سانی دیکه، چاوه‌روانی یارمه‌تی و هرگرن
له که‌س مه‌که، خوت چاره‌سه‌ری گونجاو بُو ئاریشه‌کانت بدوزه‌وه،
گه‌رنا ده‌بیت چاوه‌رانی زیاتر بکه‌یت.

متمانه‌به خوّب‌بوونت له‌دهست نه‌دیت، نوه‌ک که سانی تریش
متمانه‌یان به تو نامینیت، درو مه‌که و دروکردن ده‌بیته هوی
له‌ده‌ستدانی سه‌ربه خوّبیت، راستگویی له ئاریشه و گرفت پزگارت
ده‌کات، به هیز و بازووت به‌رامبه‌ره‌که‌ت مه‌ترسینه و چونکه ئه‌وه
ده‌بیته هوی قیز لیبونه‌وه، خوش‌هويستیت به هیز نابیت، له
هله‌کردنیش مه‌ترسه، ئه‌گه‌ر هله‌ش نه‌که‌ین مانای په‌رۇشى و
سه‌ركه‌وتن نازانیین.

نه‌خیز ..

وشـهـیـهـکـهـ لـهـمـ سـاتـهـوـهـ بـهـکـارـیـ بـهـیـنـهـ بـوـ هـهـموـوـ ئـهـوـ کـارـانـهـ وـ ئـهـوـ
کـهـسانـهـیـ دـهـبـنـهـ بـهـرـبـهـسـتـ بـوـ ژـیـانـتـ، سـاتـهـ خـوـشـهـکـانـیـ پـقـژـانـیـ
تـهـمـهـنـتـ دـهـدـزـنـ، کـیـانـتـ دـهـهـژـیـنـ، خـهـونـهـکـانـتـ دـهـشـیـوـیـنـ وـ مـتـمـانـهـ
بـهـخـوتـ لـهـنـاوـ دـهـبـاتـ ..

کاتیک ته‌رخان بکه بُو خوشیه کانی ژیافت ...

کاتیک ته‌رخان بکه بُوتیرمان و بیرکردن‌وه له ژیانت، دووباره خودی خوت پیکخه‌وه، کاته ناخوشه کانی لى دوور بکه‌وه، تاوه‌کو هست به جوانیه کانی په رودگار بکه‌یت کهوا به توی به خشیوه، بیر له ئاسمان و زه‌وی بکه‌وه و ده‌روونت له تاوان و خراپه کاری خاوین بکه‌وه.

کاتیک بُو توبه‌کردن و گه‌رانه‌وه بُو لای په رودگار و په شیمان بوونه‌وه کانت و کاته به‌هده دهر چووه کانت ته‌رخان بکه و دووباره بُو به‌رژه‌وه‌ندی خوت به‌کاریان بهینه، تاکو له‌ئاریشه و گرفته‌کان پزگارت بیت، کاتیک ته‌رخان بکه بُو به‌رژ پاگرتی خود و ناخ بخوینه‌وه به‌پیی ئاره‌زووه کانت بُو به‌خته‌وه‌ری خوت به‌کاریان بهینه.

کاتیک ته‌رخان بکه بُو ئومید و هیوا کانت پردیکی پر له سوز و خوشه‌ویستی له نیوان خوت و ده‌روو و به‌ره‌که‌ت دروست بکه، گه‌ر بُو ماوه‌یه‌کی کورتیش بیت، کوتایی به و جه‌نگه بهینه که له نیوان خوت و ده‌روونت دروست‌کردووه، بُو ئه‌وهی زیاتر گرنگی به ژیانی خوت بدھیت، سه‌ردا نیکردنی خوشه‌ویستان، به‌زه‌بیهاتنه‌وه به هه‌زاران، پیزگرتن له باوان و سه‌ردا نیکردنی گورستانه‌کان، تاکو هه‌ست بکه‌یت توش پوژیک له بُوژان ئه‌م دونیایه جیدھ‌هیلیت. کاتیک ته‌رخان بکه بُو گه‌ران به‌دوای بیروکه‌ی نوی، بُو نویکردن‌وهی ژیان و په‌یوه‌ندیه کانی خیزانی و ته‌مه‌نی مندالیت، بُو ئه‌وهی هه‌ست به قوناغه کانی ته‌مه‌نی مندالی خوت بکه‌یت، بُو گیرانه‌وهی شته به‌نرخ و

بههakan، کهوا روژگار و زهمان لیی بیبیش کردووی و
یادگاریهکانیان له دهروونت ماوهتهوه.

خوت هینده سهرقالی دونیا مهکه، نهوهک نهفسی خوت لهیاد
بکهیت و فهراموشی بکهیت، له کوتاییهکانی تهمهندابوت ئاشکرا بیت
که بویت بهپردی پهرينهوهی کهسانی تر، بوویت بهتاكیکی بى ئومید
و شکستخواردوو، کاتیک تەرخان بکه بق هەلسەنگاندنی هیز و
تواناكانی خوت، خاله بى هیزهکانت دیاری بکه و هەلەکانت راست
بکهوه، وانه له ئازارەکانی راپردووت وەربگەر و نهفس و دهروونت
فېرى خۆرەگرتن و بهربەرهکانیکردن بکه.

کاتیک تەرخان بکه بق دەستنیشانکردنی هەنگاوه راست و
دروستەکانی ژيان هەنگاوى خىراو زانستيانەيانەی بق بھاوی، لهپری
مانهوهت لهیەک شویندا. ئاستەنگ و بهربەستەکان وەلا بنى ، ئیمانت
بە خودا بەھیز بیت و ورەبەرز بیت بق دژایەتىكىرنى ئەو ۋايىرۇسانەی
ژيانت مەترسىدار دەكەن، ھەست و نەستت له ژياندا راپەيىنە وينە
پىچەوانەکانی ئاوینەی ژيانت راست بکهوه، ئالاي ياخىبۈن بهرزا
بکهوه دژى ئەو ئاستەنگانەی دەبن به پىگەری ھيوا و ئواتەکانت.

ژیافت ریکبخه ...

به یه ک هنگاو ژیانت ریکبخه، هنگاویک له پهروه ردگار نزیکت دهکاته وه به خنه ندهیه ک به خته و هرت دهکات و ناخوشیه کانت له بیر دهکاته وه، به یه ک دلوقه فرمیسک له خراپه کاری دوورت ده خاته وه و ده تپاریزیت، به یه ک بیرونکه ژیانت ده گوریت وات لی دهکات له رفوژی دوایی نزیک ببیته وه.

بوخوت ژیانی خوت له خهون، فیکر، ئهقل، دل، به خشینه کانت، زانسته که ت و دلنيا يه که ت به خوت پیک بهینه، ژیانیک دروست بکه به وشهیه ک به رزت بکاته وه، به خوش ویستیه ک به هیزت بکات، به نزایه ک چاره سه رت بکات، به سه دقه یه ک له ناخوشیه کان بزگارت بکات، به تاعه تیک هیدایه ت بدات له لایه نی خودا و دهوله مهندت بکات و برادره یک ببیت به پشت و پهنا.

ئه و رفوژه هی تیایدا ده زیت، به گرنگترین رفوژانی ژیانتی بزانه، ناسنامه که ت، بیرون را کانت، و شاره زاییه کانت و توانا و ویسته کانت، ئه و بیرون رایانه که سانی تر گوییان لی ده بیت، خویندنه و هکانت و مامه لکردنه کانت دیاری بکه، هیوا و ئومیده کانت و بینیت بو خودی خوت به ره و گورانکاری باشتر بیه.

به پی ریکه وتنی بیرون رات و سوز و ههست و کونترولی مامه لکردنه کانت، ههست به خشین و متمانه به خود و سه رکه و تنه کانت ژیانی خوت پیک بهینه، به به دیار خستنی هیز و توانا کانت، مکوری ناخ، پهروه پیدانی به هره کانت و هله لبزاردنی

برپاره کانت ژیانت پیک بهینه، چوارچیوهی سنوری خهونه کانت
دیاری بکه و خوت لەتەنیایی رزگار بکه و متمانهی تهواوت به
په روهردگار هېبىت، ناخوشىه کانى راپردووت لەبىر خوت بېهوده.
بە نزا و پارانه وەکانت و بىيىنى خودا دلت خاوىن بکەوە و پق و
قىنهت بەرامبەر ئەوانە نەبىت كە ھەلەيان بەرامبەرت كردۇه، بە
سادەيى بىزى.

قورئان بخوينه و داواى لييوردهى بکه، ئىمانت بەھىز بکه و
بەھەشت بکه ئامانجت، ئالاي ياخىبۇون دىزى دۆزەخ بەرز بکەوە،
شويىنېك بۆخوت ديارى بکه تاكۇ لەبىر نەچىتەوە.

دەستەمۇی خود ...

بى ئەوھى هەستى بى بکەين و پەى پېيپەين زۆریك لە تاكەكانى كۆمەلگە دەستەمۇي يادگارىيە ناخۇشەكانى ژيانن، لە تواناياندايە خۇيانلى رېزگار بکەن كە ئەمەش كاريگەرى دەكەن سەر بارى دەروون و ئازارەكان زياتر دەكەن و دەبنە بەربەست لە رىگەي ژيانيان.

دابپان دووركە وتنەوه لە ئازىز و خۆشە ويستان، لە داب و نەريتى كۆمەلگە، ئەنجامدانى كارى تاوانكارى و ساختە كىردن و كەوتتنە ژىر كاريگەرى بېرۇكەي گەندەلى، ئەمانەي ھەموويان بەربەستن لە رىگەي تاكەكان بۇ بېرکىردىنەوهى راست و دروست.

كاتىك تاك بېر لە ناخ و خودى دەكاتەوه تارادەيەك نارازىيە لە كارانەي ئەنجاميان دەدات، چونكە ئيرادەيەكى بەھىز و ئازادى نىيە، ئەم پرسىيارە لە خودى خۆى دەكتات، بۆچى من ئاواام؟ گومان لە وەدا نىيە زۇرجارىش لە سەر حەق، بەلام لە توانايدا نىيە گۇرانكارى لە ژيان ئەنجاميدات، كە گۇرانكارى ئەنجامدا ناخى ئاسوودەتر دەبىت، بۆيە بە تاقىكىردىنەوه و شارەزايى پەيدا كىردن مەتمانە لە دەروون دروست دەبىت و كارەكان باشتىر بەرىۋە دەچىت و زياتر دەروونى خۆى ئازار نادات.

لهوانه‌یه لهسەره‌تادا ئەمچوئرە بپیاردانه ئاسان نەبیت بۇ خودى خۆيى و دەوروبەركەمى، بەھۆى چاوه‌روانى نەكىدى ئەم جۆرە بپیارانه، بەلام لەگەل ئەۋەشدا ئەنجامى كۆتايى سەرساميان دەكات. لەمۇق بەدواوه خۆت دەستەمۇى دەرروونت مەكە و بەربەستەكانى ژيان وەلا بنى، دىوارى بەھىزى زىندانەكەت بپوخىنە، بەدواى رېگايمەكدا بگەرى لە كۆپلایەتى رېزگارت بکات، خۆت له و شتە بى سوودانه دوور بخەوه كە كاتت لى دەدزىت تارمايمىيە بى ئاراستەكانى بەرچاوت لابە.

بەدواى كەشتى رېزگاربۇوندا بگەرى و كۆنترۆلى بکە، بەھىمنى و ئارامى هەنگاوشىنى و خۆرپاگرې بەرامبەر باو و بۆران، دەرفەت بە شەپۇلەكان مەدە لەدەريايى خەم و ناخۆشىيەكان نقومت بکەن، سەپەرى كەنار دەرييا بکە رېگاى پى مەدە لەبەر چاوانت ون بىت تا كاتى گېيشتنىت، ئەۋەش لە ياد نەكەيت ئەگەر شوين و جىڭاى خۆت ونکرد چاوه‌روانى لەكەسانى تر مەكە تا يارمەتىت بدهن و بەھاناتەوه بىن.

ھىزە شاراوه‌كانى ناخت بدۇزەوه و دووبارە پېكىان بخەوه و لەبەرژەوەندى خۆت بەكاريان بەھىنە، لەمۇق بەدواوه تەنبا ببە بە كۆيلە خوداي تاك و تەنبا، بە عىيادەتكىرن و ئەنجامدانى چاكەكارى و دوور كەوتتەوه لە شتانە لە بەھەشتى دوورت دەخەنەوه، بەپېچەوانەوەش راستە.

ئەوەی بى ھيواو ئومىدە . بۇونى نىيە ...

ئەو كەسەي نرخ و بەهای ھيوا و ئومىد بزانىت، لەناخىدا ھەست بە دىننیاپى دەرروونى دەكەت، بەھىمنى ئارامى دەزىت، ھيوا و ئومىد فيرى دەكەن شىتكى نىيە لە ژيان بەناوى ئارىشە و سىفەتى بەردەوامى ھەتا ھەتايى ھەبىت، بەلکو ھەمۇ كىشەكان كاتىن.

لەتوانادا ھەيە ھەست بە ھەلەكان بىرىت و گومان لەوهىدا نىيە بەيانىش لەمپۇ باشتىرە، چونكە ژيان وەستاو نىيە و گۆرانكارى بەسىردا دىت، ئومىد وَا دەكەت ھەست بە بۇونى تەمەن بەكەيت، تەمەنىش لە كۆمەلە خەونىك و ئامانجىكى بەدى نەھاتۇو پېكىتى، وَا دەكەت تاقىكىردنەوەكان دووبارە بەكەيتەوە بە مەبەستى بەدەستەينانى سەركەوتى گەورەتر، ھيوا و ئومىد سىفەتى جىڭىربۇونى نىيە، بەردەوام دەرگاكانى بە رۇوى تاكەكانى كۆمەلگە كردۇتەوە و ھەنگاوه دوورەكان نزىك دەكاتەوە، ژيانىش نوى دەكاتەوە، لەھەمۇشىان گىنگەر تاك لە خودا نزىك دەكاتەوە.

خەون و ئامانجەكانت لە بىزىنگ بىدە، سىنورىك بۆ بەكەم سەيركىرنى دەرروونت دابنى و حىسابىان بۆ مەكە، تا نەبن بە ئاستەنگىك بۆ بەدەستەينانى خەون و ئامانجەكانت، پەنا بۆ بىرۇكە نەگەتىقەكان نەبەيت، ئەوان وەك ۋايرقۇس خۇيان دەخزىننە ناو ژيانىت و لايەنە گەش و رۇوناکەكانى تارىك دەكەن، دژايەتىت دەكەن و كار بۆ ئەوە دەكەن ھەلىك بىدقۇزىتەوە بۆ لەناوابىرىنى ھيوا و ئومىدەكان.

کاتیک ئومید و خهونه کانت جیگایان ناجیگیر ده بیت، کاره کان به پیچه وانه بیر و بوقوونه کانت ده بن، ههولده هیوا و رووناکی بکهیته تیشکی رووناکی ناخ و هیز و تو ایاه کی نوی و چرای تاریکیت.
به راستی و هیز و تو ایا کانت و راستکردن و ههله کانت توی هیوا و ئومید لەناختدا بروینه. ئەو کاتانه ی شکست ده کهیته دوژمنی سەرسەخت و راسته قینه ی ناخ و خودت، چواردەورت ده بن به ریگا نیشاندەری ئامانجە کانت.

هیوا و ئومید واده کات جەنگیکی سەخت دژی دەروونت رابگە یەنیت، واده کات لەدواى هەر شکستیک ھەلبستیتەوە، بەدیھینانی خهونه کانت ئاسان ده کات، بەپیچه وانه وەش بیئومیدی هیز و تو ایانات دەتوینیتەوە و بەردەوام ھەست بەکە مترخە میکردن دەکەیت بەرامبەر ئامانجە کانت.

کاتیک بروایت و ئیمانت بە ئامانجە کانت ده بیت، پیویستە ئەوە بزانیت ئامانجە کانت بە رۆژیک و دوو رۆژ نایەنەدی، بەلکو پیویستى بە هەنگاوی يەک بەدواى يەک ھەیە، خهون و ئامانجیش پابەندە بەو هیوا و ئومیدەی لەناخت بۇونى ھەیە. بەهیوا ئازارە کان وەلا دەنریت جیگای ئارەزۇوه خراپە کان لە ناخ و دەروون نابیتەوە، ھەست دەکەیت يەکیک بەرگریت لى ده کات و يارمەتیت دەدات و هەنگاوه کانت بەرە و پیشە و دەبات.. ئەوەی هیوا و ئومیدی نەبیت ... كەسیکی مردوویت و بۇونت نېيە.

شته هه لاتووه کان ..

زور شت هه يه به چاوی ئاسايى نابىزىين، ههستن و نهستن ناتوانىت و هسفى بکەين، كالا نىيە بىكىرىت و بفروشريت، شتى هه لاتووه ژيان، كاتىك لەدەستى دەدەين ههستى پىدەكەين ئەگەر هەستىشى پىبىكەين ناتوانىين بىانگرين، ژيان ئەوهایه بۆ ئەوانەي تىيىگە يشتۇون.

كاتى دايىكىك چاوه روانى يەكىك لە مەنداھەكانى دەكەت لە دەرگا بىدات هەست بە بۇوننىيات دەكەت، پەرۋىش بۆبىنېنى تا ژيانى پى نوى بىكەتەوە و ئازارەكانى پى سارپىز بەكت، فرمىسکەكانى چاوى پى بىسىرىتەوە، مەنداھەكانى لە كۈين؟! بە دابىان و دووركەوتتەوەيان فرمىسکىيان بۆ دەرىزىت، هەمۇو پۇوخسارەكان وەك يەك رەنگ زەرد و بە پەرۋىش دەبن و چاوه روانى ئەوە دەكەين كەسىك لە دەرگاي مالاھەمان بىدات و هەستى دلخوشى و پەرۋىش بۇونمان پى بەھەشىت و هەستىھەزى خۆمان و بەھاى كەسايەتىمان پى بىدات كە ونمان كردووه، ئەو هەستە لە كاتى مردن بەدىار دەكەويت و ئەويش مانانى شتە هەست پى نەكراوهەكانمان پىدەدات.

ئەو كاتانەي لە ناو ولات و نىشتمانى خۆمانىن هەست بە نرخ و بەھاكەي ناكەين، بەلام ئەو كەسەي تالى دابىان و دووركەوتتەوەي بىنیوھ و ناسنامەي لە دەستداوه پەرۋىشى بىنین و ديدارى دايىدەدەگرىت بۆ ئەو شوينەي لە دەستى داوه، ئىيمە وادەزانىين ئەوانە هىچ بەها و نرخىكىيان نىيە، بەلام لاي ئەو كەسە بەھا يەكى گەورەي

ههیه و ههیشه له میشک و خهیالیدا دهژیت، بهلام کی له ئیمه ههست بهوه دهکات چی لهنخیدا ههیه، شت ههیه لیتی تیناگهین و ناتوانین و هسفی بکهین.

کهسانیک ههن سهربهستیان لهدست داوه، ههموو تهمهنى بهسهربچووه له نیوان تاریکی دهروون و دیواره تهسکهکانی ناخی، که ئازاد دهبیت و جاریکی تر دهگهربیتهوه ناو ژیان ئینجا ههست به نرخی دهشت و بیابانهکان دهکات، ئهوهی لهبارهی سهربهستی قسان دهکات ههست بهوه ناکات چی لهنخدايه.

زور ههلویست ههیه لهکاتی دهربپین خیانهتت لیدهکات، وشه راستگویی خۆی له دهستدەرات و پهیامهکهی خۆی ناگهیهنت، لهگەل ئهودشدا ئارهزوو دهکهیت ئه و شتە جوانانەی ناخت دهربپیت و دهوروبرەکەت بهختهودر بکهیت، بهلام زور شت لهدست دهدهیت، چونکه ههندى ههست ههیه ناتوانیت و هسفی بکهیت و بیگهیهنته ئهوانەی له چواردهورەتن. کاتیک گوییستی قسەیهک يان پووداوییک دهبیت ههست به خوشی دهکهیت، به پیچەوانه و دش راسته ... هتد.

ههندى بارودوخ ههیه خەلک به زیده رۆئی دهزان، بهلام لای ئه و کهسهی به بارودوخەکه تىدەپهربیت زور زیاترە، دهتهویت دلى من بیهەن تاكو ههست بهو دوخەی من بکەن، ئیمە ناتوانین ههموو ههستەکان به جوانی و هسف بکهین و بهرامبەرەکەشمان له توانیاندا نییە لیتی تییگات.

ئهوشنانه بە چاوى ئاسايى نابىنرىن ههستىكىن ناتوانين و هسفيان بکهین، وەك كالا نافرۇشىن و ناکىدرىن، کاتیک لهدستیان دهدهين ههستى پىدەكەين، كە ههستىشمان پىكىرد ناتوانين بىگرىن، ئهوه ژيانە كى له ئیمە دهتوانیت ههست بە نهينىيەكانى بکات!

شکاندنەوە ...

زیادبوونی بیروفکەی خود شکاندنەوە لای تاک کە دەبیتە ھۆى تیکشکاندنی کەسايەتى، کاتىك ھەست دەكەيت کاتت تەواو بۇوە مانەوەت لەزیان بى مانايمە، ھەمیشە شکست بەدواوەتەيە پیویستى بەھەلۈھەستەكردن ھەيە.

بېروا بەخۆت بىنە کە نايىت ھەموو تاكەكانى كۆمەلگە بلىمەت و دانا بن، بەلكو ئەوەى لەسەر تۆيە چىت دەۋىت و چىت خۆشىدەۋىت، رېگاى راست بىگرىت بەرەو ئامانجەكانت، ھەموو ھىز و تواناو ماندوبۇونەكانت ئاراستەرى ئەو ئامانجە بکەيت. ئەو رېگاى دەستىشان بکە دەتەۋىت ئەوەى لەناختدا ھەيە دەرىبىرە، لايەنى بەھىزى و خالى لاوازىت بىدۇزەوە، بە خۆت بلى دەتوانىت گۇرپانكارى لە ژيانىت بکەيت، تو تاكەكەسى دەتوانىت خۆت رىزگار بکەيت، لەتواناندىايە دووبارە بەردەوام بىت و ھەر خۆت كىلىي بەختەوەريت خۆتى.

شکست بەرەو رۇوى ئەو كەسەوە دىت کە ھەولى بۇ دەدات و بەپىچەوانەوەش راستە. کاتى مرۆف بەرامبەر لە دلسۆز دەبیت سەركەوتۇو دەبیت، ئامادە بە بۇ ھەر كارىكى نەخوازىيار كە ھاوشاڭە لەگەل ئارەزووەكانت و ئامانجەكانت و ئەوانەي پەيوەندىيان بەتۇوە نىيە پېشتىگۈييان بخە، رېگا بە تیکشکاندىن و خۆذىزىنەوە مەدە بېتە سېبىھەرت و ھەمیشە بەدواتەوە بىت، ھەست بە بەرپرسىيارىيەت بکە، تو خۆت بە و مەبە بەكەسى دىكە.

به رده‌های امبه، لهوانه‌یه به ربه‌ست بیته ریگات، به لام ئوه جیگای بی
ئارامی نییه و نه تیکشکانه، وا دابنی کاریکی کاتییه.
تهنیا چالیکی بچووکه و ساتمه‌یه کت تیدا کرد، به رده‌وام به له
پویشتن و هنگاونان و خوت له جیگایه ک جینگیر مه‌که، ترسناکیه که
لیره‌دایه له گهله‌یه که‌م که‌تون هه‌ست به تیکشکان بکه‌یت و به‌رده
دواوه بگه‌ریتیه‌وه و بیانووی بی مانا بهینیتیه‌وه، ئوهی ده‌بیت بیکه‌یت
پاستکردن‌وهی هله‌کان و گه‌ران به‌دوای هوكاره‌کانیه‌تی، له به‌ر
ئوهی تو مانه‌وه هله‌لدبه‌ژیریت و داوای گورانکاری کردن ده‌که‌یت و
هه‌ولی پیشکه‌وتن ده‌دهیت ده‌بیت به رده‌وام بیت، پیویسته له باشه‌وه
به‌رده باشترا هنگاو بنیی، خودا توی هله‌لبزاردوه هه‌موو
پیداویستیه‌کانی پی به‌خشیویت بو هنگاو نان و بو به‌رده
پیشچوون. بویه کاتیک خوشییه‌کانی ژیان هله‌لدبه‌ژیریت و نایت
به ربه‌سته کان له یاد بکه‌یت.

لهوانه‌ی که‌سیکی بليمه‌ت بیت، به لام تو وابکه رولیکیت هه‌بیت له
ژیان و هه‌ست بکه هه‌موو کاته‌کان به‌رده باشی هنگاو ده‌نیت و
سستی مه‌نوینه له م بواره‌دا..

۵۵ توانیت ..

تو ده توانیت گورانکاری له خودی خوت بکهیت، ههول و کوشش ریگا نیشانده رت بیت بو فیربیونی شتیکی نوی له ژیان بو ئوهی شاره زاییت زیاد بکهیت. ده توانیت به رگه‌ی ئازاره‌کان بگریت، گه ماروی شکسته‌کان بدھیت و سوود له هله‌کانت و در بگریت، پابردوی خrap له بیر بکهیت، له شوینیک خالی کوتایی دابنیی و هنگاوی نوی به رو کاری باش و راست به اویی، له هر شوینیک بیت ههست به گهوره‌ی خودا بکهیت.

ده توانیت چیروکی خوت بنوو سیته‌وه و بگیریت‌وه، له تیشكی رفژ خهونه کانت به هنیت‌وه، و شه‌کانی سه‌رکه‌وتت کوبکه‌یت‌وه، ده توانیت به باله‌کانت بفریته ئاسمان تو له شوینی خوت بیت، له تواناتدا يه له کوت و به ربسته‌کان رزگار بیت، له تاریکی شهوا مومی رووناکی دابگیرسینیت، له بی ئومیدی هیوا و له بی هیزیش هیز دروست بکهیت، پابردووت بکهیت به خته‌وه‌ری. ده توانیت ته‌نیایی خوت بگوریت له به ههشت نزیک بیت‌وه، ده توانیت بیت به سوارچاکی سه‌ردهم و له پیناواي سه‌لماندنی خودی خوت گیان ببه‌خشیت، له تواناتدا ههیه هاوار و ناره‌زایه‌تییه‌کانت به جیهان بگه‌یه‌نی و رفلى خوتی تیادا ببینیت.

له تواناتدا ههیه ئامانجه‌کانت به دهست بهینی، هه موو فیکر و توانا و ویسته‌کانت بکهیت هیزیکی نویکراوه، ئاره‌زووه‌کی پرشنگدار له ریگاى خهونه‌کانه‌وه دهستت پیی بکهیت، بهیانی و ئیواره بیر له

ئامانجەکانت بکەوە، تواناکانت نوى بکەوە، وابکە وەک خوین لەناو شادەمارەکان ھاتوچق بکات.

لەتواناتدا ھەيە لە ئارامى چىرۇكى خۆت بنووسىتەوە و كوتايىھەشى بنووسىتەوە، كۈلەگەى ژيانىت لە نويىزەکانت بەدەست بىئىت و لەپىناوى بىر و بۇ چوونەکانت تىيىكۈشىت و بەرەنگارى ھەموو ترسناكىيەکان بىتىتەوە. دەتوانىت بە مەتمانەبوون بە خودا و مەتمانەبەخۇبۇون بەرەنگارى ترسەکانت بىتىتەوە، بەختەوەرىت بېھەشىتە ھەموو جىهان ..

چرپهی دلهکان ...

مهرج نییه ههموو کات لهگهک لکهسانی دهورو به رمان ههست به خوشه ویستی و هاوار پایی بکهین، له بهر ئه وهی له يېک شوین ده زین يان تو له من بگهیت و من له تو بگهم له بهر ئه وهی له شوینیک پیکه وه بووینه، ههست به ئازار و به خته و هریم بکهیت له بهر ئه وهی نزیکی منیت، کاری گهوره ههیه بوق شته بچووکه کانی ژیانمان ته نیا ئه وانه ههستی پیده کهن که ههست به چرپه کانی گه ردوون و ته سیحانه کانی ده کهن.

پیش ئه وهی تو بیت چوله کهی خوشه ویستی بهر پهنجه ره که م موژدھی هاتنی توم پی راده گهیه نیت، له پیت و وشه راکردوه کانم و شهیک دروست ده که م باسی په روشی تو بکات، ههموو ئه و شتانهی تو ئاره زرووی لیده کهیت من ئاما دهم کرد ووه، ئایا ههست به ناخی من ده کهیت و له ده رگا کهی ده دهیت کاتیک سهیرت ده که م؟! به لئی که سانیک هن له گهک ههموو ناخوشی و ئازاره کانمان به په روشین بوق بینینیان، بوق ئه وهی به روون و ئاشکرايی بزانن چ له ناو دلمندا ههیه به رامبه ره وان.

که سانیک له سه ر ته خته که يان که و تون زاکیره يان نه ماوه، چاوه روانی میلی کات زمیزه که ده کهن وا ههست ده کهن کوتایی به ژیانیان هاتووه لوکاتهی توشی نه خوشی به سالاچوو بووینه، مه رج نییه ئه وانه له چوارده ورین به سالاچوو کهن له بیده نگی و پووخساری بگهن، منداله کانی له چوارده ورین، به لام سیفاته

جوانه‌کانیان له ناخه‌وه کوتایی پیهاتووه که ئه و چاوه‌روانییان لى دهکات، داوای بینینی کەسیکى دیکەی دوور له و شوینه و لهم رۆژگاره دهکات، کەسیک لە زمان و هەست و داب و نەریتەکانی تىنگات، هەر كىيەك بىت، بهلام گرنگ ئەوهىيە هەست به بۇنى بىكت.

لېكجياپۇونەوهى دوو ھاوسره کە ماوهىيەكەی زۆر لەگەل يەكتىر ژيان غەمبارت دهکات، چونكە ئەوان بەباشى لەيەكتىر تى نەگەيشتبوون و نەگەيشتبوونە رادەي پىكەوژيان، له خۇشەويىسى و مىھەربانى يەكتىر دوور بۇون، تەنيا مندالەکانیان ببۇونە ھۆكارى مانه‌وهىان لەگەل يەكترى، كات و شوين رېگاي ئەوهى پىنەداوهن بىروراکانیان لەيەكتىر نزىك بکەنهوه. بەجي نەگەياندى سۆزو بەزەيى لە نیوان خوشك براکان نىگەرات دەكەن، رەگى دروستبوونیان كارىگەرى لى نەكردوون، تو بلېيت چى لەوه ناخوشتر بىت دوو ھاوارپىي تەمنەن لە شەو و رەۋىيىكىا بىن بە دووژمنى يەكترى، ماناي ئەوه دەگەيەنىت ھەستيان بە ھاوارپىيەتىيەكى راستەقىنە نەكردووه، چەند ناخوشە كەسیك بە ھۆزى زام و بىرىنېك دەنالىنىت و كەس ھەست بە ئازارەكەي ناكات، دەبىت چى لەوه ناخوشتر بىت كاتىك دەبىنېت نىشتىمان دەسوتىت و كەسیك نىيە نرخ و بەھاكەي بىزانېت.

زۆر سانايە تاكەكان وەك ھەن قەبولىان بکەيت، بهلام ئەستەمه ھاوارپايى تەواو لەنیوان دىرەكانى تەمنەن پووبات تەنيا لەبەر ئەوهى لە نزىك منىت، من لە ئاوازى دەنگت، رەۋوخسار و بىدەنگى و قىسەكردن و چرپەچرپەكانى ئەتناسىمەوه، ئەوانە شتى زىندۇون و وەك تىشكى رۇڭ رۇون و ئاشكaran بۇ ئەوانەي ھەست بەچرپەي دلەكان دهکات..

ئەو شتانەی ئاسانن ...

خديجه كوردهكەي فيرى ئەوهى كرد چۈن رووبەرووی ترس بىتەوه، هەست بەتهنىايى نەكات، شىكىت قەبۇول نەكات، فيرى عىشقى سەركەوتى كرد وەك ئەو سەركىدانەي لە گۆرەپانى جەنگ كولنادەن، فيرى پابەندبۇون، سادەبىي كرد، فيرى كرد ئەگەر لەناو سكى نەھەنگىش بىت هەست بە بەها گەورەكەي (استغفارالله) بکات، كورەكەي فيرى ئازايمىتى سەلاحەدىنى ئەيوبى و گويىرايەلى ئىسماعيل بۇ باوكى و ئارامگىرنى ئەيوب، شەرم و ئابرۇمىندى عوسمان، راستىگىيى و هيizi فاروقى كرد لەسەر حەق، كورەكەي فيرىكەد كە چۈن بروادار نەينىيەكانى براكهى دەپارىزىيت بەزەيى بە بچووکەكان دادىتەوه و رېز لە بەسالاچۇوه كان دەگرىت.

كورەكەي فيرى چىرۇكەكانى قورئان كرد، چۈن نوح لە باوبۇران رىزگارى بۇو، چۈن مەرۇف بەرەنگارى زولم و لەخۇبايىبۇون و سەتەمى سەتكاران دەبىتەوه، فيرى كرد چۈن قورئان بخويىتى و پاڭەي بکات، بىر لە گەردوون و دروستكراوهكانى پەرەردگار بکاتەوه، چۈن هەموو شتىكى گەردوون ئەژمار كراوه، دادپەرەرەر لە تەرازوو بکات و ئىماندار زمانى بپارىزىيت، بىتە نوينەرى ئىسلام و شانازى پىيوه بکات.

فيرى كرد دىلى بکاتە گەلدارى خىر و خىرات، لە شتە بچووکەكانى ژيان هيوا و ئومىد بۇ مانەوه دروست بکات، فيرى كرد محمد (ص) لەھەموو كەس زياتر توشى تاقىكىرنەوهى ژيان بۇو، وشەي جوان

وهک داریک بـهـگ و بـیـشـهـکـهـی لـهـسـهـرـ زـهـوـی جـیـگـیرـهـوـ لـقـ و
پـوـپـهـکـانـیـشـی لـهـئـاسـمـانـهـ.

خـدـیـجـهـ کـوـرـهـکـهـیـ فـیـرـکـرـدـ یـهـکـ هـنـگـاوـیـ خـیـرـ دـلـیـ هـزـارـانـ
سـهـرـگـهـ رـدـانـ ئـاسـوـودـ دـهـکـاتـ، پـارـوـهـ نـانـیـکـیـ بـوـژـانـیـ نـاخـوـشـیـ دـهـمـیـ
بـرـسـیـیـهـ کـانـ تـیـرـ دـهـکـاتـ، دـهـسـتـهـیـنـانـ بـهـسـهـرـیـ مـنـدـالـهـ هـهـتـیـوـیـکـ چـ
دـلـخـوـشـیـ وـ ئـارـامـیـهـکـ دـهـبـهـخـشـیـتـهـ نـاخـیـ، شـتـیـ زـورـ ئـاسـانـیـ فـیـرـیـ
کـوـرـهـکـهـیـ کـرـدـ، کـهـ کـارـدـانـهـ وـهـکـیـ زـورـ گـهـوـرـهـیـ لـهـ سـهـرـ هـهـسـتـ وـ
سـوـزـیـ هـهـبـوـوـ.

کۆت و بەندى رزگاربۇون ...

خەون و ئومىدى ھەندىك كەس زور زۇو لەناو دەچن، بەلام لە تاريكتىن شەوى تەمەن و بى ئومىدىيەكان لەناو تالى ناخوشىيەكان كۆتى رزگاربۇون دەشكىيىت، ئەوهى لەسەر تو پىويىستە لەناختدا بەهىز و خۇراڭرى بىت، بەرگەي ناخوشىيەكان بىرىت، ئەوهش پەيوەستە بە بىركرىنەوەت ھەرشتىك لە ژيانىت پۇوبىدات تو رېڭايى بۇ خۇش دەكەيت، لەگەل بۇونى ئەو ھۆكارانەى لەدەرەوهى ئىرادەي تۇن، ئەوهش دەگەرىتەو بۇ ئەو باكگاراوندە كە لە مىشىكت كۆغا كراون، ئەقل لەكاتى پىويىستىدا بۇ بەدېھىنلى ئامانجىك بەكارى دەھىيىت.

ئەو بىرۇكەي لەكاتى پۇوداوهكاندا بالا دەستە، واتە بالادەستبۇونى بىرۇكەيەك لەسەر ئەقل و ئاۋەز بەرھو جىڭايى مەبەستت دەبەن، بەرھو ئەو شوينە دەروىت بىرۇكەكەت لىنى لەدایك بۇوه، ژيانىت ئاوىيەنى بىركرىنەوەكانته، تاك بەگۈيرەي خەم و ئازارەكانى بىرۇكەي ھاوشىيەسى بۇدرۇست دەبىت، دۇخەكەي زىاتر ئالقۇزتر دەكات، بە پىچەوانەوەش راستە.

بىرۇكەكانمان رەنگدانەوەي شارەزايى ژيانە، ئەوكاتانەي تەركىز دەخەيتە سەر شتىك لەو ساتەدا ھىز و توانا شارەوەكانت بەكار دەھىيىت، ئەوهش رەنگدانەوەي كاردانەوەكانته بۇ دۇخەكە.

تشارلز هاتیل دهلیت:

(بیرونکه‌ی بالادهست ئەقل ئاراسته دهکات وەک موگناتیس واي، ياساکه‌ش هاوشيوه‌كان يەكتر پاده‌كىشىن، بەمەش ئاپاسته‌كانى ئەقل هەمان بیرونکه‌ی دەبىت لەگەل سروشته‌كەی ئەودا بگونجىت).
بەلى، دەتوانىت ئەوهى ئارەزوو دەكەيت بەدەستى بھىننەت گەرلەناخەوه بیرونکه‌ی بالادهست پاراست، دەبىنەت دەبىت بە واقىعىتى ھەست پېكراو و راستىيەكى جوان ، تو تاكەكەسى لەتواناندىايە ئاراسته‌ئى خوت دىارى بکەيت.

بۆب بروكتور دهلیت :

(ئەوهى ئارەزوو دەكەيت بەخەيال و ئەندىشە بەدەستى بھىننەت، دەتوانىت بەدەستەكانت بىگرىت).

گومان لەودا نىيە ئەقل لەبىركردنەوه ھىور نابىتەوه، بەپىي ھۆشىارى و كۆكراوه‌كانى ئەنجم بەدەست دەھىننەت، بۆيە ئەگەر دەتەۋىت ژيانىت بگۇرپىت رېڭاكانى بیرونکەكانت بگۇرە، ئەوهى بىرى لىدەكەيتەوه ژيانىت لەسەرى بەند دەبىت، بۆيە چاوت لەسەر ئەو شتانە بىت كە خۆشەويىستى و ئارەزووت بۆي ھەي، بىركردنەوه‌كانى بە ھۆشىارى دىارى بکە، لەوانەيە رېزەوه‌كانى ژيانىت بە كاملى بگۇرپىت..

هاورابونی گەردۇون لەگەل تو ...

ئەوکاتانە لەگەل ناخى خۇت و ئارەززووھەكانت راستىگو دەبىت، بى ئاگايانە شتەكانى دىكە بۆخوت كىش دەكەيت دەبن بە ھەنگاوىيىكى نۇئى بۇ ئەو ئاراستەرى ھەنگاوى بۇ دەنیت، پىويسىت بەوه ناكات ھەموو رىگاكان بىبىنیت، چونكە ئەوه پەيوەندى بەغەيېوه ھەيء، تو بەيەكم ھەنگاودەست پىيىكە، ئەگەر لە شوينىيىكى تارىك بۇويت ئارەززۇت نەكىد بەسەر پلىكانەكان سەركەويت ھەستكىرن يەكەم ھەنگاوه، ئەگەر ئەو ھەنگاواھت دۆزىيېوه ئەوه كارىيىكى باشت بەرەو سەركەوتىن كىرىد، پىويسىت ناكات ھەموو پايەكان بىبىنیت، چونكە تو نزىكىت بەئامانجەكەت بگەيت.

متمانەت بەخوت ھەبىت ھەموو ئەو شتانەى لە دەورووبەرتىن ھاوكارت دەبن بۇ تەواوكردىنى و ديارى رىگاکەت، ھەنگاوهك بەهاۋىزىت ھەنگاوهكى تر بۇ خوت رادەكىتىشىت، ھەموو داهىتان و پىشىكەوتتەكان لەيەك بىرۇكەي پەرش و بلاو دەستيان پىكىردووه، بەلام تو ئەو بىرۇكەي ديارى دەكەيت بە پشتىپەستن بە تواناكانى خوت، جورە ھاورايىيەك لە نىيوان خوت و ئەودا دروست بکە.

له بیرونکە کەت را بمنی و به توانای داهینانه و گەشەی پىبىدە تا
پاستىيەكى سەرسۈرھىنەرت بۇ بەرھەم بەھىنېت ھىچ كاتىك بىرەتلى
نەكىرىدىتتەوە، چونكە تو ھۆكارەكانى لە گرنگ بۇوه و خوداي
گەورەش بۇ بە دەستھەنانى ھەموو شىئىكى بۇ ئاسان كردووى.
تو بە دەلنىيە و ھەست بەرپىگاكانى خوت بکە، ئاگادارى بە و بە
گەشاوهى لە ناخدا بىھىلە و تو لە ھەموو ئە و ھەنگاوانەي
دەيھاۋىزىت پىويىتتىت پىدەبىت، گەر ھەنگاوهەكانىش لە سەرخۇ بىت تو
بەردەواام بە لەوانە يە لە ھەنگاوهەكانى سەرکە و تەن زۆر نزىك بىت.

کۆنترۆلکردنی ئەقل ...

کاتىك مرۆڤ ناھۇشىيارانه و بى ئەوهى ھەست بى بکات ئەقل لە دەست دەدات و شېرزاھبوونىك لە خودى خۆى پۈوەدەت، لەم پۇزىگارەدا سۆشىيال مىديا کۆنترۆلى ئەقل و ھەست بۇ لاي كىش دەكەت و بىركردنەوەكانى ئىفلنج دەكەت و ھىمنى و ئارامى دل لە دەست دەدات.

ئىستا سۆشىيال مىديا لە پىشكەوتتىكى بى وينهدايە بەشىۋازى جۇراوجۇر کۆنترۆلى ئەقلى مرۆڤ دەكەت و تۈوشى شېرزاھى دەكەت بۇ تىكىانى بىرۇبپواكانى، ئەمەش دەبىتە هوى دروستكىرىنى دەررونىكى بى هيىز و سەرگەردان و بىتوانان، ھەست بە توانا و لىياتۇوبىي و ئاستى پۇشنبىرى خۆى ناكات و كارىگەرى لەسەر نابىت و كەسىش لەتوانىيادا نىيە گۇرپانكارى تىدا بکات. تەنيا پەروردىگار دەزانىت ئەقل چۈن داگىر دەكىرىت و چى بەسەر دەھىن، بەدەستى خۆمان تۈوشى دارمانى دەكەين دەبىتە دوژمنىكى سەرسەختى لەبن نەھاتۇو.

بەھىزىرىن دلرەقىتى لەسەر مرۆڤ بىرىتىيە لە پۈوخانى ناخ و خود، كاتىك راستى ئەو وەھمەي بۇ دەردەكەۋىت تىايىدا ژياوه بەھۇي

فهراموشکردنی ئهقل و بهرنامه‌ی بیرکردن‌وهی را دستکردنی
بەکه‌سانی تر بە ئاره‌زرووی خۆيان یارى پى بکەن.

بەربه‌ستى بەھىز و ئايىدۇلۇزىيائى نەشياو و ناتەندروست بەرامبەر
ئهقلت دروست مەكە رېگايى پى مەدە بىيىتە پەكسىنى ھىزى پالدەرى
بىرکردن‌وهىت، بەلكو بەئيراده‌و خودى خوت بونيات بنىوھ و ناخ و
خودت رېكىخە‌و تاكو راستىيە‌كان و ئامانجە‌كانى بىزانتىت. بەناخى
خوت بلى من كىم، چىم دەۋىت و چۈن بەدەستى دەھىنم
ئامانجە‌كەشم چى دەبىت، ئايا ئەوهى دەيکەيت دەتگەيەننەتە واقىعىيکى
ئازاراوى و ياخود كۆتايىيە‌كەى برىتى دەبىت لە خۆ رزگاركردن لە¹
لايەنە خراپە‌كانى ناخت هەتا هەتايى؟.

لەوانه‌يە ئەم رېگايىه تارىك و مەترسىدار بىت، بەلام تو تاكە
كەسيت رۇوناڭى بکەيتە‌و و لە رۇيىشتن بەردەواام بىت لە
پاستكىردن‌وهى ئاراستە‌كەت و پاستكىردن‌وهى ئامانجە‌كانت،
لەناوبىدى بەربه‌ستە‌كانى نەزانىيىن، ئەگەر سەركەوتۇو بىت لە²
بەريوھبىدى نەفسى خوت، لە زۆر بەربه‌ست رزگارت دەبىت..

تو جوانترینی ئەم گەردوونەی ...

تو جوانترینی ئەم گەردوونەی، با تىپروانىنەكانت بەرامبەر پۇداوەكان چىڭىر و راستگۈيانە بىت لە زەمەنى ناخوشىيەكان، زەمەنى گۈرانكارىيەكان، بە ئاقلانە ھەلسوكەوت بکە، وابكە دلىيىايەكەت تارىكىيەكان بىرەويىتىهە و ھېزىك بىت بۇ رووناك كىردىنەوهى ئەشكەوتە تارىكەكان و ئەقلە چەقبەستۇوەكان، ناخت مەكە بە چەكتىكى وېرانكردى خود، ئەوهى ماوه بىپارىزە تا بە مەبدەئى ئازايىتى و ھاوسمىنگى بگەپتىتىهە لای تاكەكانى دەوروبەرت، لەگەل شەپۆلى گەندەلكاران مەرق.

شۇنج تىقۇ دەلىت: (تاكۇ ئىستا گەردوون بارمەتمە شاراواھەكانى نەفسە).

تو دەتوانىت لە پىتالاپى خەون و بىروراكانى تىبىكۈشىت، ھەستە جىڭىرەكانى لايەنى چاكەكارىت لەخەو ھەلسىنە و لايەنە نەشىاواھەكانى بى ئۇمىدىت لەناو بىبە پىكەننېن بگەپتىتىهە ۋەنەى ھەولى بۇ دەدەيت لەناو خودى خۆتە بىياندۇزەو تاكۇ ھەست بە بەبۇونى خۆت بکەي. تو باشتىرين كەسى بۇ بەرپىوهبردى كارەكانى، ۋىيات خۆت پە بکە لەمانا و ھەست بەخۆكىرىن ئەوهى بىرى لى دەكەيتەوه رەنگانەوهى لەسەر ۋىيات ھەبىت، كاتىك ھەست بە ترس دەكەيت ھەموو شتەكانى دەوروبەرت بەترىسەوە دەبىنېت ئەگەر ھەستت بەگەندەلكارى كرد بەراست و رەھوات زانى تووشى سەرنەكەوتن و دارمانت دەكات، ھەروەها گەر ھەستت بە ناخوشى كرد و خۆت

به دهسته و هدا و جیهان به خه‌مۆکى و نه‌خوش ده‌بینیت، ئەگەر به جیهان پیکەنیت و به جوانیت بیینى لەکاتە ترسناکەكان ھەست بە جىڭىرى دەرۇونى و دلىيىايى محمد (دروودى خواى لەسەر بىت) بىكە كە بە برا دەرەكەى دەلىت: غەمبارمەبە، خودا لەگەل ئىمەدaiه ..

تو جوانترىنى گەردۇونىت، چونكە پەرەردگار نىعەتى بۇونى بە تو بەخشىوھ، ئاسانكارى بۇ كەردۇوپەت تا ھەست بە گەورەيى گەردۇونەكەى بىكەيت بىزار مەبە لەگەپان لە سەرچاۋەكانى گورانكارى يېرىدىنى ناخ و دەرۇونت، تەننیا يەكجار دەۋىت بۇيە پىويىستە بەرددوام بىت لەسەر كارە چاكەكان و پشتت بەپەرەردگار بەھىز بىت و دەرگاي رېزگار بۇونت بۇ ئاسان دەكات و بە جوانترى شىۋە رېزقت پى دەبەخشىت.

تو بە وشەيەكى جوان، خەندەيەك، خىرىك و چاكەكرىنىك، خۆشە ويستىيەكى بى بەرامبەر و ھەلگرتى بەرپرسىيارى دەبىتە جوانترىنى ئەم گەردۇونە ...

تاکه‌ی شوینه‌که‌ت چوّل ۵۵ که‌یت ؟ ...

خوده شپرژه‌که‌ت بیزاره له کیشکردنی بیرۆکه‌کان و دوورکه‌وتنه‌وه له نیوان وشیاری و ناوشیاری، گرنگینه‌دان به‌خود و بونی بیرۆکه‌ی په‌رش و بلاو، ئه‌وه ته‌مه‌نه‌ی ماوته به پووخساریکی پر له فرمیسکی دوورکه‌وتنه‌وه، پاسه‌پورتیکه له سه‌ر میزه‌که‌ی دانراوه و دیواره‌کانی ژووره‌که‌ی وه‌کو خۆی کونن، جانتایه‌که پر له په‌رتتووکی میزهووی و فهله‌سەفه و دهرووناسی.

به‌رگه‌ی ئه‌وه هەموو شتە ناگریت چوارده‌وریان داوه، تومه‌تبارکردن و خیانه‌تکاریکردن، دۆخى نیشتیمان باش نیبە و هەست به نامقیی ناوه‌وه دەکات گومان به خۆی و کەسانی چوارده‌وره‌که‌ی دەبات، وەک بلىت هەموو شتیک رەوايە.

نازانیت کاره‌کان چون به‌ریوه دەچیت؟، هەموو شتە‌کان بۇدواوه دەگەرینه‌وه و بەباشى زانى بچىتە شوینىك لەخۆی بگریت، لەونەيە جاریکى ترلەدایك ببىتەوه، هەموو لەپریارى گەشتەگەی بیزار بونە، چونکە ئه‌وه بەشىكە له هەموو، شتە‌کانی دەورووبەرى له سەفه‌رکردنەکەی نىگەران بون، كرده‌وه جوانه‌کانی له خودى خۆی و کەسانى دەورووبەرى جىڭىر كرد.

به‌رگه‌ی سەيرکردنەکانی دايکى بکات، پىيىوت، ئه‌وه قسە‌کانى تۆيە، دەبىت مروڭ هەست به راستىيە‌کان بکات له‌کاتى ناخوشىيە‌کان،

سوارچاکی باشیش ئەو سوارچاکەیه تا کوتایی جەنگەکە بەردەوام بیت؟ تا ئەوکاتەی شوینەکەی خۆی جىدەھىلىت، ئەوەش خۆی لەخۆيدا خيانەتكىرنە له نەفس و نىشتمان.

بېرىارى پۇيىشتى يەكلايكەرەو بۇو بەچاوايىكى پىر لەفرمېسىكەوە مالئاوايى لەدايىكى كرد، سوارى ئۆتۈمىبىلەكەى بۇو بەرەو فپۇكەخانە بەرىكەوت وەك كامېرایەك ھەموو رووداوهكانى تەمەنى ھىتاواه بەرچاواي، وشەكانى دايىكى له ناخەوە دەنگى دەداوه، گەيشتە فپۇكەخانە و چاوهپۇانى گەشتەكەى دەكرد ، ھەموو شتەكانى بېرخۆي ھىتاواه، شوينەكان، ديوارى خانووهكەيان، يادگارىيەكانى و پەرتۇوكەكانى.

لە پېرىكا ھەستى بەكتى گەشتەكەى كرد، دواجار سەيرى دەررووبەرەكەى كرد و بەرەو ئەو شوينە بەرىكەوت مۇر لە پاسەپۇرتەكەى دەدەن، ھەستى بە شېرزەيىھەك كرد پاسەپۇرتەكەم، پاسەپۇرتەكەم، لەناو جاناتەكەى گەپا نەيدۆزىيەوە لە شوينىي خۆى دانىشت تا پاسەپۇرتەكەى بىدۆزىتەوە، بەھۆى پېكەننەكانى تووشى ھىستىريا بۇو، لەيادى نەبۇو پاسەپۇرتەكەى لەسەرمىزى مەكتەبەكەى و لەناو كاغەزە تىكەلاؤھەكان و ديوارى كۆنەكەى خانووهكەى مالىان بەجىيەشىتىه..

کانه ترسناکه کان ...

ههندیکجار ههست دهکهیت شتهکان به پیچهوانهی میلی
کاتژمیرهکه دهخولینهوه، لهناختدا ههست بهنامویی دهکهیت وا
دهزانیت له ولاطیکی پارچه کراودا دهژیت، گومانت ههیه له
کاتیکی گونجاو له دایکبوبیت بههؤی بربوابوونت به بنه ماکانی
هاوسه نگی سروشتبی ژیان، ئەم دەستەواژه گەری کاریگەری لە سەر ناخ
دەبیت، چونکە راستکردنەوهی رپرەوەکان تاکە ئامانجى توپیه له کاتى
له قبۇونىان لەم کاتانە زيان بەخش دەبن.

پیویستە ئەو پەرژینانەی بەری پووناكى خۆرت لى دەگرن لەناو
بېبىت وردۇخاشىyan بکەيit، کاتىكى ههست دهکەيit نەزانىنین و زولم و
گەندەللى لەزىياد بۇوندaiي خۆت بى هىزىوبى توانا مەكە، بەدلنیايى و
زاپارى بەرەنگارىيان ببەوه، چونکە ئەوانە کاتىن و تەمەنیان كورتە و
زۆرخايەن نىن، لە كوتايىدا سەركەوتىن بۇ راستىيە.

سەيرى چواردەورى خۆت بکەو مىزۇو بخويتەوه رپۋەتكانى
سەخت و نالەبار بۇوه و كارەساتى گەورە بەرپا بۇونە، خەلک بى
ھيوا بۇونىنە و بىريان كردىتەوه ئەوه كوتايى جىهانە، بەلام
لەساتەوهختىكى كەمدا دۆخەكە وەكۇ خۆى لى هاتۇتەوه و دۇوبارە
بۇونى خۆى سەلماندۇتەوه و ژيان گەراوەتەوه دۆخى جارانى و
رپىرەوەكەى خۆى وەرگرتۇتەوه، بۇيە پیویستە تاڭ بىسەلمىنەت

سوارچاکیکی به توانایه، هرچهندی زولم زورداری و بیروراکان
جیاواز بیت، ئەو بۇی نییه شوینەکەی خۆی بە بتالى جىبەھیلت،
چونكە ئەو بە رپرسیاریەتىکى گەورەی لە ئەستۆيە دەبىت جىبەجى
بکات، گەر جىگاکەی چۈل بکات خۆی زەرەرمەندى يەكم و كوتايى
دەبىت، پۇوناکىيەكانى بۇ تاريکى دەگۈردىت.

كە زولم و زوردارى و گەندەلىي نەبىت تىكۈشەر و رابەر و
ئەوانەي بەدواي راستىيدا دەگەرىن بەديار ناكەون و بۇونيان لەزيان
بى مانا دەبوو و هرچەندى ژيان ناخوش و سەخت بىت خەمەكان
زىاتر دەبىت، گومان لەودا نىيە دەبىت بېرۇرا راستەقىنەكان
بگەرىندرىنەوە شوينەكانى خۆيان.

تۇ لە كاتىكى نەگونجاو لە دايىك نەبوويت بارودۇخى سروشتىت
وادەكەت لە جىگاکەي خۆت بەردهوام بىت ئەو بە رپرسیارىيەي پىت
سېپىردىراوه جىبەجى بکەيت، به توانايىكى بەھىز ھاوسمىنىڭ لۇزىكى
بارودۇخە سروشتىكەي ژيان بگۈردىت، دووركەوتنەوەش لەم
بە رپرسیارىتىيە بىھىز بىيە.

لە تاريکىيەدا ببە بە تىشكى پۇوناکى، لە كاتى بى ئومىدىش ببە بە
ھىوا، لە كاتە ترسناكە كانىش ببە بە كەشتى بىزگار بۇون، بە دلىاپىيە و
ئەۋەي ئىمان و بىروايىت پىتى ھە يە بۇ خەلکى بىسەلمىنە، بە بىروايى
بە خۇبۇونەكەت پەرورىدگار ھىز و توانايىكەت پى دە بە خشىت، نورى
ئىمانى ناخت نوى دەكەت و بۇ لە ناوبرىدى و زالبۇون بە سەر رۆزە
سەختەكان..

تاقیکردنەوە کە دووبارە بکەوە ...

گەر جاریک لەكارەكت سەركە و تۇو نەبۈويت، ئەوە ناگەيەنیت کە تو تاکىكى سەرنەكە تۇويت، لەوانەيە ھۆكارى سەرنەكە و تەوەكەت ناشارەزايى بۇبىت لەم كارەتدا، ئەوەي لەسەر تو پېویستە ھەولەكان دووبارە بکەيەوە سورى بىت لەسەر بەدىھىنانى ئامانجەكت، دەبىت ئەوە بىزانىت كەسانى وەك تو زۇرن، لەوانەيە ئازار و ناخوشىيەكانىان لە ئازار و ناخوشىيەكانى توش زىاتر بىت، بەلام خۆپاگىن و بەربەرەكانى ژيان دەكەن.

ھىلەن كىلر دەلىت:

(لەگەل ئەوەي جىهان پې بۇوە لە كىشە و گرفت، بەلام كەسانىك
ھەن بەربەرەكانى ئەم كىشە و گرفتانە دەكەن).

كاتىك دەزانىت ئاراستەي بەدەستەيتانى ئامانجەكانت راست و دروستن، بەردەۋام بە و ئارامى لەسەر بگە، دلىابە سەركە و تەن بەدەستەھىنىت، كەسانىكى زۇر بە ھۆي ئارامنەگرتن بنەماكىنى سەركە و تىيان لە دەست داوه كە زۇر نزىكبوونە لەسەركە و تەن، لەيەكەم ھەنگاودا خۇيان تەسلىمي واقىع كردوھ و ئالاي خۆبەدەستدانىان بەرز كردىتەوە لە بەربەرەكانى كردىدا پاشگەز بۇوينەوە، چونكە فيرى خۆپاگىر نەبۈويئە نەيان زانىوھ چ قىيگەرەيەكى لەبرى ئەو دابىن بەرامبەر ناخوشىيەكان، بۆيە لە قۇناغەكانى دوايىدا لە ئامانجەكانىان دوور دەكە و نەوە.

هئرى وارسون دەلىت:

(پىويسىتە تاكەكانى كۆمەلگە فىرى ئەوه بىكىن كردىوە كانىان بەرز پاپگەن، ئەمەش تەنبا بەبەرگەرتى ناخۆشىيەكان و توانا و ويسىتەكان بەدەست دەھىزىن).

تەنبا ئەوهى پىويسىتە بىكەيت شارەزايى و تواناكانىت بەكار بەھىنەت كردىوەنى ناتەندروست زۆرخايىن نېيە تاسەر بەردەۋام نابىت، بەدەرۇون و ناخت راپگەيەنە ئەگەر دەتەۋىت كارى گەورە و گرنگ ئەنجام بەدەيت دەبىت گرنگى پىيىدەيت و ئارمى لەسەر بىگرىت ماندوو بىت بۇ بەدەستھىنانى.

لەسەرتادا بەرپرسىيارىتى هەلبىزاردەنەكە لە دەستى تۈدايە بە ئىجابىانە سەيرى بکە، ئىرادەيەك لە ناخ و خودت پىكەھىنە بەپىي ئەو و لانە دەيدەيت بۇ بەدەستھىنانى ئامانچەكانىت سەركەوتىن بەدەست دەھىتى ئەگەر پابەندى بەماكانى سەركەوتىن بىزانتىت، بەلام ئەگەر شىوهى مامەلە كردىكەت شىوهى كار و كاردانووهى بەخۆيەوە بىنى ئەوه دەبىت بە يەكىك لە قوربانىيەكانى ژيان.

کۆتاوی تەمهن ...

لەسەرەتای تەمەنەوە تاکو ئىستا ترس ھاوېشى ژيانمانە، بۇتە سىبەر لەناخ و دەرۈون خۆى جىڭىركردوھ، بەبىئاگايى ژيانى ھەرسان كردوين، بەدرىۋىي رۆزگار بۇتە خەيال و ئەندىشەيەكى تال، كاتى ئەوە ھاتووه ھەلۋەستەيەك لە ژيان بىكەين، ھىشتا كات ماوھ بۇ بۇنكىرىنى ئەو گولانەي بۇنيان ماوھ لەم گەشتەي ژيان، زور كارى باش ماوھ بۇ ئەنجامدانى، ھەم بۇ خۆرۈزگاركردن لاوهكى و بى بەهاكانى ژيان بەتايىھەتى شتە خراپەكان، تاکو بە شىيەھەكى جياوازتر سەيرى ژيان بىكەيت.

ئەو خەسلەت و تايىھەتەندىيە ئەمروق ھەتە، خەسلەتى دانايى و زانايى خۆتن، ئەوھى ئىستا ھەستى پىندهكەيت و دەبىنېت نە بىستۇوتە و نەبىنۇوتە، پەشىمانىت لەو كارانەي سەرەدەمىك لەتواناتدا نەبووه ئەنجامى بىدەيت، بى ئومىد مەبە، رېرەھەكانى ژيان وەك جاران جىئەھىلە، بەلكو ھەولى راستكىردنەوەيان بىدە.

فردىك امیل دەلىت:

(پىويىستە بىزانىت پېگاكانى بەسالاچچوون دانايى و زانايى، بەنرختىن وەرزى ژيانە و ھونەرىيکى گارابەھايە).

ھىچ شتىك وەك خۆى نامىننەوە، خۆر ھەموو رۆزىك پۇوناكييەكەي ھىوا و ئومىد دەبەخشىتە ژيان و لە گەردۇون بالاوى

دەکاتەوە، ئەو تاکەی ھەست بەو رووناکىيە نەکات تاکوتايى تەمەنى ھەست بە تارىكى ناخ دەکات.

لەم کاتەدا پىويستە خۆت لەگەل ژياندا بگۈنچىت، گەرنا ئەو تەمەنى ماوە لە دەستى دەدەيت، بەئىرادەيەكى بەھېز بگەرىۋە ناو ژيان، خۆت لە خەم و ئارىشەكان رېزگار بکە، بەتاپىتى ئەوانەي بە بى هىچ ھۆكارييک ھاتۇونەتە ناو ژيان.

پرسىيار مەكە و مەلى چۇن و بە چ شىيەيەك، تو تاکەكەسى راستىيەكانى دەرۈونى خۆت دەزانى ھەر خۆشت لىي بەرپرسىيارىت، دۆخى تو جىاوازە دەتوانىت بە شىيەيەكى تر پلان بۆ ژيان دابېرىزىتەوە خۆت بەختەوەر و ئاسودە بکەيت، ژيان بکە بە درەختىيەكى بەرھەمدار تا لەدواى تۇدا كەسانى تر سوودى لى بىيىن. بەلى، ژيان كىشىمەكىشەيەكى ئالۆزە، بەلام كەسانىك بەھۆى مەمانە بەخۇبۇون سەركەوتن بەدەست دەھىنن و بەدىنلەيەوە دەپرواننە رۆژانى داھاتۇوى ژيانىيان ...

واقعی خوت بگوړه ..

زورجار تاک ناچار دهیت له کاتی مامه له کردنیدا کردهوهی دوور له ویسته کانی خوی ئهنجامبدات، بق به دهستهینانی ره زامهندی تاکی بهرامبه ری، له سهره تادا ههست به بیزاربوون ناکات، به لام له دوايیدا ده زانیت و ههست ده کات ئه و کارهی ئهنجامیداوه له توانای ئودا نه بوروه، بويه ناتوانیت به جوانی جیبې جیبې بکات، چونکه له ناخهوه ره زامهندی له سهرنیشان نهداوه، له ئایندهدا هیز و تواناکانی په ک ده خات و که سایه تیه کهی ون ده کات.

بويه ئه مهولانهی بق پیشخستنی خود و به دهستهینانی ره زامهندی تاکه کانی به رامبه ر ده دریت ماندوبوونی زور و هیلاکی دهويت، نابیت له ژياندا چاوه بروانی پشتگیری که س بکهیت له پیتناو به دهستهینانی ستایشکردن و سوپاسکردن، به لکو پیویسته جوره هاو سه نگیه ک له نیوان کارو کردهوه کانی تاکی به رامبه ر دروست بکریت نهوهک واقعی خوی بگوړیت.

ئه وهی ئاره زرووی ده کهیت له گورانکاریکردن و به ره پیشبردنی خود ئهنجامی بد، تاکی متمانه به خوبوو توانا و شاره زاییه کانی له قوو لايی ناخهوه به دهست ده هینیت، نهوهک به پی ویست و ئاره زرووی که سانیدیکه.

به رده وام ههول و کوشش بده بق راستکردن وهی ناخ و خود خوت، هیزی ئه رینی بکه به هیزیکی سه ره کی ژيان، متمانه به وه هه بیت هه موو کاره کانت هه مان ئاراسته ده ګرنه به ر، ژيانیش به ویست و ئاره زرووه کانی تو ده بیت، ناسنامه و که سایه تیت هه نگاوه کانت

دیاری دهکەن، بەچاوی سەرگەوتىن سەيرى ناخ و دەروونت بکە و
گەشەي پىبىدە، نەك لەپىناوى پەزامەندى كەسانى تر، ئامە بقۇ
دروستكردىنى تاكىكى پېشىكەوتۇو و داهىتىنەر ئەنجامبىدە.
ئەگەر ئارەززوو دەكەيت كەسىكى خۇشەويسىت و سەرنجراكىش
بىت لاي بەرامبەرەكتە، ئەوا هەلسۈكەوت و كردىھەكانت بکە
پېۋەرىكى دەروونى بقۇ بەرامبەرەكتە، رازىبۈون و رازىنەبۈونىان
پەيوەندى بە تۇوه نىيە هيىز و تواناكانىت لە ناخى خۇتقا بەدەستەتىناوه
نەك لەسەر بنەماي ستابىشىكەنى كەسانى تر، ئەوكاتانەي گەشە
بەناخ و خودى خۆت دەدەيت و بەرھو پېشى دەبىت بىرۋاي تەواوت
بە تواناكانى خۆت ھەبىت..

شته کانی ناخت دهرببره ...

هه رچهندی هه لکانت، غه مه کانت، که وتن و به ریهسته کانت زوربیت، کوت و زنجیره کان بیچرینه سنووره کانت بیه زینه و خوت له بیدنه نگی پزگار بکه، دهنگت بگه یه نه و ئه وهی له ناخت هه یه بیدرکنیه و هه لکان به ناخی خوت را بگه یه نه که تو تاکیکی نموونه بی نیت، ئیمه هه موو بوژی شتی نوی له تاقیکردنوه کانی که سانیتر فیرده بین، شه رم مه که له دان به هه لدانان، گرنگ ئه وهی کاره هه لکان راست بکه یتیه وه، داننان به هه له لو و که سانه ت دوورت ده خاتوه که چه کی ویزانکاریان دژ به تو لایه، راستکردنوه کان هه لکان هیزت پی ده بخشت ده بن به پالپیشت بو کردنه وه کانت.

باسی به ریهسته کانت بکه دووباره ئه وهی له دهستداوه بیگه رینه وه، له واقع دوور مه که وه، تو ش ود هر تاکیکی دیکهی کو مه لگه هه ندیک له راستیه کان ده شاریتیه وه، به لام ده تواني به نهینی له نیوان خوت و خوای خوت برياري چاککردنی هه لکان بدھی.

ئازار و ناخوشیه کانی ناخت دهرببره و مه يانکه به ندکراوی ناخ و ده روونت، تا توانا و هاو سه نگیت له دهست نه دهیت، پیش ئه وهی بیروکه نابه جی و ناته ندروسته کانت رهگی شک و گومان له ناخ دابنین، بو خوت بريين و زامه کانت ساریز بکه، پاریزگاری له ههسته کانی به رامبه ره که ت بکه و هیرشی مه که سه ری بی ئارامییه کانی ناخ دهرببره و لييان تیگه ترسه کان له ناو بیه، سه ره تای

بیئارامی و کوتایی پی هینانه که شی دیاری بکه، ریگا مهده بیته به شیک له ژیانت.

هۆکاره کانی دواوهی بیده گییه که ت دهربیره له تاریکی دووری بکه وه، خله ک نازانیت ئاریشه و گرفته کانت هۆکاری بیده نگیه که تن، به خوشە ویستى هاوکارى کەسانى تر بکه و لههه ر باخیک گولیکیان پی بیه خشە تاھەست به بۇونى تو بکەن.

ژیان پرمانا بکه خاوند يەکەم و کوتایی ھەر بپیاریک و کەسیتییه کەی خوت به، چاوه روانى لەکەس مەکە ژیانت بگۆریت، ھەرچەند ھاندەر و پالپشتى بەھیزى تو بن بەبى بپیاردانى تو ھیچیان لە دەست نایەت بیکەن، لە سەر ئىرادە و پابەند بۇونى خودى خوت بەردەوام بە.

گروهه گهوره گه ...

کاتیک خودی خوت و گه هه یه په سهندی ده کهیت هه است به سهربه خزیی ده کهیت، ئه و کاتانهی له و یاخی ده بیت به شیک له هیزی ئیجابی و دلنیابوون له دهست دده دهیت، ئه و دش و اده کات هه است به ته نیایی بکهیت و پرق و کینه به رامبه ر که سانی دیکهی به رامبه رت به کار بھینیت و به رده وام ده بیت له سه رق و کینه کهت و به ربه ستی خه یالی لای خوت دروست بکهیت، به هؤی نزیک نه بونه و له ئه شکه و ته تاریکه کهت که حه قیقه تی جیگیر بونیان نییه.

قه بول نه کردنی خود دوخیکه شکست زیاد ده کات و له دارمانی ده رونی جیهانی پرهه لچوون و بیئارامیت نزیک ده کات وه، وات لیده کات هه است به ترس بکهیت به رامبه ر به راستیه کان، ده بیته دو و ز منیکی سه رسه ختن.

قه بولکردنی خود توانای داهینان زیاد ده کات، و اده کات دان به هله کان دابنیت و هه ولبدهیت راستیان بکهیت وه، زیاتر به ره و پیشه وه ده بات سهربه ست ده کات له و سنورهی له تیپروانینی که سانی دیکه وه بخوت داناوه (ئه وانهی دهیانه ویت دهست به سه ر فیکره کانت بگرن)، دو ورت ده خاته وه و وا له که سانی تر ده کات به بی مه رج قه بولت بکات.

سوپاسگوزاری په روهردگار به ئه و ژیانهی به تو به خشیووه، تو گرهویکی براوهی بق ته واوکردنی په یامه کهت له ژیان، هنگاویکت له به رد دسته له هنگاوه کانی دیکه که مبایه ختر نین، توانایه کی را ده بدهرت هه یه بق به دهسته هنگانی، ئه گه ر هه موو چه که کانیشت لا نه بیت، دلنیایی بونه کهت هه یه، ئه مهش هه مووشتیکه..

بەتهنیا گۆرانکاری کردن بەس نییه ...

زۇرىيىك لە ئىمە بىرۇا تەواو و ئامادەيى باشى ھەيە گۆرانکارى لە بوارەكەى خۆيدا بکات، بەلام ئەوە بەتهنیا بەسە بۆ بەرنگارەوبۇونەوەي واقعى و گۆرانکارىكىردىن لە كار و كردەوەكانى كە لەوانەيە پۆزىيىك لە پۇچان تۈوشى لە ناواچۇن ھاتىت لە گەردوون؟.

زۇرىيىك لە بىرۇكە گەورەكان بەندكراوى ناخى خۇتن، گەر بىگاي دەربىرپىيان پى بىرىت خەلک بىيانبىنېت ئەوا بە شىوه يەكى ئاسايى بەرىۋە دەچىت، بەلكو خاودەنەكەى تۈوشى بىئۇمىدى بىت و تواناي پىشىكەوتنى نامىنېت بەرامبەر ئەوەي ئەنجامى دەدات، لەوانەيە گۆرانکارى لىيى نزىك بىت و ئەگەر حەز و ئارەزوو لەگەل بوايە و كەسانىك بىاندۇزىبىا يەوه تا پشتىگىرى لە بىرۇكەكەى بکات.

بۆيە ئەگەر سەركەوتتو بىت لە رازىكىردىنى كەسانى دىكە بۆ بەدەستەنەن ئامانجەكانت لە گۆرانکارىكىردىن لە بۆچۇونىيان بەتهنیا بەس نىيە، چونكە بەدرىڭىزايى كات راستىيەكان ئاشكراابۇن لەدەست دەدەن و بۇنىيان نامىنېت، گۆرانکارى بىرىتىيە لەوەي تاكەكانى ناو كۆمەلگە خۆيان لەگەل بگونجىن و باوەرىييان پى ھەبىت تا پارىزگارى لى بىكەن، زۇرجار پۇويداوە واقعى چەندان خەون و ئارەزوو و

بیرۆکه و بیردۆزهی گەورهی لەناو بردۇوه، لەوانهیه خراپى چانس و
ھەست پى نەکردنى لەلایەن كەسانى تر لە كات و ساتى خۆيدا،
بیرۆكەكە پېش ئەوهى پۇوناكى بىيىت لەناو چووه. بۆيە تاكەكان
گرنگى بە شارستانىيەت نادەن و لەناودەچىت و هىچ مانايەكى نابىت،
بەناچارى خەلک خۆيان لەگەل بیرۆكەيەكى نوى راھىدەتىن.

ماكس بلانك دەلىت:

(راستىيە نويىكان بە گۈرىنى بیرۆكەكانىيان بەرھو پاستى
سەركەوتۇو نابىت بەسەر دوژمنەكانى، بەلکو بە بۇونى چىنیيکى
دىكەي خەلکى كە تواناي ھەبىت بەراھاتن لەسەر ئەم حەقىقەتانە و
خۆى لەگەلدا بىگۈنجىنەت).

گورانکاری ژیانی گه‌لان ...

گورانکاری له ژیانی گه‌لان و قوناغی نیوان سیاسه‌تی فه‌رمانبره‌وای کردنیکی دیکه، قورسترين قوناغه گه‌ل پیشدا تیپه‌رده‌بیت، کرداریکی روح کیشانیکی قورسه بۆ قوناغی پیشووتر، تیایدا سیاست و ئابورى و ئاکارى روشەنبىرى و بەرهو بارودۇخى كۆمەلايەتى خراپ دەروات، سەرەدەمیکى نوى دەبیت بۆ لەدایكبوونى هزرى نوى و هەنگاونان بەرهو گەشەکردنى تازە. كەسانىكى هەن خوین و تەمەن و گیانى خويان دەبەخشىن له پىناواى گورانکارىكىردن، بىرۋايى تەواويان به ئامانجەكەيان هەيە و بەرهو فيكىرى نوى و ژیانىكى پې لە خوشگوزھارانى و دادپەرورى هەنگاو دەنلىن، كەسانىكى هەن بەھۆى بىرۋابۇونى زۆريان بەو بىرورايانەي دىزى گورانکارىكىردن لەناو چۈونە و بەرگەيان نەگرتۇوه. كەسانىكى هەن بارودۇخى سیاسى و ئابورى و خويانى لەگەلدا ناچارى كردوون به گورانکارىي رازى بىن و خويانى لەگەلدا بىگونجىتن. زۆرينهى خەلکىش لەناخەوەدا شېرزە و سەرگەردانى، ئەوانە لەماناي گورانکارى نەگەيشتۇون نازان، بۆيە به شتىكى كەم رازىن، لەھەمانكادتا تاي تەرازووەكە بەلائى ئەوان دەشكىتەو، چونكە بەھەمان ئاراستە دەپۇن.

كاتىك نىشتمان ئارام بىت و بەرهو پىشەوە هەنگاو بىت، ئەوكاتە مارە ژەھردارەكانىش ھەليان بۆ دەرەخسىت بە شاراوهى ژەھرى خويان بېرىزىن، كەس لە ئىمە ناتوانىت پىشىبىنى ئەوە بکات و لە تواناي

داییت چ کاتیک باو بُورانی گورانکاری له ژیانی گه لان پووبات و ئاراسته کانی دیاری بکات؟ ئوه ياريکردنی ناکوکی بەردهومى نیوان بەرژهوندی تاييەت و شەپى حىزب و لايەنەكانه، لادان و خيانەتكىن، شك و گومان و ژيان و مردنه، لەم ماوه سەخت و ناخۆشەدا دەبىنلىن گەل كەشتىيەكى بى سەولە، باوبۇران دەيخاتە مەترسىيەوە.

مرۇقەكان پەله دەكەن بۇ خىرا تەواوبۇونى يارىيەكە و ترسى ئەۋەيان ھەيە بکەونە نىيۇ دەرياكە بۆيە پېشپەركىي مانەوە دەكەن، بەلام ھەموو گورانکارىيەك دەيىت بەرەنگارى شەپۇلە سەرشىت و مەترسىدارەكان بىتەوە، لە كوتايىشدا كەشتىيەكە لە دىرى زولم و زۇردارى جىڭىر و ھاوسمەنگ دەيىت.

هەنگاوی راستەقینە بۆ گۆرانکاری ...

ئایا ئىمە بەپىنى ئەو پلانەی دارېئرراوه بەرھو رۇژىيىكى گەشاوه
هەنگاو دەنلىن، داناييانە و ئەرىيەنلەن بىر دەكەينەوە، هەنگاولىكى
راستەقینە بەرھو جىڭىربۇون و دەستكەوتەكانمان دەبات، ياخود
لەسەر بۇخى بوركانەكەين، بە پىشىبىنەكەن و گەرىمانەكەن و
يارمەتىيەكەن دەزىن؟.

ئەوهى دەيىبىنەن پىشىتر نەمان بىنیوھ بەھۆى خىرايى بىرۇكەى
نیوان بېرۇرا جياوازە سىياسى و مەزھەبى و پىكىخراوهەكان و
دابەشبوونىان، بەرز راگرتنى ئالاي ناھۇشىيار و ھەست پى
نەكراوهەكان، ئەوانەى بەرژەوەندى نىشىتىمان دەخەنە مەترسىيەوە،
كەسانىكەن حىسابى ھەموو شتىك دەكەن بۇ پىزگاربۇون لەم
ئارىش و گرفته، كەسانىكىش ھەن وەك قەومى يەئجوج و مەئجوجن
ھەست بەھىچ ناكەن و نازانن چ دەگۈزۈرىت، تەنبا بىر لە سكى
برسىتى خۆيان دەكەنەوە تا لەزىيان بەمېنەوە، چاوهەروانى چى لە
ئابۇرەيىكى دارپماو دەكىيەت؟.

پىويسىتە ئەوه بزاپىن ئىمە تاكو ئىستا نە خواردىن وجل و بەرگ
بەرھەم دىتىن نە چەكىش دروست دەكەين، گەورەترين بەربەركانىي
ئىمە لەكتى ئىستادا بىرىتىيە لەكاركردن و بەرھەمھىنان، دەبىت ئەوه
بزاپىن رەورەوهى ژيان بەخىرايى دەسۈرىتەوە، ئەوانەى لە
چوارددەورمانن وەك سەيركەرىك نابن، بەلام جىشمان ناهىلەن و
چاوهەروانى زىاترمان لىدەكەن.

به رپرسیاریه‌تیه‌کی گهوره‌مان له سه‌ر شانه و پیویسته به رگه‌ی بگرین و به دهرئه‌نجامه‌کانی پازی بین، به زانست و زانیاری و هۆکاری هۆشیارکردن‌وهی ئاکاری و فیکری و کار و راگه‌یاندنه‌وه به ره‌نگاری ببینه‌وه، ئه‌وهی پووده‌رات پیکه‌وت نییه. لەم پۆزگاره‌دا پیویستیمان به شۇرپشیکی رەفتاری ھەیه، ھەست بکەین بەکاتیکی دژوار تىدەپەریئن، ئەگەر ناكۈكىيەكان وەلا نەنتین كەس بەهانامانه‌وه نایه‌ت، بؤیە پیویسته بەزۇوترین كات لەو ئەشكەوتە تاریکەی تىیداين خۆمان پزگار بکەین، تاكو دواپۆزه‌کى نادیار چاوه‌پوانیمان نەكات.

بەلی، لەوانه‌یه باو بۇرانەكە بەھېز بىت، شەپۆلەكان بەرز و بەھېز بن، بەرچاومان پۇون و ئاسق فراوان نییه، سەرتاپاگىرى (الشمولى) بۇونى نییه، پەرینه‌وه بۇ كەنارەكە ترى دەرياكە ئاسان نییه، بى ھەمو موچامەلەكىرىنىك پیویستیمان بە ئەقلیه‌تىكى داھىنەر و نەرم و نیان ھەيە چارەسەری گونجاوی نويى ھەبىت بۇ ئارىشەكان، ھەروه‌ها پیویستیمان بە كەسانى بەتوانا و ھزرى نوى و خوین گەرم ھەيە تاكو رۇتنەكان دووباره نەبنه‌وه، پیویستیمان بە ئەقلیه‌تى نەگۇر و چەسپاۋ نییه، ئەو دۆخەی تىایداين ترسناكە و پیویستیمان بە بىپارىكى مىژۇوی ھەيە..

پیشه‌ی فتنه‌چیتی ...

به شه‌رانگیزی و پلانی شهیتان دوختیکی خراب چاوه‌روانیمان دهکات، پیلانه‌کهش بهردوامه و ئارهزوو دهکن نیشتمان پارچه پارچه بکهنه به دروستکردنی ئاریشه لیره و لهوی، دهیانه‌ویت زام و برینی قولل له نیوان تاکه‌کان دروست بکهنه ئهوانه‌ش جیگیر کراوه چاوه‌روانی هله‌لیکی گونجاو دهکن. پیش ئهوهی ئایدقولۇژیا و بیروپای خویان بچه‌سپیئن، ئارهزوو دهکن شه‌رەکه له به‌رژه‌وەندىي خویان کوتایی پى بھىنن، زۆرن ئهوانه‌ی به به‌فیل باسى خوشەویستى نیشتمان دهکن، ئهوان به‌ربه‌ستىكى به‌ھیزى ھۆشیار بۇونەھن، ئارهزوو دهکن مىشكەکان بشۇنەھن و كۆچیان پى بکهنه به‌تاپىيەتى ئهوانه‌ی باشن و نیشتمانپەروەرن، به ھەمۇ پېۋەرەکان ئەوه جەنگە و جەنگەکەش به‌ردواame و ھەتا كوتايى جىهانىش به‌ردواام دەبىت. ئهوان بەدەسته تاوانكارىيەکەيان و ئەقلە كۆنترۆلكراروه‌كانىيان ئاگرى فيتنە خوش دهکن، كەسانى تر تاوانبار دهکن و خوينيان ھەرزان بەها دهکن، كەمىكى زۇرى چەكى تەكۈلۈژىاي ترسناكىان لەبه‌ردەستدايە و كاريگەری خراپىان كردىتە سەر ئەقل و نیشتمانمان، بیروكە تەندروست و باشەكانىيان لەناو بىدووه، ھۆكاري سەرەكىان بۇ رۇخانى پلانه دارپىزراوه‌كان داناوه، لەبرى ئەودا سىستەمېكى ئىستۇمارى نويى سەربازى سەركەوتتو نەبوويان داناوه، ئىستا لەسەردەمى پاوه‌دوونانى داھاتووين و دېزى نەخشە دارپىزراوه نووستووه‌كانىيىن.

پووبه‌پووی مورانه‌یه‌کی کوشتارین وره و ئيراده‌مان بى هىز دهکات تا جهسته‌ی کومه‌لايەتى بروخينيت و کوتايى به بەربەستى ناخ و دهروون بھينىن و له ماله‌وه پابهندى بىن، لەترسى ياخبىون دهركا و پەنجه‌ره‌كانى داخستووه، ئەوهى زىر بىت کاره‌كە بەهەند وەردەگرىت و شىوه‌ى راسته‌قىنه‌ى خۆى پى دەبەخشىت. سەيركەن باوه‌رى گەندەلكارى رووخىتىر و خيانه‌تكارى ئىمەى گەياندۇتە چ ئاستىك، دۆخىيکى پىلە ترس و توقادن، ناديار و بەرچاو پوون نىن، ئارىشەئابوورى و پوشەنبىرى و بەدرەوشتى، هەزارى و بىكارى و شكandنى بەها جوانه‌كانى ژيان و لايەنى دهروونى مرۆڤ.

لەسەردەمى پووبه‌پووبونه‌وهى فىتنەچىه‌كانىن، ئەو ئاشۇوبە پالله‌رن بۆ كوشتنى يەكترى، شەمشەمەكويىرەكان بەبىانووی سەربەخۆيى هەلە و دوور لە ئەشكەوتە تارىكەكان سەرنجى تاكە بى ئيراده‌كانيان پاكىتشەوه، لەم كاره‌شياندا سەركەوتۇو بۇونە، ئىستا لە ناوه‌وه بەرنگارى دوژمنى دەرەكى سەرسەختمان دەبىنەوه، ئەوان پىگىرى سەربەخۆى و بەربەستەكان.

لە كوتايىدا هەرييەكە لە ئىمە بەقەدەر بەهېزى و بى هېزىيەكەى بەرسىيارە لهو دۆخەي ئىستا تىايىداین، بەيەكگرتۇوى و يەكىرىزى دەتوانىن له پىناوى نىشىتمان بەرنگارى هەموو بەربەست و ترسەكان بىنەوه.

تو خاوه‌نی گۆرانکاریت ...

رېگاکانی گۆرانکاری بە خۆسەپاندن و زۆرەملى و هىز دىزى بەرامبەر نابىت، بەلکو بە ئىقناعىكىرىنى كەسانى تر بە بىرۇراكىنان دەبىت، پىويستە بىرۇرای جىاواز قەبۇل بىرىت نەك بە تۆمەتباركىدىن و چاو سۇوركىرىنىدە. ئەوهى ئىستا دەيىينىن لەدەرەوهى بازنى ئىپەتھەن بىرۇرای جىاوازە و بەرژەوهندى گشتىيە، زۆر بەشيان كاردا نەوهەن.

ئەمۇق بە تۆمەتباركىدىن و خيانەتكرىدىن داواى گۆرانکارى دەكەيت، بىرۇراكىنى بەرامبەرەكت بەھەند ھەلناڭرىت تەنبا لەبەر ئەوهى بىرۇرپاكانى جىاوازە، لە چەوساوهە بۆتە چەوسىنەر، بى ئەوهى ھەست بکەيت بۇويتە دىكتاتۆرىيکى نۇى، بىرۇراكىنى خۇت دەسەپىتىت گوایە لەسەر حەقىت. ئەوهى ئىيمە ئامانجمانە پۇودانى گۆرانکارىيە لە بنەماكانى گەندەلکارى وَا بکەين لەگەل بەها باوهەكانى كۆمەلگە ھاوسەنگ بىت لەگەل بىنەما گشتىيە كان يەكبىرىتەوهە.

ناماھەۋىت لەماوهىيەكى كەمدا گۆرانکارى زۆر بەدەست بىتىن، بەلکو دەبىت ھەولىدەين و بەردەوامبىن لەبەجي گەياندن و بەدەستەنەن ئامانجەكانمان بە گوپىرەي بىرۇرای ئازاد. پىويستە ئەوهە بىنەن سەرەتاي ھەر گۆرانکارىيەك ئەگەر لەسەرخۇش بىت راستىيەكانى خۆى لەدەست نادات و ئەوهەش ناكەيەنیت كە كۆتاپىيەكەي بەختەوەر نىيە، لەوانەشە سەرەتاكانى گۆرانکارىكىرىدىن خىرا بىت و پىرىپەت لە كارى باش و تەندروست، بەلام كۆتاپىيەكى باش نابىت، وانە و عىبرەتىش لە كۆتاپىيەكاندا يە.

کی بەری پووناکیت لى دەگریت ؟ ! ...

ئەوەی تیشکی پووناکیت لى دەگریت ئەو بەربەسته یە بۆ خوت
بۇنیادت ناوه لە دەروونىکى گرژ و نامۇ و دوور لە ستايىشىرىنى
پەروەردگارى تاك و تەنبا.

ئەوەی ئاستەنگەی پىگای زانست و زانىارىت لى دەگریت
نەزانىنى خوتە دەربارەي پەروەردگار.

ئەو ئاستەنگەی بەری دادپەروەرىت لى دەگریت زولمكىرىنە لە
خودى خوت، بە هوی كۆيلەبوونت و جىيەجىكىرىنى ھەنگاوهەكانى
ئەھرىيمەن.

ئەوەی پىگای بى ئومىدىت لى دەگریت برىتىيە لە ھەستكىرىنى
زياد لە پىويىستە بە بى ئومىدى و بىر نەكىرنەوە لەبەزەيى
پەروەردگار.

ئەوەی پىگاكانى خوشەۋىسىتىت لى دەگریت تەنبا خوشۇسىتنى
خودى خوت و لوتبەرزىيەكەتە.

كى ھەيە بىيىتە بەربەستت لە سۆز و رەحىمەتى پەروەردگار؟ .
كەس ئەو ناكلات، دەرگاكانى خودا بەبەرددەوامى كراوهەيە بەپۈرى
ئەوانەي پەشىمان دەبنەوە... .

.....

